

Департамент освіти і науки
Київської обласної державної адміністрації
Комунальний вищий навчальний заклад Київської обласної ради
«Академія неперервної освіти»

Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку

Методичний посібник

Біла Церква
КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»
2016

*Схвалено науково-методичною радою
Комунального вищого навчального закладу
Київської обласної ради «Академія неперервної освіти»
(протокол № 5 від 30 червня 2016 р.)*

Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку :
методичний посібник / упоряд. Т. М. Корж, М. Д. Нельзіна, А. М. Батуринець; КВНЗ КОР
"Академія неперервної освіти". – Біла Церква : КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти»,
2016. – 113 с.

Авторський колектив:

Бабейкіна Т. П. (2.1.); Батуринець А. М. (1.4.); Гаврилова Н. М. (1.5.);
Господарчук Т. Я. (2.1.); Давиденко Н. В. (2.1.); Дивинська Т. В. (1.3.); Калинюк І. В. (2.1.);
Коваленко Г. О. (1.6.; 2.1.); Корж Т. М. (передмова; 1.1.); Коцар Ю. О. (2.1.);
Лаврентьєва Л. П. (2.1.); Лазаренко А. М. (2.1.); Мирна Ю. В. (2.2.); Нельзіна М. Д. (1.2.);
Осіпова Л. Л. (2.1.); Пендюренко В. Б. (2.1.); Радкевич Т. М. (2.1.); Роговченко Ю. Г. (1.7.);
Романенко Н. В. (2.1.; 2.2.); Сіра О. В. (2.1.); Третяк В. Г. (2.1.; 2.2.); Ширяєва О. І. (2.1.);
Шубка Н. В. (2.1.); Якубчик Н. О. (2.1.; 2.2).

Рецензенти:

Ковальова С.В. – завідувач кафедри філологічних, суспільно-гуманітарних та
мистецьких дисциплін Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради
«Академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук, доцент.

Нечипорук Н.І. – завідувач відділу дошкільної освіти Комунального вищого
навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти».

Посібник є результатом напрацювань слухачів обласного опорного закладу освіти з
проблеми «Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку», який
функціонував на базі дошкільного навчального закладу (ясла-садок) №1 «Лісова пісня»
Ірпінської міської ради.

Особливістю запропонованого видання є методичний і практичний матеріал із питань
формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку.

Адресований педагогам дошкільних навчальних закладів, методистам із питань
дошкільної освіти відділів (управлінь) освіти.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	7
1.1. <i>Корж Т. М.</i> Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва.....	7
1.2. <i>Нельзіна М. Д.</i> Методи і прийомів навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку	9
1.3. <i>Дивинська Т. В.</i> Малювання як вид образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.....	12
1.4. <i>Батуринець А. М.</i> Розвиток особистості дитини дошкільного віку у процесі занять із ліплення.....	16
1.5. <i>Гаврилова Н. М.</i> Створення пластилінової казки засобом пластилінографії.....	21
1.6. <i>Коваленко Г. О.</i> Аплікація: технологія та методика.....	24
1.7. <i>Роговченко Ю. Г.</i> Конструювання із природного й викидного матеріалу як спосіб розвитку творчих здібностей дітей	27
РОЗДІЛ 2. ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ (ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ СЛУХАЧІВ ОБЛАСНОГО ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ).....	31
2.1. Образотворча діяльність: малювання, ліплення, аплікація, художнє конструювання	31
<i>Лаврентьєва Л. П.</i> Сонячні зайчики.....	31
<i>Лазаренко А. М.</i> Снігопад.....	32
<i>Ширяєва О. І.</i> Великодня казочка.....	33
<i>Господарчук Т. Я.</i> Весняне чарівне дерево.....	35
<i>Шубка Н. В.</i> Кімнатні рослини.....	36
<i>Осипова Л. Л.</i> Вишиванка.....	38
<i>Романенко Н. В.</i> Капітошка і дощик.....	39
<i>Давиденко Н. В.</i> Снігопад	41
<i>Калинюк І. В.</i> Барвиста писанка.....	43
<i>Пендюренко В. Б.</i> Усі таємниці Всесвіту.....	45
<i>Радкевич Т. М.</i> Морозяні візерунки.....	46
<i>Якубчик Н. О.</i> Ми – помічники.....	48
<i>Пендюренко В. Б.</i> Лісова пригода	51
<i>Сіра О. В.</i> Рибка	53
<i>Ширяєва О. І.</i> Бублики для лялечки Даринки.....	54
<i>Сіра О. В.</i> Віночок калини	56
<i>Романенко Н. В.</i> Казковий вернісаж.....	57
<i>Бабейкіна Т. П.</i> Гусінь.....	59
<i>Сіра О. В.</i> Ялинкові прикраси.....	61
<i>Коваленко Г. О.</i> Веселі сніговики.....	62
<i>Якубчик Н. О.</i> Пташка	63

<i>Лаврентьєва Л. П.</i> Осінь у гості завітала, листя нам подарувала	65
<i>Пендюренко В. Б.</i> Дівчина Весна.....	67
<i>Радкевич Т. М.</i> Чарівна зимова казка.....	70
<i>Третьяк В. Г.</i> Кожушок для їжачка.....	72
<i>Ширяєва О. І.</i> Буде для матусі чудовий подарунок	73
<i>Бабейкіна Т. П.</i> Гілочка калини	74
<i>Господарчук Т. Я.</i> Снігурі	75
<i>Давиденко Н. В.</i> З Україною у серці.....	77
<i>Калинюк І. В.</i> Пишна красуня-Ялиночка.....	80
<i>Коцар Ю. О.</i> Весняна квітка	83
<i>Шубка Н. В.</i> Зимова красуня	84
<i>Господарчук Т. Я.</i> Капелюшки для казкових героїв.....	85
<i>Шубка Н. В.</i> Різдвяна зірка	87
<i>Бабейкіна Т. П.</i> Квіти	88
<i>Давиденко Н. В.</i> Зима в лісі.....	90
2.2. Театральна та музична діяльність.....	91
<i>Романенко Н. В.</i> Драматизація казки "Рукавичка"	91
<i>Третьяк В. Г.</i> Драматизація казки "Курочка Ряба".....	94
<i>Якубчик Н. О.</i> Драматизації казки "Теремок на новий лад"	100
<i>Мирна Ю. В.</i> Сценарій свята до 8 Березня	103
<i>Мирна Ю. В.</i> Сценарій свята "Обряд закосичення"	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	111
ПРО АВТОРІВ	112

ПЕРЕДМОВА

Дошкільна освіта є самостійною системою, обов'язковою складовою освіти в Україні, яка гармонійно поєднує сімейне й суспільне виховання. Найпершим суспільним середовищем для дитини стає дошкільний навчальний заклад, метою якого є забезпечення гармонійного розвитку особистості дитини, її фізичного і психічного здоров'я, виховання ціннісного ставлення до природного й соціального довкілля, до самої себе, формування механізмів соціальної адаптації та творчого втілення в умовах життя в товаристві незнайомих дітей і дорослих. Дошкільна освіта покликана створити сприятливі умови для особистісного становлення та творчої самореалізації кожної дитини, формування її життєвої компетентності, дати малюкові старт, від якого значною мірою залежатимуть якість і динаміка особистісного розвитку, життєві настанови та світорозуміння дорослої людини.

Але реалізувати мету й завдання дошкільної освіти під силу компетентному, творчому вихователю, педагогічна діяльність якого моделює успіх майбутнього покоління. Лише творчий педагог зможе виховати творчу особистість.

Саме тому виняткового значення в умовах оновлення змісту дошкільної освіти набуває науково-методична робота з педагогічними та керівними кадрами. У сучасних умовах вона має бути максимально гнучкою, сприяти як розвитку творчості, ініціативи кожного педагога, так і підвищувати якість освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі. Вирішення зазначених завдань зумовлює пошук нового змісту, форм і методів роботи з педагогами, чому, вважаємо, повною мірою відповідає організація та діяльність обласних опорних закладів освіти, які успішно функціонують на Київщині від 2004 року.

Створення в 2013 році на базі дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради такого закладу сприяло об'єднанню педагогів-одномумців навколо проблеми, яка хвилює сьогодні всіх – формування творчої особистості дитини дошкільного віку.

Опорним закладом розвитку педагогічних працівників став дошкільний навчальний заклад, яким упродовж 15 років керує Марія Дем'янівна Нельзіна, відмінник освіти України, відомий педагог, добре знаний в області. Досвід роботи педагогів закладу неодноразово презентувався на обласних виставках, курсах підвищення фахової кваліфікації, під час проведення семінарів-практикумів. Власне тому ні в кого і не виникало сумніву щодо того, хто в області повинен згуртувати педагогів для пошуку оптимальних способів розвитку художньо-продуктивної компетенції дітей. У 2013 році заклад отримав статус експериментального навчального закладу регіонального рівня із проблеми "Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку".

Марія Дем'янівна як керівник обласного опорного закладу освіти переконана, що забезпечити розвиток творчих здібностей дітей може лише творчий педагог. Зважаючи на це, вона спрямувала свою увагу на створення динамічної структурної моделі науково-методичної роботи зі слухачами обласного опорного закладу, здатної оперативно реагувати на задоволення їхніх професійних потреб. Кожне заняття вибудовувалося із позиції оновлення наявних форм і методів розвитку професійної компетентності, оптимального поєднання традиційних і сучасних форм організації науково-методичної роботи з педагогічними кадрами.

Тому пріоритетом на заняттях зі слухачами був творчий компонент методичної діяльності педагогів, що передбачало постійний пошук нових способів реалізації навчально-

розвивальних і виховних завдань. Адже педагогічний процес складається із низки неповторних ситуацій, що потребують невідкладного розв'язання. Пошук виходу з них тим успішніший, чим ґрунтовнішими є знання методичних норм, на які спирається вихователь, а також чим більше сформованою є його здатність до ефективної педагогічної імпровізації.

Функціонування обласного опорного закладу сприяло виявленню й підтримці творчих педагогів, розвитку їхнього творчого потенціалу, пошуку сучасних ефективних та оптимальних форм і методів організації освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі.

Три роки плідної праці не пройшли даремно. Педагоги області підготували методичний посібник "Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку", який, сподіваємося, зацікавить усіх, хто не байдужий до проблеми розвитку художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку.

Посібник складається із двох розділів; у першому розкриваються методичні аспекти формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку, другий уміщує конспекти занять для дітей дошкільного віку з художньо-продуктивних видів діяльності: образотворчої, театральної та музичної.

Зміст посібника узгоджено з вимогами Базового компонента дошкільної освіти та чинних програм, які використовуються в дошкільних навчальних закладах.

Сучасний стан розвитку системи дошкільної освіти в Україні, завдання, які стоять перед цією галуззю, визначають високі вимоги до професійної компетентності педагогічних кадрів. Забезпечити всебічний гармонійний розвиток дитини може педагог-новатор, гнучка, творча особистість, здатна переосмислювати традиційні функції своєї педагогічної діяльності, реалізувати прогресивні ідеї, запроваджувати нововведення, здійснювати цілісний підхід до формування особистості дошкільника, створювати розвивальне середовище та сприятливі умови для саморозвитку дитини. Упевнені, що одним зі способів вирішення цієї проблеми на Київщині є функціонування обласних опорних закладів освіти, які допомагають педагогам оволодіти професійними та особистісними якостями, працювати гармонійно й духовно.

Корж Тетяна Михайлівна,

методист відділу дошкільної освіти

КВНЗ КОР "Академія неперервної освіти",

координатор обласного опорного закладу освіти

РОЗДІЛ 1

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва

*Корж Тетяна Михайлівна,
методист відділу дошкільної освіти
КВНЗ КОР "Академія неперервної освіти"*

Актуалізація творчого потенціалу зростаючої особистості, формування її культури, зокрема й художньо-естетичної, є одним із важливих завдань освіти дітей дошкільного віку на сучасному етапі. За висновками В.Давидова, О.Запорожця, О.Леонтьєва, В.Мухіної, закладання фундаменту особистості, її культури, формування первинної системи моральних цінностей відбувається в період дошкільного дитинства. Державним стандартом дошкільної освіти одним із ґрунтовних завдань визначено формування особистісної культури дитини на основі відкриття їй світу культури, залучення до нього і його творчого освоєння.

Базовий компонент дошкільної освіти спрямовує зусилля батьків, педагогів, психологів на розвиток творчого потенціалу дитини, що має свої особливості в дошкільному дитинстві, на своєчасне підтримання досягнень індивідуальної своєрідності неповторного життєвого шляху дитини, забезпечення психолого-педагогічного супроводу розвитку дитини в дошкільні роки. Одна з обов'язкових освітніх ліній Базового компонента дошкільної освіти "Дитина у світі культури" засвідчує, що належний і оптимальний рівень соціально-особистісного розвитку дитини може бути забезпечений за допомогою формування в неї чуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвитку творчих здібностей, формування, з-поміж інших, художньо-продуктивних навичок. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної й художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу і продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ і форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.

Сприятливий розвиток дитячої творчості залежить від правильного керування дорослими. Велике значення в організації образотворчої діяльності дітей має вміння вихователя пов'язати особливості створення художнього образу в мистецтві з власне художньою діяльністю дітей; адаптувати виразні засоби мистецтва живопису, графіки в такий вид образотворчої діяльності, як малювання, виразні засоби скульптури – у ліплення; вчити дітей створювати декоративні роботи за мотивами народного декоративно-ужиткового мистецтва, використовувати елементи конструкторських рішень архітектури в конструктивній творчості дітей.

Найважливішою умовою розкриття творчої активності дітей є створення загальної атмосфери доброзичливості, свободи, можливості досягти успіху кожній дитині. Таке

завдання потребує особливої уваги. Під час виконання дітьми завдань їм необхідно надавати допомогу, намагатися організувати спілкування таким чином, щоб кожна дитина могла відкрито радіти результатам як власної, так і спільної творчості.

Зважаючи на це, образотворча діяльність має важливе значення для всебічного розвитку особистості. У процесі створення зображення в дитини формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. Образотворча діяльність надає можливість дитині доступними засобами висловити емоційний стан, її ставлення до навколишнього світу, уміння самостійно створювати прекрасне, а також бачити його у творах мистецтва.

Зображувальна діяльність тісно пов'язана з сенсорним вихованням. Безпосереднє чуттєве знайомство із предметами та явищами, із їх властивостями та якостями складають лінію сенсорного виховання. Щоб намалювати, зліпити будь-який предмет, потрібно попередньо добре з ним ознайомитися. Формування уявлень про предмети потребує засвоєння знань про їх властивості та якості, форму, колір, величину, положення у просторі. Діти знаходять ці якості, порівнюють предмети, знаходять схожість та відмінність, тобто виконують розумові дії. Таким чином, зображувальна діяльність сприяє сенсорному вихованню, розвитку наочно-образного мислення.

На заняттях із зображувальної діяльності розвивається мовлення дітей: засвоєння назв форм, кольорів та їх відтінків, просторових позначень сприяє збагаченню словника; висловлювання у процесі спостережень за предметами та явищами, в обстеженні предметів, а також під час розглядання ілюстрацій, репродукцій картин художників позитивно впливають на розширення словникового запасу та формування мовлення. Використання образних порівнянь, віршів для естетичної характеристики предметів сприяє розвитку виразного мовлення.

У ході проведення занять створюються сприятливі умови для формування таких якостей, як ініціативність, допитливість, розумова активність та самостійність, цікавість.

Зображувальна діяльність є також ефективним засобом естетичного виховання. Знайомство із творами образотворчого мистецтва має велике значення для естетичного виховання дітей і для розвитку їх зображувальних здібностей. Яскравість, виразність образів у картинах, скульптурі, архітектурі, творах прикладного мистецтва допомагають дітям глибше та повніше сприймати явища життя та знаходити образні вираження своїх вражень у малюнках, ліпленні, аплікації. У такий спосіб поступово в дітей розвивається художній смак.

Зважаючи на суспільний характер образотворчого мистецтва, у процесі занять із зображувальної діяльності в дітей формуються морально-вольові якості: потреба та вміння доводити розпочату справу до кінця, зосереджено й цілеспрямовано займатися, допомагати товаришеві, долати труднощі тощо. Заняття сприяють вихованню в дітей доброти, справедливості; формування працелюбності пов'язане з розвитком таких вольових якостей особистості, як наполегливість, витримка; виховується вміння працювати, досягати бажаного результату. Отже, твори образотворчого мистецтва формують інтелектуальну, емоційно-почуттєву та вольову сфери, моральне здоров'я.

Оволодіння техніками малювання, процес художнього зображення є школою підготовки руки дитини до письма, пізнання навколишнього середовища, формування основ математики, розвитку психічних процесів, є лікувальною терапією психіки дитини, підґрунтям для діагностування інтелекту і психічного здоров'я дитини, розвитку мовлення.

Тож малювання для дитини дошкільного віку – школа інтелектуального розвитку, природна і приємна діяльність.

На заняттях із ліплення емоційні переживання викликає скульптура, хоча вона переважно позбавлена барвистості, зате більше діє формою, лінією, фактурою. Скульптура має велике значення для виховання й навчання дітей дошкільного віку. Вона сприяє розвитку зорового сприйняття, пам'яті, образного мислення. Скульптура, як і інші види зображувальної діяльності, формує естетичний смак, розвиває почуття прекрасного.

Скульптура надає тривимірне зображення предмета. Правильне співвідношення частин, відмінність головного від другорядного – тіла від приставних частин – усе це ясно передається в зображенні предмета за допомогою ліплення. Частіше за все предметом скульптурного зображення виявляється людина, рідше – тварини, неживі предмети.

Успішне протікання зображувальної діяльності та формування інтересу до неї передбачає створення відповідних умов, а саме: забезпечити заняття різноманітними художніми матеріалами для зображувальної діяльності; дібрати наочний матеріал (твори образотворчого мистецтва, ілюстрації із книг та ін.); обладнати осередок для самостійної зображувальної діяльності.

Оптимально впливає на розвиток дітей використання музичних творів у педагогічному процесі. Саме тому на заняттях повинна використовуватися музика, що створює атмосферу емоційної чутливості, гармонійності, сприяє розвитку творчості.

Серед предметів естетичного циклу музика найбільше стимулює до творчої діяльності, сприяє формуванню пізнавальних та емоційно-мотиваційних функцій, розвитку творчого мислення, здібностей, комунікативності, а також позитивних якостей характеру: самостійності, працьовитості, наполегливості в досягненні мети. Музика є мовою серця, найніжніших почуттів, світу емоцій людини. Вона дає людині поштовх для внутрішнього переживання й уяви. Це внутрішнє відчуття й переживання викликає бажання передавати музику в дії, міміці, жестах, рухах, співі, грі, створювати нові художні образи.

Отже, творчість – важлива складова системи виховання, у ній узагальнено весь життєвий досвід дитини – чуттєвий, ціннісний, моральний, естетичний, пізнавальний, трудовий. Вона лежить в основі успішного засвоєння нових знань, набуття вмінь і навичок. Саме тому так важливо сформувати у дітей основи творчості.

1.2. Методи і прийоми навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку

Нельзіна Марія Дем'янівна,

завідувач дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

У сучасній системі дошкільної освіти в основу змісту навчально-виховного процесу покладена ідея збагачення духовного світу дитини, формування її моральних, естетичних, розумових і фізичних якостей, спонукання до участі в різних видах "дитячої" діяльності. Велику роль у цьому відіграє образотворча діяльність і образотворче мистецтво, як і всі види мистецтва, до яких залучаються діти. Мистецтво є унікальним засобом формування

найважливіших загальнолюдських якостей – емоційної сфери, моральної та естетичної позиції, образного мислення, передумов до навчальної та творчої діяльності тощо.

У практиці дошкільних навчальних закладів образотворча діяльність поєднує малювання, ліплення, аплікацію й художнє конструювання. Залучення дітей до оволодіння зазначеними видами образотворчої діяльності обумовлене не тільки їх призначенням у різноманітному відтворенні виниклих вражень про навколишню дійсність, але й відносною доступністю оволодіння їх зображувально-виразними засобами, зрозуміло, із урахуванням особливостей дошкільного дитинства.

Ефективність оволодіння дітьми різними видами образотворчої діяльності залежить від доцільно обраних педагогом методів і прийомів навчання.

У практиці роботи дошкільних навчальних закладів, зазвичай, застосовуються такі методи навчання образотворчої діяльності дітей: дослідницький метод, метод засвоєння слів-понять, які означають еталонні властивості предметів і явищ, метод демонстрування раціональних способів і засобів виконання запропонованого завдання, управління, усна інструкція, бесіда, розповідь.

Дослідницький метод спрямований на формування здібностей дитини до образотворчої діяльності, оскільки для неї створюється ситуація, у якій формуються нові уявлення про зовнішні ознаки предметів і явищ або закріплюються засвоєні раніше уявлення в нових для неї умовах. Крім того, дитина оволодіває логічною послідовністю й засобами сприймання об'єктів або явищ. Суть цілеспрямованого поетапного обстеження об'єкта полягає в наступному: сприймання загального зовнішнього вигляду об'єкта; виділення основних елементів об'єкта й визначення їх ознак (форма, колір); визначення просторового положення цих елементів (зверху, знизу, зліва, справа, посередині) та їх пропорційних співвідносин (більше, менше, однакові); виділення другорядних (деталей, що входять до складу головних) елементів, якщо в цьому є необхідність, і визначення їх ознак (положення у просторі, пропорційне співвідношення); повторне загальне сприймання об'єкта.

Оволодіння системами сенсорних еталонів невід'ємно пов'язане із засвоєнням слів, які фіксують ознаки предметів та явищ, їх зв'язки й відношення. Для того, щоб слово засвоювалося як повноцінне відображення суспільного досвіду, як засіб виділення й систематизації чуттєво сприйраних ознак і набувало функції знаряддя для індивідуальної дослідницької діяльності дитини, воно повинно органічно включатися у формування сприймання. Вихователю у процесі організації обстеження об'єкта чи явища необхідно визначити найбільш раціональні способи введення слів, що фіксують еталонні ознаки.

Метод спостереження полягає в цілеспрямованому, систематичному сприйманні зовнішніх ознак поведінки людей, звірів, птахів, характерних ознак тих чи інших явищ природи тощо. Він спрямований на розвиток здібностей дитини до образотворчої діяльності.

Спостереження має відповідати низці вимог. Воно має бути вибіркоким, тобто виходити із чітко поставленої мети, визначати певні ознаки предметів або явищ. Спостереження повинне бути плановим і систематизованим, тобто проводитися послідовно і впродовж певного часу.

Метод демонстрування раціональних способів і засобів виконання запропонованого завдання спрямований на оволодіння дітьми спеціальними знаннями, тому передбачає ознайомлення дітей із послідовністю виконання запропонованого завдання, матеріалом і технічними прийомами роботи, виразними засобами, що мають надати кінцевому результату змістовну завершеність та естетичну оформленість.

В основі застосування цього методу покладено наслідування, що розглядається як особливий психічний процес, який означає засвоєння нових форм поведінки або виконання старих її форм у нових, незвичайних умовах за допомогою приведення власних дій відповідно до дій імітованої особи. Саме тому вихователь, орієнтуючись на попередній досвід дітей виконання завдань аналогічної складності, приймає рішення, у якому обов'язі необхідно здійснювати демонстрування способів і засобів виконання певного завдання.

Аналіз дитячих робіт застосовується як засіб заохочення дітей до образотворчої діяльності й стимулювання подальшого вдосконалення досягнутих результатів. Цей метод дає змогу ознайомити дитину із критеріями оцінювання виконаного завдання, необхідними для характеристики як власних робіт, так і результатів своїх однолітків.

У формуванні довільних рухів людини велике значення має розвиток мовної регуляції моторних функцій. На думку І. Павлова, П. Лесгафта, М. Щелованова, О. Леонтьєва, О. Запорожця, Я. Гальперіна лише завдяки слову ці рухи можуть набути того довільного і свідомого характеру, який якісно відрізняє їх від так званих довільних рухів тварин. Словесна система діє як у вигляді вказівок і вимог довколишніх людей, так і у вигляді намірів самої дитини, сформульованих за допомогою зовнішньої або внутрішньої мови.

Зважаючи на це, *метод усної інструкції* застосовується разом із обстеженням об'єкта й демонструванням засобів його зображення. Але в деяких випадках, коли та чи інша дія вже сформувалася або відтворюється у відносно постійних умовах, усна інструкція використовується як самостійний метод.

У процесі навчання зображувальної діяльності діти оволодівають навичками користування матеріалами. Кожне завдання, яке пропонується дітям на тому чи іншому етапі навчання, включає елементи вправлення. Їх спрямованість зумовлена необхідністю формування й закріплення не тільки здібностей, знань, але й умінь та навичок – координування дій ока та руки, розвиненості руки.

Бесіда як метод навчання застосовується в основному в роботі з дітьми 4-6 років. Заняття з образотворчого мистецтва звично розпочинаються з бесіди вихователя з дітьми. Мета бесіди – активізувати в пам'яті дітей раніше сприйняті образи й викликати інтерес до заняття. Особлива роль бесіди на тих заняттях, де діти будуть виконувати роботу на основі уявлення (за задумом чи з теми, визначеній вихователем), не користуючись наочними матеріалами. Бесіда як метод чи прийом повинна бути короткою і тривати не більше 3-5 хвилин, щоб уявлення й емоції дітей оживились, а творчий настрій не згас.

Розповідь, підкріплена ілюстративним матеріалом, сприяє збагаченню уявлень дітей про зміст майбутнього зображення. Відомості, що містяться в розповіді, повинні бути насамперед достовірними, а також викладені в доступній для дітей формі, виразною образною і емоційною мовою.

Для більш ефективного впливу на діяльність дитини використовуються прийоми як складові методів навчання. Так, *ігрові прийоми, сюрпризні моменти, проблемні ситуації, загадки* тощо сприяють не тільки створенню в дітей відповідного емоційного настрою на об'єкт чи тему майбутнього зображення, але й активізують процес обстеження або спостереження, сприяють засвоєнню засобів зображення. Ігрові прийоми навчання сприяють зосередженню уваги дітей на поставлених завданнях, полегшують роботу мислення й уяви. Чим меншою за віком є дитина, тим більше місце в її вихованні повинна займати гра.

Прийом створення *проблемної ситуації* сприяє активізації розумової діяльності, пов'язаної зі свідомим визначенням дитиною найбільш оптимального варіанта в рішенні запропонованого завдання.

Особливе значення мають прийоми, пов'язані з наданням дитині допомоги у виправленні допущених нею помилок – *вказівка* вихователя на наявність і характер помилок; *умовні позначення*, що орієнтують дитину на подальше їх виправлення: крапка, штрих, відбиток, залишений зворотною стороною олівця чи пензля, пунктирна лінія тощо, що спрямовано на координування дій дитини щодо уточнення форми об'єкта. Специфіка цих прийомів полягає в тому, що їх використання потребує від вихователя необхідності врахування індивідуальних особливостей розвитку психіки дитини та набутого нею досвіду оволодіння образотворчою діяльністю.

У різних видах зображувальної діяльності методи та прийоми навчання специфічні, оскільки образ створюється різними засобами.

Таким чином, вибір певних методів і прийомів навчання залежить від змісту і завдань, які необхідно вирішити на цьому занятті; від завдань зображувальної діяльності; від віку дітей і рівня їх розвитку; від виду зображувальних матеріалів, із якими діють діти.

1.3. Малювання як вид образотворчої діяльності дітей дошкільного віку

*Дивинська Тетяна Володимирівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради*

Маленькі діти відчують себе дослідниками, завжди готовими до пригод та експериментів, коли відкривають для себе малювання, його можливості й наслідки. Одним із головних аспектів привабливості малювання є те, що без особливих зусиль дитина може створити малюнок великого розміру (діти люблять усе велике).

Діти одного-трьох років більшою мірою переймаються малюванням, ніж створюють завершений малюнок. Для них це процес, а не результат. Їм подобається малювати великими пензлями, пошарово накладати фарбу, змішувати фарби й досліджувати, на що здатне малювання. Завдання дорослих – створити для цього умови, пропонуючи малятам великий вибір фарб і матеріалів, обладнання й приладдя, радіти дитячій захопленості художньою творчістю, спрямовувати її на результат.

У молодшому віці темами для малювання є такі: "Радість", "Аромат квітів", "Спіймаємо сонечко", "Хмаринка", "Доріжки", "Домалюємо птахів із плям", "Прикрасимо ялинку кольоровими вогниками", "Ліг на землю білий сніг", "Прикрасимо вазу для квітів" та інші, такі, у яких дитина зможе реалізувати сенсорний досвід. Розвиток відчуттів і "моделювання" їх засобами малювання є домінантою освітньої програми.

У середньому віці ставлення до малювання стає більш адекватним. Дитина усвідомлює свої можливості у створенні зображення і малює все, що бачить, що її вражає й захоплює. Завдання педагога – розвивати сенсорну сферу дитини; збагачувати уявлення про красу та її форми; створювати адекватне розвивальне середовище, наповнювати його

стимулювальними матеріалами; підтримувати і стимулювати інтерес дітей до малювання як способу самовираження та відображення картини світу.

Робота, проведена педагогом у ранньому, молодшому й середньому дошкільному віці, створює підґрунтя для естетичного ставлення дитини до світу природи, предметного світу, світу людей і стосунків між ними, до себе самої як творця дивосвіту в малюнках.

Способом збагачення дитячого малювання у старшому дошкільному віці є ознайомлення дітей із мистецтвом живопису і графіки, спрямування на наслідування зразка креативної поведінки художника на всіх етапах творчого процесу: пошук задуму, реалізація задуму, створення художнього образу та ціннісне ставлення до нього.

Алгоритм педагогічної технології складається з таких етапів: живе споглядання світу природи, предметів, людей, розглядання й обговорення творів живопису і графіки, вправи в техніці малювання, виконання творчих завдань.

Малювання в жанрі "пейзаж". Успішність педагогічного супроводження пейзажного малювання зумовлена компетентністю педагога в галузі пейзажного живопису, вдалим відбором творів для розглядання та спілкування з дитиною. Здатність дитини до створення виразного пейзажного малюнка формується поетапно. Етапи визначають структуру програми та методики.

Перший етап "Вчимося бачити й розуміти красу природи". Його метою є не тільки накопичення зовнішніх вражень, а й психологічне налаштування до малювання. Методика на цьому етапі передбачає художні спостереження, милування, споглядання, розглядання, які організуються педагогом у формі екскурсій у природу; подорожі в пошуках краси. Педагог пропонує дитині уявити себе пташкою ("Якою вона бачить землю?", "Де вона живе?"), мурахою, яка бачить землю іншою; травичкою, квіткою.

Дорослий надає можливість дитині висловитися першою, а потім використовує власну розповідь про красу як зразок особистісного ставлення. Організація художньо-дидактичних ігор, наприклад, "Подорож глобусом", "У гості до Маленького Принца", збагачує уявлення дітей про світ, допомагає усвідомити різноманітність пейзажів. Темі для малювання можуть бути такими: "Африканська пустеля", "Джунглі", "Ліс", "Море", "Де живе ведмедик Умка?", "Що бачить пташка?", "Жаба-мандрівниця".

Другий етап "Чого можна навчитися у художників". Його мета – навчити дітей розглядати й розуміти пейзажний твір живопису, сприймати його як результат творчої діяльності художника. Педагог прагне викликати в дітей бажання наслідувати спосіб світосприймання художника й заохочує спроби дітей діяти "як художник".

Методику становлять вільне розглядання картин у "Галереї пейзажів", мистецтвознавча розповідь "Що таке пейзаж", мистецтвознавча бесіда (наприклад, "Про що розповіла картина?"). Розповідь педагога чи бесіда можуть розгортатися в межах жанру або конкретного твору. Ефективним є застосування художньо-дидактичних ігор (наприклад, "Подорож у картину", "Художник, який любив море, ліс, місто", "Відгадай, де був художник", "Вигадай назву для картини", "Вигадай картину за назвою"), ігор у художників-пейзажистів ("Намалюй пейзаж за віршем, оповіданням, казкою"). У роботі з творами пейзажного живопису педагог контролює наслідувальні дії дітей, щоб запобігти бездумному копіюванню картини. Він постійно стимулює власний творчий пошук оригінальних ідей, задумів, заохочує самостійність і винахідливість, уяву та фантазію, життєвий досвід дітей (наприклад, "Пригадай красиві місця, де ти бував із батьками", "Намалюй те, що бачив тільки ти", "Де б ти хотів побувати?").

Третій етап "Вивчаємо секрети художників-пейзажистів". Його мета – корекція зображувальних навичок і вмінь, формування техніки пейзажного малюнка. Методи, які становлять технологію на цьому етапі, можна назвати практичними, дослідницькими. Вони передбачають активні самостійні пошукові вправи дітей із кольором, композицією. Наприклад, практичні заняття "Як художники малюють землю і небо?", "Скільки друзів у Зеленої Фарби?", "Якого кольору сніг?", "Якого кольору море?".

Четвертий етап "Переносимо секрети художників-пейзажистів у свої малюнки". Мета його полягає в активізації творчих дій у створенні виразного пейзажного малюнка.

Методику становлять творчі завдання, які педагог проектує відповідно до потреб дітей в емоціях, спілкуванні, самовираженні, визнанні, ситуації успіху. Наприклад, "Чарівні перетворення лісової галявини (упродовж доби, пір року)", "Злітаємо в небо", "Барви різних морів", "Моє красиве місто".

Малювання у жанрі "портрет" ставить дитину й педагога в позицію дослідників світу людей. Компетентність педагога щодо портретного жанру живопису зумовлює створення особистісно орієнтованої педагогічної технології розвитку всіх сфер особистості дитини у процесі малювання. Завданням педагога є збагачення освітнього середовища творами портретного жанру, добір змісту для створення освітньої програми, визначення форм і методів розвивального спілкування з дитиною.

Алгоритм педагогічної технології визначають живе споглядання, спостереження світу людей, ознайомлення дітей із портретним жанром живопису, особою художника, якого цікавить світ людей, художня практика малювання людини.

На першому етапі "Такий цікавий світ людей" педагог реалізує мету стимулювання інтересу дитини до вивчення світу людини. Педагог звертає увагу дітей на людей, розповідає про професії, інтереси, стосунки; розгортає бесіди, у яких дитина збагачує свій досвід; організовує ігри, завдяки яким уточнюється анатомічна будова тіла людини, формується уявлення про відмінності в кольорі очей, волосся, одягу, віку, статі. Діти вивчають власне тіло, його будову, міміку, жести, рухи; малюють обличчя, відбиток долоні, стопи.

Другий етап "Світ людей у портретному живопису" реалізує головну мету – допомогти дитині усвідомити можливості створення виразного образу людини в малюнку.

У процесі розглядання та обговорення портретів педагог навчає дитину розуміти колір, жест, позу, міміку, одяг, аксесуари й деталі як символи, що додають образу виразності і дають змогу зрозуміти стать, вік, професію, заняття, інтереси людини. Ігрові вправи "Про що розповідає колір, одяг, жест" активізують інтелектуальну сферу дитини і водночас сприяють розвитку емоційної, комунікативної сфери особистості. Педагог використовує прийоми "композиційних" та "колеристичних" варіантів, "входження в картину", "ідентифікація з образом", "відтворення попередніх і наступних подій" для активного мислення дитини під час сприймання твору. Дитячі емоції спрямовуються на милування красою, співчуття, співпереживання.

Третій етап "Вчимося в художників-портретистів" має за головну мету корекцію зображувальної техніки. Педагог пропонує малювати обличчя за допомогою вправ "Радість", "Смуток", "Страх", "Гнів", навчає передати рух (гра "Фігури", "Пози"), настрій за допомогою кольору, одягу, деталей та аксесуарів. При цьому він активно користується макетом "Живі малюнки", іграми-драматизаціями, організовує "акторські хвилини". Відчуття власного тіла, руху, переживання настрою, асоціації його з кольором зумовлюють успішність малювання.

Педагог пропонує дітям домалювати, доповнити, завершити портрет лікаря, учителя, кухаря, міліціонера та ін.

Четвертий етап "Ми – художники" спрямований на реалізацію мети створення виразного образу людини. Особистісні риси, набуті дитиною впродовж ознайомлення зі світом людей у портретному живопису, а саме: інтерес, спостережливість, уважність, повага, толерантність, емпатія, розуміння анатомічної будови тіла, діалектичне мислення, бажання малювати людей, – створюють сприятливі умови для успішного малювання, яке дає дітям задоволення від усвідомлення своєї цінності в соціумі. Адже можна зробити портрети близьких та подарувати їм, організувати експозицію власного малюнка.

Педагог пропонує дітям виконати малюнкові тести "Людина", "Моя сім'я", "Автопортрет". Аналіз та інтерпретація малюнків може дати цікавий матеріал для обговорення на батьківських зборах. Діти із задоволенням малюють "Портрет доброї людини", "Фігуристка", "Переможниця конкурсу краси", "Просто бабуся" та ін.

Малювання в жанрі "натюрморт" передбачає введення дитини у світ краси предметів, які становлять у сукупності культуру людства, розвиток естетичного ставлення до них. У цьому виді малювання увага дитини, її інтереси та бажання фокусуються на предметі.

Алгоритм педагогічної технології визначають живе споглядання, занурення у світ предметів, осягання таємного життя і функціонування предметного світу; ознайомлення із жанром натюрморту в живопису, особою художника, творчим процесом; художня практика складання й малювання натюрмортів.

Педагогічна технологія розгортається за певними етапами.

Перший етап "Такий цікавий світ предметів". Його мета – залучити дітей до різноманіття світу предметів, який їх оточує. Педагог запрошує дитину до споглядання, занурення, роздумів про предмети, "оживлення" їх, ідентифікацію із предметом. Діти вивчають форму, колір, призначення та цінність предметів для людини, складають розповіді, казки про них, відгадують загадки й вигадують їх самостійно. Педагог застосовує елементи технології ТРВЗ, наприклад, "метод фокальних об'єктів", який передбачає активне обстеження, асоціації, "оживлення" предмета та ідентифікацію себе з ним ("Я – красива чашка, ваза з квітами, квітка в букеті"), ігрові завдання ("Про що розповідає предмет?"), акторські хвилинки-перевтілення надають процесу сприймання предмета емоційності, активності, індивідуальності, оригінальності, особистісного характеру. Обов'язковою є психологічне налаштування до малювання.

Другий етап "Подорож у світ натюрморту". Його мета – ознайомити дітей із мистецтвом натюрморту, особою художника, творчим процесом.

Педагог організовує екскурсію до "Галереї натюрмортів". Діти розглядають натюрморти, обмінюються думками. Педагог спостерігає та аналізує вислови дітей і визначає способи подальшої роботи. Теоретичні заняття розгортаються як мистецтвознавча розповідь педагога, як бесіда, наприклад, "Що таке натюрморт?", "Про що розповідає картина?", "Подорож у картину". Діти складають розповіді за картиною. Педагог може надати "зразок особистісного ставлення" до неї. Художньо-дидактичні ігри ("Як художник натюрморт складав?", "Мій улюблений натюрморт", "Розкажи, а ми впізнаємо", "Магазин картин", "Екскурсовод"), акторські хвилинки-перевтілення забезпечують активну роботу інтелектуальної, емоційно-чуттєвої сфер особистості, сприяють розвитку комунікативних умінь (монологічне, діалогічне мовлення, обговорення, толерантність).

Третій етап "Навчаємося в художників". Його мета – корекція зображувальної техніки, оволодіння виражальними засобами.

Діти разом із педагогом створюють постановки натюрмортів із різних предметів: посуд, овочі-фрукти, іграшки, предмети народних ремесел, квіти, геометричні фігури. Важливою деталлю є тло, яке створюється із тканини. Гра світла утворює світлотінь, яка набуває характеру виражального засобу.

Малювання відбувається з натури або за мотивом, ідеєю. Форма малювання обирається педагогом. Якщо він хоче навчити дітей зосереджувати увагу на предметі, точно передавати форму, колір, відтінки, то обирається малювання з натури як вид академічного малювання. Без спеціальної настанови діти частіше починають малювати за ідеєю, мотивом натюрморту й дають волю уяві і фантазії, додають деталі, нюанси. Педагог звертає увагу дітей на важливість частіше дивитись на природу, порівнювати її із зображенням. Він пропонує скористатися прийомами "малювання в повітрі", "рух пальців по контуру".

Четвертий етап "Предметний світ у малюнках". Його мета – навчити дітей переносити уявлення, враження, знання, навички і творчі вміння в малюнки для збагачення їх якісним зображенням предметів.

Дитина від народження занурюється у світ предметів. Мистецтво додає її життю особливої краси, майстерності й талановитості людини, закликає відчувати себе художником. Завдання педагога – допомогти дитині пізнати мистецтво, і тоді, наслідуючи художника, вона буде сміливішою в малюванні й отримає насолоду від успіху.

Зважаючи на те, що сучасні діти живуть і розвиваються в час інформаційних технологій, педагог має постійно дбати про розширення освітнього простору дитини, збагачення сфер і видів діяльності, збільшення ступеня свободи. Перспективою у вивченні педагогом потенціалу та можливостей дітей у малюванні за жанрами живопису й видами графіки може стати малювання в жанрі карикатури, рекламного постеру тощо. Такі пошуки визначають інноваційну діяльність педагога як елемент його професійності.

1.4. Розвиток особистості дитини у процесі занять із ліплення

Батуринець Алла Михайлівна,

вихователь-методист дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Ліплення як вид дитячої художньо-продуктивної діяльності спрямоване на розвиток перцептивної сфери дитини, уявлень про форму, будову, пропорції, динаміку і пластику предметів, реалізацію природної потреби дитини в самостійній, ініціативній, творчій активності, задоволенні особистих інтересів у спілкуванні, грі, пізнанні скульптури як цікавої сфери людської культури. Дитина за допомогою м'яких зображувальних матеріалів (глина, пластилін, віск, парафін, тісто для ліплення та ін.) створює об'ємні образи повної або часткової тривимірності, що мають висоту, ширину, товщину.

Досвід роботи з дітьми переконує, що технічно ліплення засвоюється ними швидше, ніж малювання або аплікація, завдяки пластичності матеріалу, об'ємності форм. Однак якщо придивитися до форм, що створюють діти в ліпленні, то видно, що вони занадто узагальнені,

неточні й недосконалі. Це пояснюється наявністю в дошкільників досить узагальнених уявлень про предмети та явища довколишнього світу та недостатнім розвитком дрібної моторики пальців, необхідної для створення досконалих, виразних форм.

Для забезпечення розвивального характеру занять із ліплення педагогу важливо знати особливості застосування способів і прийомів ліплення в різних вікових групах.

В освітній роботі з дітьми *молодшого дошкільного віку* особлива увага приділяється маніпулюванню, експериментуванню, дослідженню властивостей глини, тіста, пластиліну. Вони м'які, пластичні, їх можна розривати, ділити на частини, зліплювати в ціле, виліплювати образи. Водночас відбувається ознайомлення зі способами користування матеріалами: ліпити за столом, не розкидати, не змішувати, бути охайним.

Спочатку діти виготовляють із готових рельєфних стрічок кола, квадрати, прямокутники із глини або тіста, за допомогою формочок, кришечок, трубочок, пасочок вирізають гудзики, намистинки, печиво, коржики, ватрушки. На гладеньких поверхнях діти можуть малювати стекою поглиблені зображення (лінії, крапочки, кільця, листячко, квіти), друкувати, робити відбитки, наносити рельєфи. Із декоративної стрічки вони за власним бажанням можуть ліпити (вирізати) пасочки, печиво, тістечка, торти для гри, намисто, підвіски для подарунків.

Інтерес, що виникає в дітей до властивостей глини й тіста для ліплення в подальшому спрямовується на зображення конкретних предметів. Спочатку це можуть бути циліндричні форми, що виконуються розкочуванням прямими рухами рук: палички, соломка, олівці, стовпчики. Пізніше можна пропонувати творче конструювання з виліплених циліндричних форм, паличок (парканчики, будиночки з колодок, драбинки, решітки, сонечка, віконця, залізничну колію, місточки, млинок). Така діяльність дає великі можливості для виявлення ініціативи, кмітливості, спостережливості, самостійності, елементарних організаційних здібностей.

Наступним етапом роботи буде зображення кулястої форми скочуванням коловими рухами рук. Рухи, що створюють кулю, більш складні порівняно з тими, що використовуються для ліплення циліндра. Вони потребують скоординованої діяльності лівої та правої рук, більшого зорового контролю за формою, що виходить, її корекції притисканням або послабленням натиску в окремих місцях. Дітям буде цікаво ліпити з тем: "Яблучка", "Частування для ляльок", "Цукерки", "Яйце", "Гарні колобки", "М'ячі", "Вишеньки", "Апельсини", "Гусінь", "Намисто".

Поступово діти переходять до ліплення іграшок, предметів, що складаються з 2-4 частин циліндричної, кулястої, сплющеної форми. Це – літаки, сніговики, пташечки, курчатка, пірамідки, ляльки-неваляйки, ведмедики, зайчики-неваляйки, брязкальця тощо.

Створення цих образів потребує більш складних умінь образотворчого характеру. І хоч їх формування не є самоціллю в діяльності ліплення маленьких дітей, проте інтерес до якісно виліплених предметів, що приходить на зміну інтересу до процесуальності в кінці молодшого дошкільного віку, потребує знання нескладних "секретів" створення виразних образів.

Діти *середнього дошкільного віку* здатні створити пластичні образи, які характеризуються більшою різноманітністю форм, складнішою будовою, міцним з'єднанням частин, деталізацією зображень (голки в їжачка, луска в риби, пір'ячко у пташки).

На початку року можна пропонувати ліплення предметів для закріплення способів створення відомих форм. Так, тема "Наші іграшки" дасть змогу дітям пригадати, що вони

вже можуть зліпити ляльку, ведмедика, зайчика-невалійку, пірамідки з кулястих або дископодібних частин, різноманітні брязкальця тощо. Добре, коли діти у процесі самостійного ліплення переконуються, що чим досконаліші форми вони виліплять (кулі, циліндри, диски), тим кращими й більш виразними будуть створені з них предмети.

Далі порівняно з відомими формами діти пізнають нові – конус та овоїд (видовжене яйце). Для розвитку корисно залучати їх до самостійних пошуків образів, які складаються із конусів. Можна виліпити багато конусів різної величини й запропонувати поекспериментувати: що вийде, коли поєднувати великі, середні й малі конуси (морквини, ялинки, дзвіночки, ковпачки для розмічування дороги, шапочки-ковпачки, тулуб людини в довгому одязі). Комбінування форм кулі та овоїда, інших відомих еталонів дає нові образи (намисто з кулястих і видовжених форм, колобки та їжачки, жучки-сонечка та мушки тощо).

Значні потенційні можливості для творчого розвитку дітей має ознайомлення із прийомами переформування геометричних еталонів для створення більш виразних і точних за формою об'єктів. Так, сплющуючи кулі, овоїди, конуси, циліндри, можна ліпити рельєфи із зображенням квітів, метеликів, бабок, рибок, грибів. Конуси, кулі, овоїди можна надрізати, розрізати, вирізати в них заглиблення, робити вставки, приєднувати частини (веселі колобки, пташечки, курочки, півники, мишки, зайчики, лисички). Досвід художнього переформування геометричних еталонів у ліпленні дає дітям широкі можливості для самовираження, самотворення нових образів, відкриває шлях до маленьких творчих самовідкриттів у пластичній діяльності.

Як свідчать наукові дослідження і практичний досвід, цікавою темою, що істотно впливає на розвиток базових характеристик особистості у дітей середньої групи, є ліплення посуду. Тут знову можна звернутися до переформування основних геометричних еталонів, коли вдавлювати в циліндри (товсті й тонкі, високі й низькі), можна зліпити кухлики, пивні кружки, циліндричні вази, глечики, горщики. Власну творчість і самостійність діти зможуть виявити в ліпленні виразних доповнень, додаткових деталей і декору до цих предметів (шийки, ручки, стрічкові прикраси).

Для дітей буде цікаво також досліджувати способи вдавлювання у зрізаний конус: у вужчу або ширшу його частину, шукати, які форми посуду вийдуть. Це будуть чашки, макітри, горщики для квітів. Удавлюючи в кулясті форми, можна отримати округлі посудини (чашки, глибокі мисочки, вареничниці, чайнички).

Дітям також можна запропонувати експериментувати і зі сплющеними круглими, циліндричними, конусоподібними фігурами. Якщо використати заціпування, загинання, витягування країв, вийдуть тарілочки, блюдця, таці, сковорідки, підставки під горщики для квітів. У самостійній діяльності й на заняттях можна заохочувати дітей до колективного ліплення посуду, творчої роботи з його декорування, об'єднання у спільні композиції: ляльки обідають, п'ють чай, їдять морозиво; організовуємо виставку гончарного посуду для малят.

Дітей середньої групи ознайомлюємо також з елементарними способами надання естетичної виразності виліпленим роботам: згладжувати поверхню виробів, наліплювати деталі й декоративні елементи, наносити стекою неглибокі рельєфи й мотиви декору. Унаслідок такої роботи формується працелюбність і зосередженість, здатність уносити до продукту своєї праці корективи, творчо вдосконалювати його.

Оскільки в дітей середнього дошкільного віку розвивається здатність розуміти взаємозв'язки між предметами, з'являється можливість вводити елементарне сюжетне ліплення. Спочатку воно має характер спільного ліплення педагога з дітьми, коли дорослий

виліплює найбільший і найскладніший предмет теми, а діти – менші і простіші ("Курка з курчатами", "Кішка з кошенятами"). Далі діти можуть об'єднувати у спільні тематичні композиції індивідуально виліплені предмети ("Пташиний двір", "Птахи на годівниці", "Які звірі були на Новорічному святі?"). Наприкінці року дітей індивідуально можна зацікавлювати ліпленням парних сюжетних композицій за казками "Колобок", "Заєць і їжак" та ін. Сюжетне ліплення відкриває великі можливості для дитини діяти самостійно, реалізувати особистий зоровий і художній досвід, приймати власні рішення, розповідати про свої задуми і їх реалізацію, відстоювати "Я"-позицію.

Разом із тим сюжетне ліплення сприяє вдосконаленню якості зображення окремих предметів (точніше передавати будову, пропорції) та оволодінню специфічними засобами художньої виразності в передаванні сюжету (взаємодія персонажів композиції, їх розміщення на підставці, передавання елементарних дій, пропорційного співвідношення за величиною).

Із дітьми *старшого дошкільного віку* розпочинається ліплення з найпростіших, відомих дітям предметів – овочів, фруктів, грибів. Працювати з натури в буквальному сенсі діти старшої групи ще не можуть, оскільки в них іще не сформовано зорової і рухової координації; натура тут є підказкою, наочним прикладом у роботі.

Корисним для розвитку дітей буде ліплення різних видів грибів за муляжами. Бажано надати можливість кожній дитині виліпити 2-3 гриби різної форми, щоб вона могла порівнювати, спостерігати, виокремлювати й передавати найбільш яскраві й характерні ознаки предметів (форма, величина, колір ніжки, шапки гриба).

Робота з натури поступово впорядковує відому дитячу "стихійність" у ліпленні (бажання ліпити за уявленням або уявою), зосереджує увагу дітей на поставлених завданнях, розвиває увагу та окомір, зорову й рухову координацію, навчає сприймати пластичні властивості предметів у цілому.

Ліплення тварин і людей з натури в цій групі відбувається на основі керамічної скульптури народних майстрів (О. Железняк "Птах", "Козел"; О. Селюченко "Господині"; М. Пийленко "Ведмідь" та ін.). Скульптура народних майстрів має узагальнені, обтічні, позбавлені деталізації форми й досить прості мотиви – звірята, птахи, козаки, господині. Художні прийоми, якими послуговуються народні умільці, прості, наближені до можливостей дитячого ліплення. Так, лапи, ноги, крила, хвости, морди анімалістичних образів стовщені, огрублені. У пташок лапки замінює підставка, очі – дірочки, пір'я або волосся – гравіювальні рисочки. Людські фігури ліпляться на основі конусоподібної форми, що виключає ліплення ніг, робить образ стійким. Дітям можна показати, як досить дотепним способом народні умільці перетворювали конус-спідницю господині на чоловічі штани козака, зашпилюючи нижню частину спідниці по вертикалі.

Ліплення тварин із натури дає можливість розвивати вміння бачити характерну форму, передавати загальні й найбільш характерні риси тварин, зосереджувати увагу на пропорціях.

Наступним кроком в опануванні скульптурної пластики є розвиток уміння передавати динаміку образів на основі відтворення різноманітних поз, поворотів, нахилів. Рухи, пози надають фігуркам особливої виразності. У ліпленні їх легше передавати, коли справу маємо з реальними об'ємами. Варто лише вигнути спинку, зігнути лапи, підняти або опустити хвіст, підняти або опустити вуха.

Навчившись ліпити фігурки тварин у русі, діти можуть створювати з них прості сюжети: "Два цапки", "Дві кізочки", "Двоє жадібних ведмежат", "Півники-забіяки", "Дві курочки-чубарочки", "Кішка з кошенятами", "Собака з цуценятами" та інші. Тут важливо, щоб діти виявляли самостійність, фантазію в розміщенні персонажів сюжету на підставці, виразно зображали їхню взаємодію (граються, сперечаються, б'ються) та пропорційне співвідношення за величиною.

Опанування способів зображення образу людини у старшій групі також відбувається на основі ознайомлення з досвідом майстрів керамічної скульптури. Основою традиційного образу господині є порожнистий конус, який виготовляють, скручуючи тонкий глиняний пласт у форму кулька. До конуса доліплюються бюст, шия, голівка, руки-ковбаски. Виразності фігуркам надає деталізація елементами одягу (сорочка, хустка, керсетка, плахта), прикрасами (вінок, намисто), декорування наліпками, гравіюванням, малюванням. Образи козаків декоруються такими елементами, як вуса, "оселедці", смушеві шапки, солом'яні капелюхи, декоративні пояси, люльки.

Ускладненням у роботі над зображенням образу людини буде ліплення фігури з ногами. Це набагато складніше, ніж постановка скульптури на широкий основі. Спираючись на головний закон у скульптурній композиції про рівновагу мас і форм, звертаємо увагу дітей на те, що ноги треба ліпити товстими й ущільненими (у валянках, чобітках, черевиках, кросівках), тоді фігурка буде стійкою.

Корисним для розвитку багатьох базових рис особистості, на яких тримається фундамент особистісної культури дитини дошкільного віку, є колективне ліплення з тем дитячих ігор, розваг, казок ("Зимові розваги", "Наше спортивне свято", "Як ми танцюємо", "Ігри на льоду", "Веселе свято Масляниці", "Пластилінові казки"). Тут є можливості для виявів людяності; формування вміння брати до уваги інших, співпереживати, допомагати; розвитку відповідальності за спільну справу; вияву справедливості – поведінки відповідно до моральних правил, самовладання як уміння свідомо керувати своїми почуттями, настроями, пориваннями, утримуватися від поганих вчинків.

Цікавою темою для ліплення у старшій групі є створення посуду з подальшим його декоруванням, висушуванням і випалюванням у муфельній печі. Дітям ця робота дуже подобається. Ліплення найпростіших чашок, кухликів, ваз, сервізів дає змогу практично пізнавати тектонічні співвідношення об'ємних форм – основу основ мистецтва скульптури та архітектури. Спілкуючись із керамікою, працюючи над її створенням, діти починають розуміти, що від пропорційних співвідношень шийки й тулуба вази (дзбана, глечика, кухлика і т. ін.) та вагових співвідношень тих самих об'ємів залежить виразність виробу. В українській кераміці Опішні, Косова, Василькова, Ужгорода та інших центрів є безліч цікавих утилітарних і декоративних предметів посуду, що можуть стати зразком для дитячого ліплення (горщики, глечики, макітри, миски, кухлики, дзбанки, куманці, плесканці, калачі, барильця, квасники, вази, свічники та ін.).

Для розвитку дітей і формування їхньої самостійності важливо дати їм загальні уявлення про те, що вихідні форми і способи ліплення посуду значною мірою визначаються характером його основних форм. Кулястий посуд виліплюють удавлюванням у кулю або вийманням з неї глини стекою-петлею, циліндричні форми – удавлюванням у циліндр або обгортанням глиняної стрічки навколо дна-диска. Посуд, який має поступові переходи контуру від звужених до розширених частин, зручно виконувати коловим наліплюванням "ковбасок"-джгутиків. Переконавшись, що джгути утворили правильну форму, можна

згладжувати пальцями внутрішні й зовнішні стінки посудини. Гарні декоративні вази можна створювати за принципами, подібними до виготовлення паперового кулька: сплющену кулю накрити мішковиною, розкачати пласт завтовшки 0,5 см, стекою-ножем відрізати зайві кінці, згорнути із викроєного пласта вазу, приліпити її до денця. Рельєф-мішкови́на утворить декор.

Вихідну форму куманців, калачів, квасників можна ліпити у вигляді бубликів (тонких, товстих, сплюснених) і доліплювати до них шийки, денця, носи́ки, ручки.

За бажанням діти можуть ліпити посуд індивідуально й колективно, створювати сервізи, виставки кераміки, виготовляти сувеніри, подарунки, побутові прикраси. Важливо тільки надихнути їх на самостійні пошуки, дослідження та експериментування.

1.5. Створення пластилінової казки засобом пластилінографії

Гаврилова Наталія Миколаївна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Пластилінографія або малювання пластиліном – це відносно новий вид дитячої творчості та різновид нетрадиційного малювання, який доступний дітям і вдома, і в дошкільному навчальному закладі. Як зрозуміло з назви, основним матеріалом у пластилінографії є пластилін, який наноситься на горизонтальну щільну основу – картон, скло, пластик або щільний папір. Можна також створювати картини у змішаній техніці, доповнюючи малюнки з пластиліну на папері бісером, паєтками, природними матеріалами і графічними малюнками. Пластилінографія дуже подобається дітям і стає для малюків найулюбленішим заняттям.

Починати освоювати технологію роботи з пластиліном краще з невеликих картин, на яких зображені прості предмети. Для ефективної організації та проведення з дітьми занять необхідно мати відповідний матеріал, дотриматися послідовності виконання виробу.

Матеріал, необхідний для проведення занять з пластилінографії:

- основа під картину – щільний картон, оргаліт або кольорова плівка;
- дерев'яна або пластикова дощечка для розкачування пластиліну й ліплення дрібних деталей;
- склянка з водою (руки необхідно періодично змочувати водою, щоб пластилін до них не прилипав);
- бавовняна серветка для рук;
- набір стек різної форми (стека – невеликий пластмасовий або дерев'яний інструмент для вирізування, вирівнювання пластиліну та оздоблення зображуваних предметів);
- різноманітні зубчасті коліщатка, багатогранники, трубочки та інші пристосування для надання поверхні певної структури;
- пластикові медичні або кондитерські шприци для видавлювання пластичної маси;
- якісний пластилін, який має яскравий колір, тонко викочується і не липне до рук.

Вибравши композицію для виготовлення, спочатку на листку паперу потрібно виконати ескіз та підібрати кольори для зображення і фону, не забуваючи про контрастність і

поєднання кольорів: жовтий предмет буде здаватися більш яскравим на зеленому фоні, синій – на жовтому і т. п.

Перед роботою пластилін потрібно розім'яти, а після роботи – протерти руки серветкою й вимити їх теплою водою з милом.

Для основи роботи використовується щільний картон. Якщо фон покривається частково, то потрібно застосовувати картон із кольоровим покриттям, на якому не з'являються масляні плями від пластиліну. Для різання пластиліну й нанесення його на основу застосовується стека. Ножиці призначені для вирізування деталей картин.

Ліпити із пластиліну краще всього на пластині з органічного скла, але можна використовувати фанеру, картон або клейонку. Залежно від об'ємності деталей картини можуть мати площинне або барельєфне зображення. У площинних картин поверхня рівна, а в барельєфному зображенні фігури злегка виступають над поверхнею.

Поділяються картини залежно від ступеня заповнення полотна: в одних картинах покрита вся поверхня, а в інших – пластиліном заповнена тільки частина, обмежена контуром малюнка. Останній вид називається аплікацією. Формат картин може бути різним: вертикальним, горизонтальним, квадратним, круглим, овальним.

Перевага пластилінових картин полягає в можливості зображення опуклих барельєфних деталей, що створюють особливу зорову реальність виконуваних художніх робіт. Площинне зображення пластиліном подібне живопису масляними фарбами, але наноситься пластичний матеріал стеками або розмазується на картонній основі пальцями. Ручний спосіб нанесення пластиліну більш ефективний, тому що зігрітий пальцями матеріал рівно під тиском з'єднується з основою.

Рельєфність картин досягається ліпленням деталей із пластиліну, формуванням стекою, різанням ножицями з подальшим підйомом розрізів, дублюванням об'ємних елементів папером, протиранням пластиліну через металеве ситечко, видавлюванням матеріалу через часникодавку і т. п.

Нанесення пластиліну на основу потрібно починати з верхньої частини, щоб виключити торкання долоні з покритими ділянками.

Для більш виразного зображення предметів, а також для отримання великої кількості однакових заготовок на допомогу прийдуть допоміжні робочі інструменти. Наприклад, для виготовлення стебел, травинок чи павутинок використовується одноразовий медичний шприц без голки. Потрібно розкати шматок пластиліну по діаметру вхідного отвору шприца і проштовхнути його всередину, відрізати стекою зайве, закрити поршнем вхідний отвір і нагріти вміст шприца. Підігрітий пластилін видавлюється на робочу дошку довгими "нитками". Товстенькі "ковбаски" можна робити з допомогою кондитерських шприців.

У створенні об'ємних зображень застосовуються два способи ліплення: конструктивний (деталь складається із пластичної маси) і пластичний (форма витягується із пластичної маси). Деталі круглих і овальних форм формуються скочуванням пластилінових кульок із подальшим розплющування в закріпленні на полотні картини. Для зображення тонких смуг виконуються валики, які розкочуються долонями на площині. Бажано, щоб ці деталі не були дуже довгими; в іншому випадку їх формування й перенесення буде складним. Після розкочування валики необхідно остудити, тому що в теплому стані вони можуть розірватися. Довгі лінії доцільно складати з кількох коротких елементів.

Рівні й довгі валики із круглим поперечним перерізом можна отримати, продавлюючи пластилін через часникодавку. Ці деталі використовуються для зображення пелюсток і

стебел квітів, завитків і т. п. Ефект пухнастості й пухкості елементів картини досягається тертям або продавлюванням пластиліну через металеве ситечко. Таким способом зображуються хутро тварин, корали, рослинність і т. п.

Рельєфність на поверхні деталей можна отримати продавлюванням тонких борозенок кінчиками ножиців, шилом, стекою, гребінцем. Для створення різьбленого краю зріз пластилінової платівки надрізається ножицями, скальпелем або придавлюється склом під кутом до оформлюваної лінії. Цей метод застосовується в зображенні листя, крони дерев.

Для створення прозорості або об'ємності елементів пластилін розтирається пальцями й наноситься на деталь тонким шаром. Надлишки верхнього шару зіскоблюють стекою до отримання необхідного зорового ефекту. Якщо пластилінова аплікація з частковим заповненням тла виконана на м'якому папері, то навколо деталей можуть утворитися масляні ореоли. У цьому випадку необхідно вирізати елементи ножицями й відповідно до композиції наклеїти їх на картон з водовідштовхувальним покриттям. Дефекти можна акуратно зрізати стекою і на цій ділянці виконати виправлення.

Різноманітність колориту зображення досягається змішуванням пластиліну різних кольорів. Білий пластилін додається для освітлення фарб, а домішок чорного, синього, коричневого надає темного відтінку. Часто використовується колір охри, який отримуємо завдяки змішування коричневого й жовтого кольорів. Щоб добитися ефекту "мрамуровості", тобто зображення з різнокольоровими хаотичними розводами, пластилінові валики різних кольорів скручуються джгутом, злегка перемішуються, але не допускається повне поглинання фарб. Колорит комбінованих фарб у нанесенні на полотно повинен проглядатися різнокольоровими розводами.

Для зображення білих елементів на білому картоні можна використовувати трафарети, якими закривають певні ділянки, а навколо забарвлюють фон. Картини з пластиліну бажано оформлювати в рамках під склом. Якщо зображення рельєфне, то між склом і площиною картини необхідно прокласти вздовж рамки прокладку на висоту опуклості малюнка. Площинні картини можна зберігати під прозорими плівками.

Пластилінові зображення не варто піддавати деформації, нагріванню, не допускати попадання сонячного світла.

Отже, оригінальне малювання розкриває креативні можливості дитини, дозволяє відчути фарби, їх характер і настрій. Дітям подобається цей вид занять, тому що, по-перше, малюнки пластиліном на картоні створювати дуже просто, по-друге, пластилінографія допомагає зняти м'язове й нервові напруження, і, по-третє, картини з пластиліну легко піддаються коригуванню – якщо щось не вийшло, то цю частину можна просто зняти стекою і переробити.

1.6. Аплікація: технологія та методика

Коваленко Ганна Олександрівна,
*вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради*

Аплікація є технікою, за допомогою якої дитина може створювати красиві, власне декоративні зображення, картини-панно предметного чи сюжетного характеру, портрети, вітальні картки. Аплікація – спосіб створення художнього зображення із різних фігур, які вирізані з різного матеріалу й наклеєні або пришиті на відповідне тло.

Педагогічною метою такої діяльності є ознайомлення дітей з новим способом отримання зображення. Тому перед педагогами стоять наступні завдання: викликати інтерес дітей до нової техніки; ознайомити з різними матеріалами для виготовлення аплікацій; навчити різних способів вирізування й допомогти осмислити етапи виконання аплікації та ужиткові можливості цієї техніки.

Дітям дошкільного віку цікаві й доступні такі прийоми роботи з папером: різання, вирізування, обривання, склеювання, складання і фальцювання (згинання). Техніка вирізування зі смужки паперу, складеного навпіл, дає змогу отримати симетричну форму (наприклад, красива ваза, у яку можна поставити букет квітів), ялинка, квітка, листочок. Зі стрічки, складеної "гармошкою", можна отримати зображення, яке стане декоративним фризом або основою для візерунка. Вирізування окремих геометричних форм відкриває можливості для виготовлення мозаїки з кольорового паперу. Вирізування силуету за намальованим контуром-рисунком або без нього дає можливість зображати предмети, які не мають візуальної симетрії (птахи, звірі та ін.). Техніка "обривання" дає змогу отримати оригінальне "фактурне", цілісне зображення ("Ведмежатко", "Хмаринки", "Хвилі", "Падолист" та ін.).

Техніка аплікації передбачає реалізацію двох взаємопов'язаних етапів: виготовлення зображення й закріплення його на тлі (приклеювання, пришивання). Педагог створює умови для того, щоб дитина зрозуміла, що за допомогою техніки аплікації можна прикрасити виготовлений предмет ("Закладка", "Скринька", "Скляночка для серветок", архітектурний макет із паперу чи викидного матеріалу тощо). Методика навчання дітей аплікації ґрунтується на дослідженнях І. Гусарової, Л. Сірченко, Л. Скиданової, О. Рогальнової. Особливістю сучасних методичних засад щодо проектування технологій педагогічного супроводження дітей у цьому виді декоративної діяльності є орієнтація на всебічний розвиток особистості дитини у такій діяльності та її суто ужитковий характер.

У групах *раннього й молодшого дошкільного віку* педагог розглядає з дітьми аплікаційні роботи і робить це так, щоб дитина долонькою, пальчиком відчула рельєфність зображення та зрозуміла, що це не малюнок, а інша техніка.

Педагог розглядає з дітьми матеріали для аплікації (кольоровий папір, тканину, сухе листя і квіти, соломку тощо) і працює з ним, створює красиві "картинки", надає можливість дітям спостерігати весь процес. Щоб утримувати увагу дітей, наставник супроводжує свої дії словами. Діти можуть протримати матеріал у руці, маніпулювати ним. На наступному етапі педагог пропонує дітям готові форми й запрошує працювати поруч. У спільних діях із

наставником діти засвоюють прийоми змашування форми клеєм і наклеювання, користування серветкою із тканини для прибирання залишків клею.

Спостерігаючи за діяльністю дітей, педагог вирішує для себе, який спосіб обрати для формування в них навичок аплікаційної техніки: запропонувати дитині спочатку "викласти" форми та зображення на тлі, а потім наклеювати; "дозволити" дитині наклеювати без попереднього викладання. Окремі діти швидко усвідомлюють принцип техніки аплікації, тому "викладання" іноді стримує творчий процес. Наклеювання без попереднього викладання надає всьому процесу виготовлення аплікації сюрпризно-ігрового характеру ("Чарівні картинки").

У роботі з дітьми раннього й молодшого віку педагог широко використовує прийом співтворчості під час навчання аплікації. Наприклад, він виконує основне зображення, а діти його доповнюють і вже разом завершують ("Дерево в різні пори року", "Новорічна ялинка", "Сніг пішов"). Діти користуються технікою обривання або наклеюють готові зображення.

Діти *середнього дошкільного віку* здатні створювати більш складні зображення з кількох геометричних фігур (прямокутник, квадрат, смужка, коло, трикутник, овал, трапеція). Вони роблять ці форми самостійно за допомогою ножиців і перетворення вихідних форм (квадрат, прямокутник). Педагог навчає дітей користуватися ножицями і пропонує різні вправи для перетворення квадрата і прямокутника (різання по прямій, із заокругленням). Він супроводжує й коментує всі дії та заохочує дітей працювати разом, пропонує ситуації вибору. Наприклад, "Давайте подумаємо, із якої форми краще вирізати коло, а з якої – овал? Як це зробити? Спробуємо...". Діти в цьому віці можуть збирати природний матеріал (сухе листя, квіти, насіння гарбуза) і починати активно опановувати флористику.

Діти *старшого дошкільного віку* більш свідомо ставляться до аплікації як виду декоративної техніки. Вони можуть не поспішати з наклеюванням, а маніпулювати створеними формами, вивчати композиційні можливості тла.

Дошкільнята активно використовують для аплікацій різні матеріали, які може запропонувати педагог: кольоровий папір, тканину, хутро, пір'я, насіння, соломку. Експериментування з матеріалом, наслідування зразка креативної поведінки педагога (міркування вголос у ситуаціях вибору, коментар під час розглядання виробів з аплікаційною технікою) створює сприятливі умови для "винайдення" нових способів аплікаційної техніки. Наприклад, створення об'ємної аплікації, колажів (поєднання різних матеріалів, готових форм), декоративних фризів, витинанок. Усі прийоми та способи вирізування (складання навпіл, силуетне складання, складання "гармошкою", по діагоналі та ін.) діти "відкривають" для себе й опановують завдяки мисленню. Педагог не поспішає "показати" або "продемонструвати" дитині спосіб чи прийом, він створює ситуацію активного мислення, обговорення раціонального способу, який дасть змогу, наприклад, одночасно отримати кілька однакових форм (для візерунка, квітучої гілки, квітки або грибочків на галявинці тощо).

Засвоєння техніки симетричного вирізування потребує активної роботи відтворювальної уяви, образного мислення й логіки. Підготовчими вправами можуть бути такі: "Домалуй" (педагог малює половину вази, ялинки), "Поділи навпіл" (цілісне зображення симетричного предмета наставник пропонує поділити навпіл). Тренувальна дія і проведення пальчиком по контуру зображення, складеного навпіл, допомагають дитині оволодіти поняттям "половина предмета".

Великого значення набувають тренувальні дії в силуетному вирізуванні (за контуром та без нього). Підготовчими вправами стають "обривання", симетричне вирізування, вирізування за контуром готових зображень.

Наставник може запропонувати вирізати зображення з "альбомів для розфарбування", наборів "Одягни ляльку", картинок із газет та журналів. Цікавою дітям буде пропозиція вирізати "хмаринки" (на площині аркуша синього кольору), "дошові калюжки" (на площині аркуша сірого або коричневого кольору), "Вогнище" на площині аркуша червоного кольору. Ця вправа допоможе дітям засвоїти принцип і логіку силуетного вирізування. Специфіка цього прийому полягає в тому, що зображення отримується безперервним цілісним рухом ножиців. Силует предмета створюється в уяві. Спосіб опанування дитиною прийомів силуетного вирізування пов'язаний з освоєнням уміння відображати у вирізках узагальнений образ предмета.

Аплікація у старшому дошкільному віці цілеспрямовано набуває ужиткового характеру. На заняттях із дизайну (конструювання, макетування) діти моделюють з паперу коробочки, вітрячки, скриньки, будиночки-палади, костюми та декорації, меблі, гаманці тощо. Усе це можна прикрашати аплікаційною технікою.

Оволодіння технікою аплікації збільшує ступінь свободи дитини в зображенні дійсності, самовираженні, підвищує самооцінку. Техніка аплікації відкриває нові можливості для розвитку всіх сфер особистості, насамперед художнього смаку, винахідливості, творчості. Наприклад, орнаментальна аплікація, якщо вона передуює декоративному малюванню, значно покращує його результати, адже дитина має можливість маніпулювати орнаментальними елементами й вивчати закони орнаментального предметно-колеристичного ритму.

На заняттях діти ознайомлюються з різними видами паперу (рисувальний, для креслення, глянцевий, мармуровий, шпалерний, газетний тощо). Дитина усвідомлює, що папір буває не тільки різнокольоровий, а й різної фактури: гладенький, глянцевий, матовий, ворсовий, тонкий, товстий, цупкий, пухкий (на розрив). Наприклад, пухкий папір – м'який, легко рветься пальцями. У такий спосіб з нього можна отримати цікаві елементи для аплікацій (з пухнастими краями). Так зображують пухнастих курчат, ведмежат, сніжинки, кульбабки, квітки липи, вербу тощо за допомогою м'якого, піддатливого серветкового гофрованого паперу.

Дослідження разом із педагогом властивостей і характеристик паперу та іншого матеріалу, який використовується в аплікації, перетворюється на цікаву гру, яка розвиває сенсорну сферу дитини (жмакання паперу, формування асоціацій за звуком та формою, тактильна чутливість). Педагог пропонує торкнутися папером щічки, носика, провести пальчиком по поверхні, подумати над формою зім'ятого паперу та ін.

Техніка аплікації дає можливість наставникові запропонувати дитині різні природні та побутові матеріали: тканину, нитки, соломку, засушені листя і квіти, насіння, траву, плоди. Це не тільки збільшує пошукове поле дитини, урізноманітнює ситуації вибору, а й розвиває творчу уяву і фантазію, полегшує задум. Адже матеріал "підказує" ідею для творчого проекту.

Старші дошкільнята засвоюють нові способи прикріплення деталей: пришивання їх до тканини. Цей спосіб дає можливість отримати два варіанти зображення: пласке та напівоб'ємне (коли між основою та деталлю прокладається поролон, синтепон або вата). Зображення у другому варіанті виходить виразнішим. Напівоб'ємна аплікація виходить і за

часткового наклеювання деталей, наприклад тільки середини квітки, метелика, сніжинки. Ефекту об'єму досягають у наклеюванні виробів, виконаних в техніці оригамі (квіти, дерева, птахи, літаки тощо).

Дошкільнята здатні виконувати багат шарові аплікації. Цей вид техніки найскладніший, адже потребує акуратності, зосередженості, витримки. Він доцільний у виготовленні панно зі стилізованих квітів, декоруванні одягу, будинків, виконанні натюрмортів та пейзажів.

Упродовж дошкільного дитинства аплікаційна техніка ускладнюється і збагачується, її зміст стає більш ґрунтовним і різноманітнішим. Як наслідок з'являються красиві декоративні вироби, які презентують дитину в соціумі як творчу особистість. Даруючи свої роботи іншим, прикрашаючи ними інтер'єр, дитина отримує можливість установлювати дружні стосунки із соціумом, самореалізуватися, почувати себе впевнено.

1.7. Конструювання із природного й викидного матеріалу як спосіб розвитку творчих здібностей дітей

*Роговченко Юлія Григорівна,
логопед дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) №6 "Радість"
Ірпінської міської ради*

У процесі конструювання із природного й викидного матеріалу створюються умови для розвитку творчих здібностей дітей.

Конструювання з природного матеріалу за характером ближче до художніх видів продуктивної діяльності, ніж до технічних. Створюючи образи, діти не стільки їх структурно відтворюють (як у технічному конструюванні), скільки виражають своє ставлення до них, передають їх характер, що дає змогу відзначати художню природу цих образів. Дитина бере натхнення безпосередньо із природи і створює речі, які вражають красою й неповторністю, фантастичними формами та пластикою. У природних матеріалах діти бачать красу й узгодженість форм, гармонію, пізнають характерні особливості матеріалів: запах, колір, форму, будову. Природний матеріал активує сприймання дітей, залучаючи до цього процесу різні аналізатори: зір, слух, нюх, дотик, – збуджує фантазію.

Завдання навчання конструювання із природного матеріалу дітей середнього дошкільного віку: залучати дітей до сприймання багатства природних форм, кольорів і відтінків, розвивати їх бачення; формувати вміння аналізувати природний матеріал як основу майбутнього вибору; розвивати в дошкільнят вміння "бачити" у природному матеріалі певні образи, спираючись на природну форму і фактуру, підкреслювати схожість додатковою обробкою, "опредмечувати" – асоціювати з певним предметом, образом.

На початку занять доцільно організовувати експериментування з різноманітним природним матеріалом. Розглядаючи різні за формою й розміром жолуді, шишки, корінці, діти на основі їх конфігурації намагаються побачити певні образи. Завдання вихователя – допомогти знайти в кожному з названих дітьми образів те, що ближче їхньому досвіду, зрозуміле їм.

Виготовляючи разом із дітьми іграшки із шишок, жолудів, каштанів, варто підкреслювати схожість природних форм із предметами й об'єктами навколишньої дійсності за допомогою додаткових деталей (каштан у шкаралупі нагадує їжачка, треба лише виліпити із пластиліну носик). Таким чином діти "оживляють" різні форми, створені природою. У процесі практичної діяльності дошкільнята створюють різні образи, використовуючи передусім конфігурацію матеріалу: фігурки людей, тварин, птахів, казкові персонажі. Навіть якщо в дітей трапляються фігурки, однакові за тематикою, то вони все одно виходять різними за структурою й виразністю.

Розглядаючи разом із дітьми різні каштани, листя, жолуді, насіння, мушлі, потрібно звертати увагу на їх форму й забарвлення; спонукати дошкільнят викладати з насіння, шишок тощо відомі їм образи. Це сприятиме розвитку вміння в дітей створювати власну красу із природних форм. Експериментуючи з різним матеріалом, діти в подальшому починають бачити в одному й тому ж природному матеріалі різні образи, показуючи при цьому, що потрібно додати, що забрати, а іноді по-особливому розмістити у просторі, щоб вийшов виразний образ. Пошукова діяльність дітей супроводжується мовленнєвими висловленнями у процесі створення різних образів, уявної їх побудови.

Завдання навчання конструювання із природного матеріалу дітей *старшого дошкільного віку*: розвивати вміння передавати красу природи в художніх образах; розвивати інтерес до вивчення особливостей різних видів природного матеріалу; залучати дітей до пошукової діяльності: бачити у формах природного матеріалу схожість із предметами, знаходити способи художнього втілення образів; розширювати можливості використання основних способів і прийомів створення образу, застосовувати різні способи з'єднання частин виробу; навчати дітей добирати додаткові деталі для підкреслення образної характеристики предмета; формувати в дітей уміння створювати образи з урахуванням загального сюжету, що деталізує і збагачує образ, та специфіки природного матеріалу; спонукати дітей виготовляти кілька варіантів одного образу (заміна деталей чи природного матеріалу).

Ознайомлюючи дошкільнят з інструментами, які потрібні для роботи із природним матеріалом (ножиці, шило, голка), наголошуємо, що шилом користується лише вихователь. Треба показати й пояснити дітям способи з'єднання частин виробу за допомогою пластиліну, клею, гілочок, сірників без голівок, ниток, дроту, заохочувати дітей комбінувати жолуді, шишки, каштани тощо у процесі конструювання, що сприятиме розвитку інтересу до вивчення особливостей різних видів природного матеріалу.

Діти старшого дошкільного віку вчаться створювати образ способом "введення". Це означає, що, аналізуючи різний природний матеріал, розглядають його не тільки як основу майбутнього виробу, а й як деталь, частину, значущу для побудови цілісного образу способом її введення в нову цілісність. Оволодіння таким способом побудови образу значно розширює функціональність природного матеріалу: один і той же матеріал може бути й основою виробу, і її деталлю. Необхідно давати дітям можливість експериментувати й випробовувати, комбінуючи різні природні форми.

Виготовляючи разом з дітьми іграшки із шишок, жолудів, каштанів, доцільно підкреслювати схожість природних форм із предметами та об'єктами навколишньої дійсності за допомогою додаткових деталей. Поступово в образах, які створюють діти, починає з'являтися багато деталей, що підкреслюють їх характерні особливості,

функціональність. Створюючи різні образи, старші дошкільнята орієнтуються вже не лише на форму природного матеріалу, а й на колір і фактуру.

Конструювання з викидного матеріалу. Під викидним матеріалом розуміють ті предмети, які втратили своє побутове призначення (різне упакування, коробки, флакони тощо), та залишки матеріалів. У грі з цими матеріалами діти набувають практичного і життєвого досвіду, у них розвивається прагнення до творчості, раціональне та економне ставлення до речей. Розглядаючи різні речі, які потрапили до рук, дитина розмірковує: що це за річ або залишки від неї; яке її колишнє призначення; як її можна використати зараз. Згодом дошкільнята усвідомлюють, що додавши вигадки й фантазії, можна дати "нове життя" старій, але улюбленій речі, що втратила своє побутове призначення.

Вихователю необхідно заохочувати дітей досліджувати властивості та характеристики різних матеріалів: твердість, м'якість, гнучкість, пружність тощо. Самі діти також люблять збирати різні коробки, стрічки, пляшечки, клаптики паперу й картону та інші речі, розбирають їх на частини, експериментують із ними. Маючи у своєму розпорядженні речі, які вибули з ужитку, діти не бояться їх пошкодити, поламати, тому не відчують жодних обмежень, користуючись ними.

Необхідно підтримувати бажання дітей приносити до дитячого садка різні предмети, які втратили своє побутове призначення, або залишки цих предметів. Завдяки цьому кожна дитина подаватиме ідеї, впливатиме на зміст і процес роботи. Однак треба потурбуватися про те, щоб ці матеріали були безпечними для дітей.

Конструювання з викидного (використаного) матеріалу за своїм характером більш наближене до художнього конструювання, ніж до технічного.

Завдання конструювання з викидного матеріалу для дітей *середнього дошкільного віку* такі: заохочувати дітей досліджувати різні види викидних матеріалів; формувати в дошкільнят уміння аналізувати викидний матеріал як основу майбутнього виробу; виготовляти вироби з готових форм без їх зміни з добиранням додаткових деталей; створювати предмети відповідно до задуму та призначення виробу; створювати різні варіанти одного виробу.

Розглядаючи різні використані матеріали, діти намагаються побачити в них певні образи: яку фігуру нагадує?, на що схожий? Дошкільнята фантазують, створюючи уявні образи: наприклад, сірникова коробка, прив'язана до нитки, може стати тепловозом, машиною, цуцням. Витончений флакон з-під парфумів перетворюється на казкову принцесу, і діти із задоволенням "одягають" її у клаптики, мережива тощо. Педагог звертає увагу дітей на різні можливості по-новому використовувати предмети, які вже відслужили. Доцільно ознайомлювати дошкільнят із характерними особливостями цих матеріалів за допомогою дослідження: визначення форми, м'якості чи твердості, еластичності, кольорів, орнаментування.

Експериментуючи з різними коробочками, пластмасовими баночками, по-різному їх розміщуючи, дошкільнята кажуть: "це телевізор", "а це цуценя", "це схоже на ведмедика". Вихователь пропонує дітям подумати про деталі, які допоможуть створити образ, упізнати його. Так, наприклад, можна виготовити різні іграшки з коробок (цуценя, ведмедик, котик і т. ін.): обклеїти сірникову або іншу коробку кольоровим папером, вирізати і приклеїти (чи намалювати) вушка характерної форми, очі, мордочку, лапки або ж до пластмасової баночки також дібрати додаткові деталі, що нададуть схожості з цими тваринками. Згодом діти

починають в одному й тому ж матеріалі бачити різні образи, по-різному доповнюючи їх деталями.

Завдання конструювання з викидних матеріалів для дітей *старшого дошкільного віку*: навчати застосовувати конструкції та форми предметів, які були у вжитку, для створення нових предметів; формувати вміння оцінювати естетичні характеристики предметів; створювати нові задуми, ураховуючи специфіку викидного матеріалу; комбінувати різні види матеріалів під час виготовлення виробів, поєднувати їх між собою, змінювати готові форми.

У роботі з дітьми старшого дошкільного віку вихователю доцільно застосовувати такі методи: "перетворення" – спроба дати старому предмету "нове життя" і новий образ (розробка варіантів застосування об'єкта, що втратив своє побутове призначення, його модифікації, визначення нових змістових сторін об'єкта для його подальшого використання); "прямі аналогії", "фантастичні аналогії" – спроба побачити в коробці, катушці, старому пластиковому або пластмасовому посуді певний образ.

Варто зазначити, що старших дошкільнят уже не задовольняють готові форми, вони пробують змінити їх або приєднати одну до іншої. Тобто діти, розглядаючи різний матеріал, уже аналізують його не тільки як основу, а й як деталь майбутнього виробу. Поєднуючи різні форми, вони намагаються отримати будинки, меблі тощо.

Спочатку старші дошкільнята навчаються поєднувати готові форми без їх зміни, добираючи необхідні деталі. По-різному склеюючи сірникові коробки, виготовляють іграшкові стіл, піаніно, вагончик тощо, обклеюють їх кольоровим папером. Наставник пропонує дітям подумати, як виготовити іграшкові стілець, стіл, інші меблі за власним уподобанням. Наприклад, проколовши отвори в бічній грані сірникової коробки (отвори робить вихователь), уставивши палички-ніжки (сірники без голівки), зробити телевізор. Педагогу доцільно разом із дітьми встановити послідовність виготовлення виробу, заохочувати дошкільнят виготовляти іграшки, комбінуючи різні матеріали.

На наступних заняттях діти виготовляють іграшки, змінюючи готові форми для того, щоб надати виробу реального вигляду. Наприклад, щоб зробити телефон, надрізають ножицями і видаляють частину сірникової (чи іншої) коробки. Наприкінці діти приєднують до готових форм рухомі частини (катушки, пробки, колеса від зламаних іграшок) для того, щоб виготовити транспорт.

З метою розвитку творчості дітей корисно навчати їх самостійно шукати матеріал для роботи й обґрунтовувати раціональність вибору з урахуванням особливостей і можливостей заміни цього матеріалу, способів виготовлення виробів і деталей оформлення.

РОЗДІЛ 2

ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ В РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ (ІЗ ДОСВІДУ РОБОТИ СЛУХАЧІВ ОБЛАСНОГО ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ)

Образотворча діяльність

Конспекти занять із малювання

*Лаврентьєва Людмила Прокопівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради*

Тема. Сонячні зайчики (малювання пальчиками і штампування, перша молодша група).

Мета: продовжувати навчати дітей малювати, використовуючи нетрадиційні техніки зображення: пальчики, штампування; викликати позитивні емоції у процесі гри із сонячним зайчиком; розвивати дрібні м'язи пальців рук; виховувати охайність під час роботи.

Матеріал: люстерко, жовта фарба, великий аркуш паперу з намальованим сонцем, половинка картоплі для кожної дитини.

Попередня робота: спостереження за сонцем, розглядання овочів, знайомство із фарбами.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, подивіться у віконечко, що там світить? Так, настала весна і сонечко засяяло яскравіше:

Світить сонечко в кімнату,
Дивиться в віконечко,
Ми заплескали в долоні –
Дуже раді сонечку.

Вихователь. Давайте разом порадіємо, поплескаємо в долоні.

Діти плескають у долоні, а тим часом помічник вихователя люстерком пускає сонячного зайчика.

Вихователь. Ой, малята, що це? Та це ж сонячний зайчик! Такий веселий, стрибає скрізь. Підніміть свої долоньки і побачите, що буде.

Зайчик сідає на долоньки до діток, вони його ловлять, згинаючи долоні в кулачок.

Вихователь. Ловіть його, хапайте. Не спіймали? Он який хитрий, не хоче, щоб його спіймали, пострибав, пострибав та і втік. Давайте йому пострибаємо, як зайчик. Зайчик кудись втік, та не біда. Погляньте, яке сонечко є у мене. Зараз ми біля нього намалюємо багато сонячних зайчиків. Діти, якого кольору сонечко? Так, сонечко жовтого кольору. Ось і ми будемо малювати сонячних зайчиків жовтою фарбою. Діти, а це що? Так, це картопля. Картопля допоможе нам намалювати багато сонячних зайчиків.

Показ та пояснення способу малювання сонячних зайчиків штампуванням.

Діти працюють самотійно. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ та пояснення.

Вихователь. Діти, подивіться, як багато сонячних зайчиків у нас вийшло. Аж сонечко розвеселилося й посміхається нам. Давайте ще намалюємо сонечку багато промінчиків за допомогою наших пальчиків.

Показ та пояснення способу малювання сонячних промінчиків пальчиками.

Самотійна робота дітей. Поступово діти переходять до умивальної кімнати, щоб помити руки.

Вихователь. Діти, як красиво стало в нашій групі. Ось і зайчик прийшов подивитися на наші малюнки. Зайчик, діти, каже мені, що хоче поратися з вами в гру "Сонечко і дощик".

Гра "Сонечко і дощик".

Підсумок заняття.

Лазаренко Аліна Миколаївна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Снігопад (малювання свічкою, друга молодша група).

Мета: продовжувати навчати дітей створювати зображення за допомогою нетрадиційних технік малювання: свічкою й поролоновою губкою; викликати в дітей інтерес до малювання; розвивати творчу уяву, фантазію; виховувати акуратність у роботі.

Матеріал: гуашева фарба синього кольору, свічки, поролонові губки, серветки, аркуші білого паперу, чарівний пензлик, казковий будиночок.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Ігрова ситуація з чарівним Пензликом.

Вихователь. Діти, сьогодні до нас у гості прийшов чарівний Пензлик. Послухайте казку про чарівного Пензлика. Він живе далеко у країні Малювандії. Весною прикрашає землю, літечком – розмальовує квіти, восени одягає дерева в казкове вбрання, а взимку йому дуже сумно. Він сидить у своїй хатинці й лише інколи допомагає дідусеві Морозові намалювати зимові візерунки. Ось цієї зими сидить Пензлик, нудьгує, коли чує: хтось плаче за вікном. Вибіг Пензлик на вулицю, бачить, що горить вогник. Підбіг Пензлик і побачив маленьку Свічечку, яка заблукала в лісі і плаче. Пожалів Пензлик свічечку, забрав її до своєї хатинки і стали жити вони разом. Свічечка відігрілася і раптом пустилася в танок на аркуші паперу. Пензлик теж не втримався і пішов вслід за Свічечкою. Там, де танцювала Свічечка, залишався слід, який Пензлик уже не міг зафарбувати. Ось тому в них і вийшла така чудова картинка. Як ви думаєте, яку пору року вони тут намалювали?

Діти. Зиму.

Вихователь. Діти, на вулиці теж уже зима, всі ви хочете покататися на санчатах, але снігу мало. Давайте ми з вами намалюємо багато-багато сніжинок. А коли з неба падає багато сніжинок, це явище називають снігопадом.

Ой, а чому я не бачу ні олівців, ні пензликів? Чим же ми будемо малювати? Ви хочете спробувати малювати свічкою? Тоді сідаємо за столики, нас там чекають маленькі свічечки, і ми намалюємо сніжинки.

Показ та пояснення способу малювання свічкою.

Вихователь. Я беру свічечку, малюю нею короткі вертикальні та горизонтальні лінії. Потім беру поролонову губку, умочую у фарбу і зафарбовую малюнок, нанесений попередньо свічкою. Ваші сніжинки проявляться через фарбу.

Давайте станемо художниками-чарівниками.

Самостійна робота дітей. Тихо звучить музика. Під час виконання завдання вихователь стежить за роботою дітей, застосовує за потреби індивідуальний показ та пояснення.

Розгляд дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Ширяєва Олена Іванівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №3 "Козачок" Бучанської міської ради

Тема. Великодня казочка (друга молодша група).

Мета: розширювати уявлення дітей про традиції та обряди свого народу; викликати інтерес до ігрового сюжету "Курочка Ряба", ознайомити з характерними особливостями персонажів: Бабуся – старенька, добра, ласкава; Курочка – рябенька, голосиста; продовжувати вчити користуватися пензлем та фарбами; розвивати окомір, відчуття кольору; формувати інтерес до малювання, бажання самостійно створювати красиві візерунки.

Матеріал: корзинка з яйцями, яйце на підставці, дерева, галявина, сонечко, квіточка, гуашеві фарби (жовтого, голубого, червоного кольорів), пензлі, посуд для води, серветки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, подивіться, як хороше навкруги, весна-красна прийшла. А чи раді ви, що весна прийшла? Ой, бачу раді! Давайте привітаємось з усім навкруги:

Посміхнемось сонечку:

– Здрастуй, золоте!

Посміхнемось квітоньці,

Хай вона росте!

Посміхнемось дощику:

– Лийся, мов з відра.

Друзям посміхнемося

Та побажаємо їм добра.

Читання гаївки.

Прийшла до нас весна-красна,

Гаївочку нам принесла.

Для панянок гаївочку,
Для парубків мандрівочку.
Станьте, діти, в коло,
Заспіваєм весело.

Діти виконують рухи під пісню "Гей, весна іде!", муз. А.Філіпенка, сл. В.Лефтія.

Вихователь.

Мабуть, стомилися ваші ніжки. Запрошую відпочити трішки. Знаю, ось тут поруч, бабуся живе, давайте провідаємо її.

Вихователь підходить до бабусиної хатинки, на лавці біля хатинки сидить Бабуся, біля неї Курочка Ряба.

Вихователь. Доброго дня, Бабусенько мила!

Бабуся. Доброго дня, малята!

Курочка Ряба. Куд-ку-дак! Куд-ку-дак! Знесла яйце як кулак.

Бабуся. Та таке ж гарне! Схоже на білий світ, бо у світі сонце, а в яйці золотий жовточок.

Курочка Ряба дає яйце Бабусі, Бабуся кладе його у свій кошик, де є багато яєць.

Вихователь. Незабаром ми будемо святкувати свято Великодня або Пасхи, тому ми тобі, Бабусю, розмалюємо писаночки. Діти уже готували писанки для своїх тат і мам.

Великдень недалечко, ось тобі яєчко,

Його ми розфарбуємо й тобі ми подаруємо!

На них ми намалюємо сонечко, хмаринку, травинку, квіточку.

Показ та пояснення способу розфарбовування яєць. Самостійна робота дітей.

Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Курочка Ряба. Що воно за яйце-райце, барвисте і зірчате? Мабуть, самого сонечка дитинка.

Дівчинка виходить з писанкою і читає вірш К.Перелісної "Писанка".

Гарна писанка у мене –

Мабуть кращої нема!

Мама тільки помагала,

Малювала ж я сама.

Змалювала дрібно квіти,

Вісім хрестиків малих,

І дрібнюсіньку ялинку,

Й поясочок поміж них....

Я ту писанку для себе,

Для зразочка залишу,

А для мами і для тата

Дві ще кращих напишу.

Вихователь. Ось таке маленьке яєчко, створене рученятами наших діточок, яскраве, чарівне, перемагає зло. То ж прийми його, Бабусенько, від наших дітей.

Даруйте один одному писанки на щастя, на долю, на віки!

Найкращі вітання, сердечні побажання, добра вам і щастя!

Підсумок заняття.

Господарчук Тетяна Яківна,
завідувач дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу № 6 "Радість" Ірпінської міської ради

Тема. Весняне чарівне дерево (друга молодша група).

Мета: розширити знання дітей про весняні явища природи; збагачувати активний словник словами, ознаками предметів; навчати малювати весняне дерево за допомогою нетрадиційних технік малювання; закріпити вміння розрізняти та називати основні кольори; розвивати творчі здібності дітей художніми засобами; виховувати бережне ставлення до природи, бажання відтворювати її.

Матеріали: бутафорське дерево без листя і цвіту, квіти, трубочки для видування, білі аркуші паперу, тички, серветки, клейонки, мильна зелена суміш для видування, пензлики, стаканчики з водою, коричнева гуаш.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, погляньте за вікно, що ви там бачите? Якого кольору сонечко? Підставте обличчя й долоньки сонечку та скажіть, яке воно? Тепер закрийте оченята й відчуйте, як сонечко цілує, ніжить вас.

Діти гріють ручки і личка під променями сонця.

Вихователь. А скажіть, діти, коли сонечко буває таким ніжним і ласкавим? Так, навесні. Минула вже зима, і, нарешті, прийшла весна! Сонечку вже час прокидатися, більше тепла і світла нам посилати. Давайте ми з вами пригадаємо пісеньку про сонечко.

Виконується пісенька "Спало сонечко у річці".

Вихователь. А ще ми з вами знаємо вірші про сонечко. Хто хоче розказати?

Діти розповідають вірші про сонечко.

Вихователь. Діти, сонечку сподобалися ваші вірші й пісенька, яку ви заспівали. Воно буде завжди зігрівати нас своїм теплом. А що ще є на небі? Так, хмаринки. Подивіться, які вони чудернацькі, пухкі. А якого вони кольору? На що схожі хмарки?

Діти висловлюють свої припущення, описують хмаринки.

Вихователь. Діти, на весняний дощ чекають і дерева, і кущі, і безліч квіточок. А який весняний дощик? Дітки, чуєте, яка гарна мелодія лунає? Мабуть, до нас хтось хоче у гості завітати.

Заходить Весна з кошиком.

Весна. Доброго дня вам, мої любі, гарні дітки! А чи впізнали мене? Ось, нарешті, я прийшла і тепло вам принесла, і сонечка додала, щоб міцніли всі діти й розквітали наші квіти.

Вихователь. Ми впізнали тебе, Веснонько! Ми так тебе любимо, багато про тебе знаємо. Подивися, як наші дітки вміють водити хоровод "Хто сніжок весь розтопив".

Діти з Весною водять хоровод.

Гріє землю сонечко,

Ніжно промовляє:

"Прокидайтесь, квіточки!

День весну стріча!

Прокидайся, річечко,
Задзюрчи, струмочок,
Затанцюй нам гопака,
Дощику-дзвіночок!
Розливайся радісно
По землі, проміння!
Хай же радує дітей
Весняне цвітіння!"

Весна. Дітки, я хочу вам подарувати кошик із квітами, щоб ви оживили дерево й воно розцвіло.

Весна дарує діткам весняний кошик із квітами. Першу квіточку розміщує на намальованому дереві без цвіту.

Весна. До побачення, діти.

Вихователь. До побачення, люба весно! Діти, давайте підійдемо до дерева, і я вам розповім одну таємницю – про зимовий сон дерева перед весняним пробудженням. Дерево це стоїть темне, сумне, невеселе, а уві сні бачить себе в гарній сукні з квітами, у зелені та в сонячних променях. Коли дерево прокинеться – сон зникне. Ось такий осінній сон бачить дерево перед пробудженням. А ви хочете дереву допомогти втілити його сон у реальність і прикрасити його квіточками? Тоді беріть по квіточці і прикрашайте дерево.

Діти прикрашають деревце квіточками.

Вихователь. Ви справжні помічники Весни! А ще я навчу вас робити чудеса. Отож сідайте за столи і ми з вами спробуємо на звичайному білому папері начарувати весняне квітуче дерево. Спочатку я вам покажу, як це потрібно робити.

Показ і пояснення способу виконання дії. Діти працюють під тиху і спокійну музику.

Вихователь. Ось і зацвіли наші дерева. У нас утворився справжній весняний сад.
Розгляд дитячих малюнків.

Підсумок заняття.

Шубка Ніна Віталіївна,

вихователь дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Кімнатні рослини (друга молодша група).

Мета: розширювати знання дітей про кімнатні рослини: будову, способи догляду; заохочувати прагнення виконувати посильну роботу із догляду за рослинами; навчати домальовувати необхідні деталі, досягаючи схожості з реальним об'єктом; розвивати естетичне сприйняття; виховувати в дітей любов до природи.

Матеріал: клубок зелених ниток, аркуш паперу формату А-4 із зображенням горщика для квітів, фарба зеленого кольору, пензлики, підкладки, серветки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, сьогодні ми будемо "подорожувати" групою, дізнаватися більше про її облаштування. Я маю чарівний клубочок. Він покаже шлях нашої подорожі. Якого він кольору? Так, зеленого. Зараз ми підемо зеленою доріжкою. Клубочок привів нас до куточка з кімнатними рослинами. Якого кольору листочки у рослин? Тут квітнуть маленькі квіти. Покажіть, які бувають маленькі квіточки. А ще є великі кімнатні квіти. Покажіть великі квіти. Кімнатні рослини ростуть у горщиках, у яких є земля. Земля мокра, її поливають.

Вірш про кімнатні рослини.

Це щоб гарними росли, не позасихали,
Їх водицею із поливальної завжди поливали.
Вчасно треба поливати квіти у куточку.
І рослина хоче пити, як і ми, синочку.

Діти, з чого поливають кімнатні рослини? Так, кімнатні рослини поливають із поливальної. Для поливання великої кількості рослини потрібно багато води, а для маленької – мало. Крім поливальної ще є паличка для розпушування землі. (*Вихователь демонструє названі дії*). Коли рослину поливають, миють, доглядають – вона зростає. Спочатку вона маленька, а потім росте і стає великою. Покажіть, діти, як росте рослина.

Діти присідають, повільно підводяться й піднімають руки догори. Вправу повторюють два-три рази.

Вихователь. Діти, подивіться, яку цікаву рослинку я поливаю. Це – кактус. Чим ця рослинка відрізняється від інших? Правильно, вона колюча. Її голочки небезпечні, тому поводитися з нею треба обережно. Але хоча вона й колюча, у неї зацвітають дуже красиві квіточки. Ви запам'ятали, як називається ця рослинка? А щоб ви запам'ятали ще краще, ми кактус намалюємо.

Підготуємо наші пальчики до роботи.

Пальчикова гімнастика.

Пальчик, пальчик, де ти був?
Я з цим братом в ліс ходив,
А з цим братом борщ варив.
З цим я кашки скуштував.
А з найбільшим – заспівав!

Діти, на столах є необхідний матеріал для малювання. Подивіться, а чого там не вистачає? Так, немає пензлів для малювання. А це тому, що ми будемо малювати долонькою. Умочуємо долоньку у фарбу, потім ставимо відбиток на папері над намальованим горщиком.

Діти самостійно виконують роботу, вихователь допомагає за потреби.

Вихователь. Діти, а чого не вистачає в нашого кактуса? Правильно, немає колючок. Ми їх домалюємо тоненьким пензликом.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Вихователь. Кімнатні рослини нам дякують, подаруймо усмішку квітам. Будемо доглядати за квітами в нашому куточку, а вони нас радуватимуть своєю красою.

Підсумок заняття.

Осипова Лариса Леонідівна,
завідувач дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) №5 "Віночок"
Ірпінської міської ради

Тема. Вишиванка (середня група).

Мета: продовжувати знайомити дітей із народним оберегом-вишиванкою, її значенням для українців; розширювати словниковий запас назвами елементів національного українського одягу; навчати дітей техніці малювання торцем жорсткого пензля, поєднуючи елементи, різні за кольором та формою, заповнювати орнаментом верхню частину та рукава сорочки; розвивати вміння самостійно добирати кольори; виховувати патріотичні почуття, інтерес до роботи.

Матеріал: аркуші паперу білого кольору, гуашеві фарби червоного та синього кольорів, жорсткі пензлі для клею, серветки, паперові форми сорочки, чоловіча й жіноча вишиті сорочки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Діти сидять півколом на килимі.

Вихователь. Діти, послухайте уважно вірш Я.Яковенко "Вишиванка".

Синя квітка, наче вмига,	До схід сонця сяду зранку
Сяє влітку серед жита.	За святкову вишиванку.
Я вплету її в віночок,	Й на сорочці ще до ночі
Вбрана вийду у садочок.	Розцвітуть волошок очі...

Вихователь. Діти, про що цей вірш? З давніх-давен українці прикрашали вишивкою сорочки, спідниці, головні убори. В орнаментах, які використовувалися в українській вишивці, переважали абстрактні геометричні малюнки: трикутники, зигзаги, ромби, прості й подвійні хрестики. Вишивка вважалася оберегом від зла та нечистої сили, а тому розміщувалася там, де було відкрите тіло: шия, руки, ноги.

Коли приходила зима, вечорами жінки й дівчата співали пісні та вишивали сорочки собі, дітям, чоловікам, щоб берегла їх доля від хвороб та нещасть.

Давайте поглянемо з вами на вишиванки, які прикрашають наш національний куточок. Які кольори присутні на сорочці, який на них орнамент? Зверніть увагу малята, де зображений орнамент, у яких частинах сорочки? Чи подобаються вам вишиванки? Я пропоную вам зробити для себе вишиванку-оберіг.

Для цього я підготувала ось такі паперові сорочки, а ви можете намалювати на них вишивку.

Але спочатку підготуємо наші пальчики до роботи.

Пальчикова гімнастика "Вишивальники".

Починаєм вишивати,	Стискання й розтискання кулачків.
Вишиванку прикрашати.	Рухи, що імітують шиття.

Гарні квіти і листочки –

*Квіти – пальці розставлені,
листочки – складені разом.*

Це прикраси для сорочки.

Плескання в долоні.

Показ та пояснення способу виконання дії.

Самостійна робота дітей під музичний супровід. Вихователь використовує за потреби індивідуальний показ та пояснення. Після завершення роботи діти з вихователем організовують виставку вишиванок.

Підсумок заняття.

Романенко Наталія Василівна,

вихователь дошкільного навчального закладу

комбінованого типу № 10 "Любавонька"

м. Переяслава-Хмельницького

Тема. Капітошка і дощик (середня група).

Мета: продовжувати навчати дітей малювати дощик, використовуючи нетрадиційну техніку малювання – штампування; закріплювати вміння розрізняти й називати кольори предметів, групувати предмети за формою, розміром, кольором; розвивати окомір, дрібні м'язи пальців рук; виховувати почуття взаємодопомоги, формувати вміння працювати разом.

Матеріал: іграшкове сонечко, кулька-Капітошка, будинок Капітошки, миски з водою за кількістю дітей, механічні рибки, різнокольорові крапки, басейн з різними м'ячиками, парасолька, палички Кюїзенера, панно з квітами, гнучкі палички, фарба, білий папір, пусті пластикові пляшки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Добрий день, усім малятам,
Гарним хлопчикам й дівчаткам.
Станем дружно всі у коло,
Настрій в нас усіх чудовий.

Ви довкола озирніться,
Один одному всміхніться,
У долоньки поплескайте
І з гостями привітайтеся.

Вихователь звертає увагу дітей на сонечко.

Вихователь. Дітки, до нас у групу завітало сонечко. Подивіться на сонечко, посміхніться йому, протягніть до нього свої долоньки, закрийте оченята і хай сонечко торкнеться до ваших носиків, щічок своїми лагідними промінчиками. Коли сонечко світить, що ми робимо? А коли дощик накрапає, то що ми робимо?

Гра "Сонечко і дощик".

Вихователь. Діти, а звідки взявся дощик у групі?

Із-за ширми хтось бризкає водою. Звучить музика з мультфільму про Капітошку, з'являється Капітошка.

Капітошка. Добрий день, дітки, я Капітошка, а як вас звати?

Діти знайомляться з Капітошкою, розглядають його.

Капітошка. Малята, я приготував вам сюрприз. Ви любите сюрпризи? Підійдіть до столу, сюрприз чекає там на вас.

На столі стоять прозорі миски з теплою водою, механічні рибки.

Вихователь. Дітки, що це? А що у мисках? Яка вода? Опустіть пальчики у воду, утворіть хвильки, постукайте пальчиком по водичці, подмухайте на воду. А хто живе у воді? Ось у відеречку в нас є рибки, які нам приніс рибалка. А давайте їх опустимо у воду.

Діти опускають у воду механічних рибок і спостерігають за ними.

Капітошка. Діти, моя мама приготувала для вас різнокольорові краплинки. Ідіть до мене!

Капітошка розкидає кульки за кількістю дітей. Вихователь пропонує дітям зібрати кульки, вправляє дітей у розрізненні й називанні кольорів. Діти сідають за столи та за допомогою паличок Кюізенера викладають доріжки для кульок.

Вихователь. Як багато краплинок, та в що ми їх зберемо? У нас є парасолька, тож збирайте їх у парасольку. *(Чути звук вітру).* Вітер віє, повіває, парасольку з рук забирає.

Під звук вітру вихователь крутиться з парасолькою і висипає кульки в басейн.

Вихователь. Скільки кульок у басейні? Якого вони кольору? Які за розміром? Що вітер накоїв, що тепер робити? А давайте виберемо кульки, які нам подарував Капітошка, і прикрасимо ними його будиночок.

Діти під веселу музику вибирають кульки і прикріплюють їх до прищіпок відповідного кольору.

Капітошка. Малята, ось подивіться, яка чудова квіткова галявина з'явилася на килимку. Але квіти чомусь сумні.

Вихователь. Діти, давайте з наших паличок зробимо жучків і посадимо їх на кожную квіточку, хай вони їм співають.

Діти за допомогою паличок вигинають жучків і садять на квіти.

Музична гра "Ми кататися хотіли".

Капітошка. Ой, гарну ви справу зробили, розвеселили квіточки, оживили жучків. А чи вмієте ви малювати? Бо я хочу дати вам завдання.

Вихователь. Звичайно, вміємо. Наші дітки дружать із фарбою, уміють нею користуватися й залюбки виконають твоє завдання.

Капітошка. Тоді намалюйте для моєї мами дощик.

Показ та пояснення способу малювання. Дно пластикової пляшки 0,5 л потрібно вмочити у фарбу і поставити штампи на заздалегідь підготовленій хмарі.

Діти працюють самостійно, розміщуючи дощик на всій хмарці. Вихователь стежить за роботою дітей, використовує індивідуальний показ та пояснення.

Підсумок заняття.

Давиденко Наталія Володимирівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Снігопад (старша група).

Мета: удосконалювати вміння дітей передавати особливості зими та свої враження від неї в пейзажному малюнку, використовуючи нетрадиційні способи малювання (зубними щітками, пір'ям, квачиками, манкою); закріпити знання дітей про зимові явища природи; розвивати асоціативне сприйняття живопису, естетичні почуття; виховувати акуратність, самостійність.

Матеріал: засоби ІКТ, гуашеві фарби (коричнева, зелена, біла), пензлі для малювання, пензлі для клею, клей, пір'я, зубні щітки, квачики, манка із блискітками, вода для миття пензликів, кукурудзяна крупа, волога серветка, суха серветка, фартушок художника, палітра, сніжинки, сердечка, ялинки, заготовка будиночка, тонований папір.

Підготовка дітей: читання казки "Снігова Королева", бесіда за змістом казки, спостереження за природними явищами, виготовлення аплікації будиночків.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, гарний день починається з веселого настрою та чарівної посмішки. Тож погляньте, будь ласка, один на одного та подаруйте посмішку своїм друзям.

Зараз я вам прочитаю уривок з казки, а ви уважно послухаєте і скажете мені, із якої казки цей уривок.

Де над полюсом Північним хуртовина завива,

У палаці крижаному королева прожива.

І зітхає сумно-сумно Королева Снігова,

Із крижинок і сніжинок виклада такі слова:

"Пропадають тут без діла гірки, ковзани і сніг!

Дуже-дуже я б хотіла чути тут дитячий сміх!

Приїжджайте! Не баріться! Не чекайте до весни!

Прихопіть з собою тільки санки, лижі й ковзани!"

Яка це, діти, казка?

Діти. Снігова Королева.

Бесіда за змістом казки.

Вихователь. Молодці, правильно, а яке серце у Снігової Королеви?

Діти. Холодне, зле, крижане.

Вихователь. А ваші сердечка теплі чи холодні?

Діти. Теплі.

Вихователь. Удалося Сніговій Королеві заморозити їх?

Діти. Ні.

Вихователь. Правильно, діти, добро завжди перемагає зло. Діти, у нас сьогодні незвичайне заняття: ми будемо малювати зубними щітками, квачиками, пір'ям та прикрашати це все манкою, змішаною з блискітками. А перед тим, як ми почнемо заняття, давайте уявимо, що ми на лісовій галявині. Стало холодно, тріщить мороз, усе навкруги біле-біле. Діти, а де ми можемо сховатися від морозу?

Діти. У будиночку.

Вихователь. Правильно, я підготувала вам будиночки. Виберіть, хто який хоче, та сідайте на місця. Нам потрібно приклеїти будиночки: переверніть їх іншою стороною, нанесіть клей і прикладіть до аркуша. Тепер ви можете починати працювати.

Показ і пояснення способу виконання дії. Звучить музика, з'являється Снігова Королева.

Снігова Королева. Доброго дня, малята. Чому ж ви такі веселі й теплі? Ви що, не боїтесь мене? А ви знаєте, що я зроблю з вами?

Показ слайдів, на яких зображено різні зимові пейзажі.

Снігова Королева. Вам ще не страшно? Ви вирішили сховатися від мене? Я спрямую холодний вітер до ваших будинків.

Звучить музика вітру.

Вихователь. Діти, а як можна захистити наші будиночки від вітру?

Діти. Ялинками, кущами.

Вихователь. Так, молодці. Ми намалюємо біля своїх будиночків ялинки, але не пензликом, а зубними щітками. Спочатку намалюємо стовбур ялинки. Потім умочимо зубну щітку в зелену фарбу і проведемо лінії – зверху коротші, а донизу – довші. Ось які вирости дерева біля наших будинків, із пишними кронами і зупинили вітер своїм гіллям.

Показ і пояснення способу виконання дії. Самостійна робота дітей.

Снігова Королева. Ой, яка ж я зла. Я зараз надішлю вам завірюху.

Звук завірюхи, Снігова Королева посипає діток і з корзинки дощиком.

Вихователь. Діти, ой, замітає сніг та вкриває пухнастим білим покривом дах будинку, його поріг, гілки дерев, доріжку та всю землю. Сьогодні ми намалюємо сніг на землі за допомогою манки, змішаної з блискітками. Для цього змащуємо низ аркуша клеєм і посипаємо все манкою. А потім струшуємо зайве в мисочку.

Показ і пояснення способу виконання дії. Самостійна робота дітей.

Вихователь. Намалюємо сніг на ялинках і даху будинку за допомогою квачика. Умочаємо квачик у білу фарбу та наносимо її на гілля ялинки, дах будинку й поріг.

Показ та пояснення способу виконання дії. Самостійна робота дітей.

Вихователь. Нам залишилось намалювати завірюху, а її намалюємо пір'ям. Умочуємо пір'я в білу фарбу та проводимо лінії зліва направо, а потім круговими лініями по небу та деревах.

Показ і пояснення способу виконання дії. Самостійна робота дітей.

Вихователь. Ой, як тріщить мороз, давайте зігріймося дітки.

Фізкультхвилинка.

Я зими дитинка,
Красуня-сніжинка.
Морозець – то мій татусь,
Дід Мороз – то мій дідусь,
Колисала мене Віхола,
А Зима на щічки дихала.
І то така я гожа,
На Снігову Королеву хожу!

*Рухати вліво-вправо руками з розкритими
долонями.*

Доторкнутися ручками до щічок.

Плескати в долоні.

Вихователь. Діти, ви зігрілися? Нам потрібно також зігріти наш будинок. Який колір символізує тепло?

Діти. Жовтий, червоний, оранжевий.

Вихователь. Правильно, у нас на столі є жовтого кольору кукурудзяна крупа. Давайте засвіtimo вогник тепла в наших будиночках, нанесемо клей на віконечко та посиплемо крупою.

Самостійна робота дітей.

Вихователь пропонуємо дітям показати Сніговій Королеві пейзажі, які вони намалювали.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Снігова Королева. Ой, які ж ви спритні! Усе намалювали, ще й сховалися від мене. То і я піду від вас.

Вихователь. Діти, давайте подаруємо наші сердечка Сніговій Королеві, щоб її серце потеплішало, адже ми любимо зиму, а зима не прийде без Снігової Королеви.

Діти дарують червоні сердечка з картону під музичний супровід.

Снігова Королева. Дякую, діти, за ваші дари, а за те, що ви були такі слухняні та гарно працювали, отримайте і від мене сніжинки на згадку. А я вирушу назад, у своє царство, буду чекати наступної зими, щоб до вас завітати. До побачення.

Підсумок заняття.

Калинюк Ірина Василівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Барвиста писанка (старша група).

Мета: викликати інтерес у дітей до народного виду прикладного мистецтва – писанкарства; навчати малювати на гладкому пінопласті зображення овальної форми та вирізати їх; закріплювати вміння користуватися зубочисткою під час художньо-продуктивної діяльності, виконуючи нею стібки, немов голкою, наносити зображення на плаский предмет за допомогою кулькової ручки; розвивати вміння нарізати смужки однакової товщини та довжини; виховувати повагу до народних звичаїв, акуратність.

Матеріал: засоби ІКТ, гладкий пінопласт, ножиці, кулькова ручка, серветки різних кольорів, зубочистки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, настала весна. Усе прокинулося від зимового сну. Давайте назвемо ознаки весни?

Діти. Усе стало зелене, розпустилися квіти, день став довший.

Вихователь. Так, правильно, коли все прокидається, приходить до людей одне з найбільших свят – Великдень.

Це свято в Україні святкують із давніх-давен. У цей день прийнято дарувати один одному писанки. А зараз пропоную вам послухати казку Андрія М'ястківського, яка так і називається "Казочка про писанку".

Залишивши гніздечко, покотилося яйце...

Та покотилося воно недалечко. Квочка з курчатами на подвір'ї гуляла, діток своїх забавляла ...

– Мамо, он яйце по стежині котиться, – сказало найменше курчатко. – ану ж, яке воно на колір?

– Біле, як сніг, – сказала квочка.

– А який сніг? – спитав півник, бо курчаток взимку ще не було, і снігу вони не бачили.

– Такий білий, як оте яйце, що котиться, – відповіла Квочка. – Однак скоро Великдень, то давайте пофарбуємо яйце, щоб воно було барвисте, як весна.

Закотили курчатка яйце до своєї хатки й ну його фарбувати.

Припустив теплий дощик, потім стала веселочка в небі. Курчатка у веселочки фарб позичили, на білому яйці весну намалювали.

Малювали лапками та писали пір'ячком – і покотилася писанка зеленим подвір'ячком. Курчата її доганяли, на крилечка піднімали й дівчинці Наталочці, яка їх годувала, водицею напувала, на свято Великдень дарували.

І зацвіли вишні, черешні, став гарний, як писанка, садочок увесь. І сказала Наталочка:

– Христос воскрес!

Вихователь. Сподобалася казка? Що намалювали на писанці курчата? Писанки розписували різними зображеннями. Пропоную вам подивитися, як у давнину люди розмальовували писанки.

Перегляд мультимедійної презентації "Чарівна писанка".

Вихователь. Сьогодні я пропоную вам дещо незвичне завдання. Потрібно буде не лише розмальовувати писанку, а і "вишити" її.

Показ і пояснення способу виконання дії.

Вихователь. Нам потрібний тонкий пінопласт, на якому ми намалюємо яйце овальної форми та виріжемо його. Далі за допомогою кулькової ручки намалюємо зображення, яке хто захоче. Після цього вибираємо серветки відповідних кольорів, нарізаємо смужки шириною вашого вказівного пальчика та скочуємо смужки в тоненькі ниточки. Коли все буде готове, можна буде починати "вишивати". Для цього беремо нитку із серветки, прикладаємо до намальованих ліній та за допомогою зубочистки проштовхуємо її у пінопласт. Відстань між проколами в пінопласті має бути в ширину вашого мізинця.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення. Розгляд дитячих робіт.

Вихователь. Які чудові писанки вийшли у вас. Я для вас приготувала кошик із справжніми писанками та пропоную з ними погратися.

Українська народна гра "Навбитки".

Підсумок заняття.

Пендюренко Валентина Болеславівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Усі таємниці Всесвіту (старша група).

Мета: продовжувати формувати первинні уявлення дітей про Землю як планету, на якій живуть люди та всі живі істоти, про Сонце як зірку; активізувати словник дітей назвами космічних об'єктів (планета Земля, Сонце, космос, зорі, ракета, комета); вправляти в малюванні свічкою, створенні фону зоряного неба; розвивати загальну та дрібну моторику, міміку обличчя, орієнтацію у просторі; виховувати інтерес до навколишнього світу, бажання використовувати нетрадиційні техніки малювання.

Матеріал: засоби ІКТ, магніти, акварель, свічка, пензлі, підставки, серветки, зіркові смайлики.

Попередня робота: бесіда про космос, розглядання ілюстративних матеріалів про космос, спостереження за вечірнім небом, за Сонцем, за Місяцем, читання художніх творів про космос.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, сьогодні я хочу запросити вас до космічної подорожі.

Показ та розгляд мультимедійної презентації "Таємниці Всесвіту".

Вправа "Ракета космічна".

А чи не хочете ви, діти,
в космос разом полетіти?
На носки ми піднялись,
ну а зараз – руки вниз.
Один, два, три – повернись,
Космонавтам усміхнись!

*Діти крокують.
Тягнуться вгору, піднявши руки.*

*Опускають руки.
Руки на поясі – повороти.
Посміхаються одне одному.*

Вихователь. Діти, погляньте, ми бачимо зображення Сонця.

Дидактична гра "За що ми любимо сонечко?"

Правила гри: продовжити речення, сказавши, за що ти любиш сонечко.

Вихователь. У космосі завжди потрібно підтримувати правильне дихання.

Гімнастика дихальна з кольоровими трубочками (вдих глибокий носом, видих – ротом через трубочку).

Вихователь. У космосі в Сонця є друзі, дізнатися про яких нам допоможуть загадки (після кожної правильної відповіді на екрані з'являються космічні об'єкти: зорі, комета).

1. Білі квіточки ввечері розквітають, а вдень в'януть... (зорі).
2. В небі куля вогняна,
має довгий хвіст вона.
То не зірка, не планета,
здогадались? Це... (комета).

Діти з вихователем розглядають зображення космічних об'єктів.

Пальчикова гімнастика "Сонце у Всесвіті".

Раз, два, три, чотири, п'ять –	<i>Плескають у долоньки.</i>
Комети в космосі летять.	<i>Долонька обіймає долоньку.</i>
Яскрава зіронька моргає –	<i>Стискають і розтискають пальчики.</i>
Це наше сонечко нам сяє.	<i>Кладуть долоньку на долоньку.</i>
П'ять, шість, сім –	<i>Плескають у долоньки.</i>
Дай тепла, будь ласка, всім!	<i>Долонька тре долоньку.</i>
Вісім, дев'ять, десять –	<i>Плескають у долоньки.</i>
Ми мандруємо у Всесвіт!	<i>Пальці "ходять" по колінах.</i>

Вихователь. Ми повертаємось до нашої групи. Подорож була цікава, я вам пропоную намалювати свої враження в нашій художній майстерні. Сьогодні ми будемо працювати акварельними фарбами та свічкою. Діти, хто нагадає, як ми працюємо зі свічкою на папері. Подумайте, що ви будете малювати. Так, можна намалювати зоряне небо, місяць, комету, космічний корабель.

Самостійна робота дітей.

Вихователь нагадує дітям про охайність та старанність під час малювання. Діти малюють під музику.

Після закінчення роботи вихователь пропонує дітям розглянути роботи та пограти у гру-вправу "Покажи настрої зірочки".

Правила гри: за допомогою міміки передати емоційний стан зірочки.

Підсумок заняття.

Радкевич Тетяна Михайлівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Сонячний" Бучанської міської ради

Тема. Морозяні візерунки (старша група).

Мета: розширювати уявлення дітей про явища природи взимку; збагачувати словниковий запас за темою, удосконалювати вимову всіх засвоєних звуків; учити малювати

морозяні візерунки у стилістиці мереживоплетіння; створити умови для експериментування з фарбами для отримання різних відтінків блакитного кольору, удосконалювати техніку малювання кінцем пензля; розвивати відчуття кольору, форми, ритму, композиції; виховувати самостійність, охайність.

Матеріал: сюжетна ілюстрація "Зима", маленькі ілюстрації із зображенням зимових явищ, іграшкова сніжинка, аркуші паперу білого кольору квадратної форми, гуаш білого та синього кольору, палітра, тонкі пензлі, стаканчик з водою, серветки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, до нас хтось завітав у гості. Відгадайте загадку.

Взимку зірка біла

З неба прилетіла,

Шість промінців має,

На сонечку сяє. (*Сніжинка*).

Так, це сніжинка. Давайте розглянемо ось ці сніжинки. Які вони? Так, вони білі, легкі, гарні, мереживні, блискучі. А тепер візьміть сніжинки та подмухайте на них. Що роблять сніжинки?

Вихователь. Яка зараз пора року? (*Зима*).

Дидактична гра "Що буває взимку?".

Правила гри: пригадати та розповісти, що буває взимку, узяти відповідну карту й розмістити її у віконечках великої картини.

Дидактична гра "Добери різні слова".

Правила гри: підібрати слова-ознаки, слова-дії до зображення на сюжетному малюнку.

Фізкультхвилинка.

Заметілі не боюся,

Я на неї посварюся.

Ніжками потупочу,

Злу метелицю провчу.

Щоби хугу налякати,

Стану голосно плескати.

Повернусь туди-сюди.

Не лютуй, вітрисько, ти.

Погуляти я не проти,

Навіть у таку погоду.

Руки в боки – підстрибну,

Ще й танок веселий втну.

Заперечно хитають головою.

Погрожують пальчиком.

Тупають ногами.

Плескають у долоні.

Повороти тулуба вправо-вліво.

Махи руками перед собою.

Крокують, високо піднімаючи коліна.

Стрибки на місці.

Вихователь. Діти, за допомогою чого сніг залишається пухким і не тане? А чому на водоймах з'являється твердий та прозорий лід? Хто цей помічник зими? Так, це мороз.

Діти, уявіть, що ви прокинулися одного зимового ранку. Здається все, як завжди. Але занавіски на вікнах виглядають якось інакше, на них стало більше мережива. Якщо уважно подивитися, то побачимо, що на шибках вікна за ніч хтось намалював дивовижні візерунки –

чарівні рослини, геометричні форми. Що ж це за художник малює зимові візерунки на вікнах?

Так, цей чарівник – Мороз. Йому достатньо одного подиху на вікно, щоб скло покрилося морозяними візерунками. Дуже багато роботи в Мороза взимку. Давайте допоможемо йому вигадати морозяні візерунки. Ходімо до нашої художньої майстерні.

Вихователь пропонує дітям розглянути мереживні вироби.

Вихователь. Як можна намалювати такі казкові візерунки? Ми можемо їх намалювати за допомогою пензлика і фарби. Який колір фарби використаний у візерунках? Як можна отримати такі відтінки блакитного кольору? Так, необхідно змішати на палітрі білу фарбу із синьою. Які основні елементи візерунку ви бачите?

Вихователь показує, як намалювати різні елементи: коло, крапку, листок, хвилясту лінію, пряму лінію. Звертає увагу на те, що малювати потрібно кінчиком пензлика, пензлик вести за ворсом.

Вихователь. Ви сьогодні самі вигадаете гарні морозяні візерунки й намалюєте їх. А зараз підготуємо наші пальчики до роботи.

Пальчикова гімнастика "Місток".

Великий і вказівний пальці лівої руки випрямити, розташувати паралельно один до одного та з'єднати з великим та вказівним пальцями правої руки.

Решту пальців (середній, безіменний та мізинець) випрямити, притиснути один до одного та утримувати в такому положенні.

Показ та пояснення техніки малювання. Вихователь звертає увагу на те, як охайно набирати фарбу, зайву віджимати об край палітри, вести пензлем тільки за ворсом. Нагадує, як потрібно промивати пензлик після малювання фарбою.

Діти малюють під спокійний музичний супровід. Вихователь показує техніку малювання індивідуально на своєму аркуші за потреби, спонукає до творчих проявів, до мовленнєвого спілкування.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Якубчик Ніна Опанасівна,

вихователь-методист дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Ми – помічники (старша група).

Мета: сприяти засвоєнню екологічних знань дошкільнятами; закріплювати технічні навички малювання акварельними фарбами, використовувати нетрадиційні методи і прийоми малювання; досягти емоційного задоволення від виконаної роботи; розвивати дрібну моторику рук; виховувати любов до природи та всього живого, бажання примножувати й берегти її.

Матеріал: мольберти, ілюстрації, акварельні фарби, вода для миття пензлів, пензлі, зібганий папір, листок пекінської капусти, зубна щітка, палітра, серветки, папір А-4, аудіозапис музики для хвилини релаксації і спів пташок.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, сьогодні я прийшла в садочок, зайшла у групову кімнату й почула чийсь голос. Я дуже здивувалася, адже навкруг нікого не було. Моєму здивуванню не було меж, коли я зрозуміла, що це розмовляють рибки в акваріумі. Вони розповіли мені казку про їхню родичку – золоту рибку. Але це була не та казка, яку ви всі добре знаєте, а інша, сучасна. Ось послушайте! Жив на світі Незнайко. Жив він на узліссі в дерев'яній хатинці. На звірів полював, рибу ловив, свіжим повітрям дихав, воду джерельну пив. *(Демонстрація малюнків на дошці)*. Ось одного разу ловив Незнайко рибу в річці. Довго сидів, а риба все не клює. Раптом почув він, що хтось крючок на глибину тягне. Витягнув вудку й очам своїм не повірив... Як ви думаєте, хто йому на вудочку попався? *(Діти розповідають про свої здогадки)*.

Дивиться Незнайко, а перед ним Золота рибка. Наш герой як в рот води набрав, нічого не може сказати від здивування. Говорить йому Золота рибка:

– Незнайку, ти мене впіймав, значить будеш просити, щоб я бажання твої виконала. Я їх виконаю, а ти мене за це відпустиш в річку.

– Добре, є у мене бажання. Ти їх виконаєш – я тебе відпущу.

Діти, як ви думаєте, які бажання були у нашого героя? *(Діти висловлюють свої припущення)*.

– Набридло мені жити в дерев'яній хатинці, – говорить Незнайко. – Хочу дім кам'яний з електрикою і опаленням.

Нічого не відповіла Золота рибка, тільки хвостиком майнула. Вернувся він до своєї хатинки, а на її місці дім кам'яний стоїть. *(Картинка)*. Дерев і квітів навкруги поменшало, зате стовпи із проводами з'явилися.

Як ви думаєте, сподобалось це нашому герою? *(Відповіді дітей)*.

– Я про таке життя і мріяв! – подумав Незнайко.

Усередині будинку меблі розставлені, із крану вода тече. Рідше став Незнайко лісом гуляти. А потім вирішив: чому я буду пішки ходити, якщо можна машину в рибки попросити?

Виконала рибка і друге бажання Незнайка. З'явилась у нього машина! Ходить він навколо неї, запахом бензину насолоджується. В річці її миє.

Не сидиться йому на місці. Понабудовував доріг, щоб на машині їздити. Незабаром багато лісових стежинок в асфальтовані шосе перетворилися. Але йому все мало! Зробив так, щоб на місці зелених лісів поля безкрайні розкинулися. Захотів багатим стати!

Поступово зник ліс. На його місці картопля росте, пшениця колоситься. Раптом звідки не візьмися налетіли на поля комашки-шкідники і давай урожай поїдати. Злякався Незнайко, почав їх усякою отрутою знищувати. Усіх знищив! А разом з ними і інших комах та птахів.

Так і живе: на машині їздить, урожай збирає, на красу природи не зважає, воду джерельну не п'є.

Відчуває Незнайко, що хочеться йому чогось новенького. І надумав завод придбати, який багато грошей приносить. *(Картинка)*.

Прийшов до Золотої рибки.

– Буде тобі завод! – відповіла вона йому. – Але пам'ятай, це твоє останнє бажання!

Повернувся наш герой. Бачить – завод великий працює. Із труб дим валить, брудна вода в річку виливається. Чхнув Незнайко, закашлявся від незвичного запаху, але заснув щасливим.

Малята, і ви закрийте очі й подумайте, що йому приснилося?

Вихователь виставляє картинки, що демонструють забруднену природу і міняє Золоту рибку на іншу.

Вихователь. Уранці прокинувся Незнайко, а дихати немає чим. Повітря забруднилося. Побіг з-під крану води напитися, а вода теж брудна тече, ще й смердить. Побіг до річки, а там земля навколо димом затягнута, у річці сміття плаває. Жодної квіточки не видно.

Став він кликати Золоту рибку. Довго кликав, але ніхто не відізвався.

Як ви думаєте, що трапилось із рибкою? Так, діти, захворіла вона. Знищив наш герой природу, усе живе навколо. Втратила рибка свою чарівну силу й не може нічого вдіяти.

Тому вона звернулася до нас із проханням зупинити Незнайка, розказати йому, що потрібно зробити, щоб очистити довкілля. Хочете допомогти рибці? Але спочатку давайте трішечки розізнаємося.

Фізкультхвилинка

Віконце ми відкрили,	Вгору-вниз, вгору-вниз
Повітря запросили	Ручками змахнемо,
До нашої кімнати	Потім підемо у ліс,
У гості завітати.	Там гриби зберемо.
Руки вгору підняли,	Нахилились, піднялись,
Повітря вдихнули,	У кошик поклали.
Через рот швиденько	Ось грибочок, ще один –
Його повернули.	Безліч їх зібрали.

Вихователь. Ось тепер я бачу, що ви готові допомагати. Діти, подивіться, у нас є чарівні ворота. Хто пройде крізь ці ворота, той перетвориться на чарівника. *(Діти проходять крізь арку і стають за мольберти. Звучить музика).*

Діти, ви пам'ятаєте, що нам потрібно відтворити природу? Сьогодні ми будемо малювати пейзаж за допомогою акварельних фарб. Хто нагадає, що любить акварельна фарба? Молодці. Ми почнемо з того, що проведемо лінію горизонту, яка ділить землю й небо. Діти, як ви думаєте, що потрібно намалювати в першу чергу? *(Небо.)* Які кольори використаємо, щоб намалювати небо? Так, наносимо синю, блакитну та трішки фіолетової фарби й розмиваємо їх.

Потім намалюємо травичку. Якого вона кольору? Сьогодні ми намалюємо травичку за допомогою зібганого паперу. Для цього набираємо на палітру зелену фарбу, розводимо її водою, умочуємо зібганий папір та способом притискання наносимо фарбу на наш малюнок. Але травичка може мати теж різні відтінки. Як зробити салатний колір? Правильно, додаємо до зеленої фарби жовту й наносимо на малюнок.

Що ще потрібно намалювати? Деревя намалюємо способом друкування, а в цьому нам допоможе листя капусти. Наносимо фарбу на листок, прикладаємо його до нашого малюнка. Ось і маємо дерево. Скільки дерев ви хочете намалювати, стільки разів повторите друкування.

Чого не вистачає на наших малюнках? Так, намалюємо ще річку. Річку будемо малювати за допомогою зубної щітки. Хто нагадає, як потрібно малювати зубною щіткою? Як ми можемо прикрасити наш пейзаж? Що ще намалюємо?

А ще нам потрібно намалювати дерев'яний будинок. Якої форми будинок? Малюємо квадрат коричневою фарбою зафарбовуємо. Дах намалюємо жовтою фарбою, адже в давнину дах робили із соломи. Тож малюємо трикутник та зафарбовуємо його. Може, хтось хоче щось додати?

Розгляд дитячих робіт.

Короткі розповіді дітей, як потрібно берегти природу.

Вихователь. Діти, мені здається, що Незнайко нас зрозумів. Насправді він добрий і чинив так не спеціально, а тільки тому, що не знав, до яких наслідків це призведе. А зараз ми із чарівників перетворимося на звичайних малят. *(Повертаються на місця.)*

Ой! Я щось чую. А ви? Давайте прислухаємося, що це за чарівні звуки лунають навкруги? Так, це спів пташок. Вони радіють тому, що ви допомогли Незнайкові зрозуміти, що не можна знищувати довкілля. Давайте закриємо очі й будемо насолоджуватися їх співом. І в цей час ви пригадайте ще раз події, що відбувались у казочці, яку ви почули сьогодні. *(Вихователь замінює хвору рибку на попередню.)*

Діти, ви сьогодні гарно працювали і зробили чудо – наша рибка одужала і стала знову гарною, як і раніше. У житті таке чудо зробити набагато важче. Щоб воно відбулося, ви повинні навчитися любити і оберігати природу.

Підсумок заняття.

Конспекти занять із ліплення

Пендюренко Валентина Болеславівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Лісова пригода (ліплення з вологого паперу, друга молодша група).

Мета: продовжувати навчати дітей розуміти та емоційно сприймати зміст казки, запам'ятовувати дійових осіб, співчувати героям казки; збагачувати словник назвами живих істот (мураха, метелик, мишка, горобчик, зайчик, лисичка, жабка) та прикметниками порівняльного ступеня (найбільший, найменший); вправляти в ліплені грибочків із мокрого паперу, використовуючи прийоми розкочування та з'єднування частин; розвивати силу рук, дрібну моторику; виховувати самостійність, бажання доводити розпочату справу до кінця.

Матеріал: муляж гриба, герої казки, дощечки-підкладки, імпровізована галявина для дитячих робіт, підготовлений вологий папір різних розмірів і величини.

Попередня робота: читання казки В.Сутєєва "Під грибом", ознайомлення з технікою роботи з мокрим папером.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, послухайте уважно загадку та відгадайте її:

В нього ніжка одна, чобітка немає,
І хоч він без голови, шляпку одягає. *(Гриб)*

Вихователь. Так, це гриб. І я пропоную вам пригадати казочку, яку ми з вами нещодавно читали. Називається вона "Під грибом", а написав її В.Сутєєв.

Діти слухають казку, імітують звуки тварин, дізнаються, що сталося з грибом.
Виконують закличку:

Дощику, дощику,
Поливай, поливай.
Поливай, поливай,
Тільки нас не лякай!

Вихователь. Діти, давайте зліпимо для лісових мешканців грибочки, щоб вони всі могли заховатися. Ви зліпите маленькі грибочки, а я – один великий гриб. Матеріал для роботи в нас буде сьогодні незвичайний. Ми будемо працювати з мокрим тонким папером. Але спочатку підійдіть до мене, пограємось із Сонечком.

Фізкультхвилинка.

Сонечко встало і позіхнуло,	<i>Підводяться з положення навприсядки й позіхають, прикриваючи рота долонькою.</i>
Ввись піднялось і діткам моргнуло.	<i>Піднімають руки вгору, стають навипиньки, блимають очима.</i>
Впало проміння ясненьке на землю –	<i>Нахиляються вперед, розвівши руки в сторони.</i>
Зайчики сонячні всюди веселі.	<i>Стрибки на місці, руки на поясі.</i>
І усміхнулись сонечку діти,	<i>Усміхаються.</i>
Шкода: минуло вже сонячне літо!	<i>Розводять руки у сторони і зажурено хитають головою.</i>

Вихователь. Коли грибочки в лісі збирають, у що їх складають? Так, у кошик. Кошики, як і грибочки, є великі та маленькі за розміром. Давайте зараз зробимо кошики за допомогою пальчиків та долоньок. У мене долоньки та пальчики великі, тому і кошик буде великий, а у вас які? Так, вони маленькі, тому і кошик маленький.

Пальчикова гімнастика "Кошик".

Долоні повернути до себе, а пальці переплести. Великі пальці утворюють ручку кошика.

Вихователь. Малята, я запрошую вас до нашої художньої майстерні разом із героями казки.

Діти сідають за столи. Вихователь звертає увагу дітей на обладнання на столі. Пояснює та показує, як працювати з мокрим папером. Закріплює послідовність виконання роботи з дітьми. Робота дітей проходить під спокійний музичний супровід.

Виставляють роботи дітей та вихователя поряд із героями казки.

Підсумок заняття.

Сіра Олена Валентинівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Рибка (друга молодша група).

Мета: продовжувати вправляти дітей у передаванні форми предмета під час ліплення, використовуючи прийоми розкочування, розтягування; навчати створювати пластиліновий рельєф, удавлюючи горох у виріб; закріплювати вміння розрізняти та називати кольори, частини тіла риби; розвивати дрібну моторику рук, здорове сприйняття; виховувати інтерес до занять із ліплення.

Матеріал: пластилін, дощечки, стеки, вологі серветки, половинки гороху, сюрпризна коробка, маленький акваріум з червоною рибкою, картинки із зображенням рибок, настінне панно – акваріум, атрибути до гри "Весела рибка".

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, а що стоїть на столі? Як ви думаєте, що в цій коробці? Що знаходиться в коробці, ви здогадаєтеся, якщо відгадаєте загадку.

Вихователь. Має хвіст, та не літає, має рот – не розмовляє.

Можеш вудкою спіймати і загадку відгадати. *(Риба)*

Діти розглядають рибку.

Вихователь. Дітки, хто це? Якого вона кольору? Так, червоного. Із яких частин складається рибка?

Діти. Тулуб, голова, хвіст, плавники.

Вихователь. Чим вкрито тіло рибки?

Діти. Лускою.

Вихователь. Де рибка живе?

Діти. У річці.

Вихователь. Що вона вміє робити?

Діти. Плавати, пірнати.

Вихователь. Дітки, а де живе наша рибка?

Діти. Рибка живе в акваріумі.

Вихователь. Діти, у нас є великий акваріум *(звертає увагу на панно)*. Але подивіться, він порожній. Давайте поселимо в нього ось цю рибку *(вихователь кладе зразок виліпленої рибки)*. Діти, подивіться, як рибка зраділа, що потрапила до акваріуму. Від радості вона танцює й вас запрошує до танцю.

Фізкультхвилинка.

Хвилька-хвилечка хлюпоче,
Чайка крильцями тріпоче,
Полетіла в синє небо.
Де ж та рибка?
Дуже просять,
Щоб самій трошки поїсти

*Діти роблять руками хвилеподібні рухи.
Махають ручками, імітуючи політ.
Підстрибують, піднімають руки вгору.
Знижують плечима.
Руки на серці – "просять".
Глядять животики.*

Й діточкам своїм занести.

Рибка хвостиком майнула,

Під хвилечку знов пірнула.

Плескають у долоні.

Присідають, пірнаючи.

Вихователь. Дітки, рибиці, напевно, сумно одній, давайте виліпимо їй друзів.

Показ і пояснення способу виконання дії. Звертає увагу дітей на те, як удавлювати горох у виліплену рибку.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Вихователь. Діти, давайте розмістимо рибок в акваріумі й розглянемо їх.

Гра "Весела рибка".

Підсумок заняття.

Ширяєва Олена Іванівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №3 "Козачок" Бучанської міської ради

Тема. Бублики для лялечки Даринки (друга молодша група).

Мета: продовжувати знайомити дітей із властивостями солоного тіста; навчати розкочувати шматочки тіста між долонями, утворюючи стовпчики, та замикати їх у кільце; закріпити вміння відривати шматочки тіста відповідної пропорції; розвивати сприйняття форми й величини, окомір, дрібну моторику рук; викликати інтерес до занять із ліплення; виховувати посидючість, бажання ліпити із солоного тіста.

Матеріал: солоне тісто, серветка із клейонки, волога серветка для витирання рук, тарілочка для готових виробів, предметні картинки із зображенням солодошів, іграшок, посуду тощо, справжні бублики, дитяча духовка, посуд для чаювання: чайник із чаєм, чашки, блюдця, дитяча духовка.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, до нас у гості сьогодні прийде лялечка Даринка. Як ми готуємося до зустрічі гостей? Так, ми прибираємо в кімнаті, одягаємо красивий одяг, накриваємо стіл. Давайте розглянемо, як потрібно накривати стіл.

Діти разом із вихователем підходять до столу, на якому стоять чайний сервіз і солодоці.

Вихователь. Діти, що стоїть на столі? Як користуватися чайним сервізом? На столі дуже багато смачних пряничків і тістечок. Але ж наша лялечка Даринка любить бублики. Що ж нам робити? Давайте разом наліпимо бубликів.

Показ і пояснення способу виконання дії.

Вихователь. Щоб бублики вийшли гарними, уважно слідкуйте за тим, що я буду ліпити. Потрібно від великого шматка тіста відщипнути кусочок і розкачати ковбаску прямими рухами рук, а потім з'єднати кінці. Ліпити потрібно тільки на серветках, не можна брати тісто до рота, облизувати пальці.

Діти розглядають зразок вихователя.

Вихователь. Якої форми бублики? Якого кольору? Що є в бублика? Покажіть, діти, як ви будете ліпити бублики.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ та пояснення.

Розгляд дитячих виробів.

Вихователь. Що ми ліпили? Які бублики вийшли?

Діти. Круглі, великі, маленькі і т. д.

Вихователь. А що потрібно зробити із бубликами, щоб ними пригостити Даринку? Так, бублики потрібно поставимо в духовку, щоб спеклися.

Педагог ставить бублики в духовку, у якій вже стоїть тарілка із бубликами.

Вихователь. Поки бублики печуться, наші пальчики почастиють гостей.

Пальчикова гра "Пригощання".

Стала Дарина гостей збирати: *Діти загинають пальці по-черзі.*

І Андрій прийди,

І Степан прийди,

Та й Іван прийди,

А Іриночка – ну, будь ласка!

Покачати мізинчик, перш ніж загнути.

Стала Дарина гостей пригощати: *Розгинання пальців.*

І Андрію млинець,

І Степану млинець,

Та й Івану млинець,

Та й Матвію млинець.

А Іриночці – смачний бубличок!

Під час пальчикової гімнастики бажано використовувати імена дітей, присутніх на занятті.

Чути стук у двері, прийшла лялечка Даринка.

Лялечка Даринка. Добрий день, діти!

Діти. Добрий день! Запрошуємо тебе до столу.

Вихователь. Діти, давайте подивимось, чи готові бублики?

Педагог дістає справжні бублики.

Вихователь. Ось, які гарні бублички. Давайте помиємо руки та будемо чаювати.

Лялечка Даринка хвалить дітей за те, що вони старалися і спекли смачні бублики.

Підсумок заняття.

Сіра Олена Валентинівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Віночок калини (ліплення із солоного тіста, середня група).

Мета: навчати дітей ліпити віночок калини із солоного тіста, з'єднуючи окремі елементи в одну композицію; закріпити вміння відривати від цілого шматка тіста необхідну кількість матеріалу, ділити на декілька частин (гілочка, листочки, ягідки), користуватися стекою, управляти у використанні прийомів ліплення: розкочування, скочування, притискання, з'єднування; розвивати естетичний смак у процесі прикрашання елементів композиції, дрібну моторику рук; виховувати працелюбність, творчі здібності.

Матеріал: солоне тісто, дощечки, стеки, серветки, одноразові тарілочки, клей ПВА, фарби червоного, жовтого та зеленого кольорів, гілка калини.

Попередня робота: розглядання картинок із зображенням калини, читання легенди про калину, спостереження за калиною на прогулянці, читання вірша Т.Г.Шевченка "Зацвіла в долині червона калина", малювання калини фарбами, бесіда про українські народні традиції і символи.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, ми сьогодні з вами поговоримо про народні символи України. Які народні символи ви знаєте? А які кущі є народними символами?

Діти. Вербка, калина.

Вихователь. Недаремно в народі кажуть: "Без верби і калини немає України". Де ростуть ці рослини?

Діти. Калина на подвір'ї біля людей, верба біля річок.

Розгляд гілочки калини на тарілці, яку приніс вихователь.

Вихователь. Діти, якої форми листочки в калини? А якого вони кольору? Яка форма ягід калини? Який колір вони мають?

Читання вірша Т.Г.Шевченка "Зацвіла в долині червона калина".

Вихователь. Діти, із ким поет порівнює кущ калини?

Діти. Із дівчиною.

Вихователь. Як ви думаєте, чому?

Розповідь вихователя про цілющі властивості калини.

Вихователь пропонує дітям зробити для своїх рідних оберіг – маленький віночок калини, який буде символізувати здоров'я, красу, любов.

Показ і пояснення способу виконання дії.

Вихователь. Діти, спочатку будемо робити заготовки для нашого віночка, а потім будемо з'єднувати їх в одну композицію. Беремо шматочок тіста, ділимо його на три частини. Першу частину використаємо для виготовлення гілочки, на якій будемо розмішувати листочки та ягоди калини. Шматочок тіста розкачуємо прямими рухами вперед-назад, щоб утворилася пряма гілочка. Вона має бути не дуже тонка. Потім з'єднуємо її в кільце, злегка притискаємо по колу і відкладаємо у сторону. Тепер ліпимо листочки – шматок тіста ділимо на три частини, кожен частину розкачуємо в кульку, після цього

долонькою притискаємо і робимо млинець, але не дуже тонко. Стекою робимо форму листочка і прожилки. Виготовимо ягоди калини. Відриваємо маленькі шматочки тіста і круговими рухами скачуємо круглі ягідки величиною з горох. Після того, як зліпили достатню кількість ягід, з'єднуємо деталі в одну композицію і залишаємо просохнути.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ та пояснення.

Після висихання вихователь пропонує діткам розфарбувати композицію відповідними кольорами.

Вихователь. Діти, якими кольорами будемо розфарбовувати? Якого кольору листя, ягоди? Що спочатку будемо розфарбовувати? Що потім? Працюємо акуратно, уявивши, що ми – художники в художній майстерні.

Самостійна робота дітей.

Виставка дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Романенко Наталія Василівна,
вихователь дошкільного навчального закладу
комбінованого типу № 10 "Любавонька"
м. Переяслава-Хмельницького

Тема. Казковий вернісаж (старша група).

Мета: продовжувати навчати дітей міркувати, аналізуючи сюжети знайомих казок, співпереживати, долати труднощі, сприяти засвоєнню дітьми морально-етичних норм поведінки; удосконалювати навички діалогічного й монологічного мовлення; розвивати творчу уяву, фантазію, креативність, уміння ліпити із солоного тіста за сюжетом казки, користуючись довільним способом; виховувати активність, допитливість, наполегливість.

Матеріал: засоби ІКТ, презентація "Казковий вернісаж", солоне фарбоване тісто, жовтий та коричневий кошики, площинні зображення ріпок за кількістю дітей, клубок, дощечки для ліплення, стеки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, давайте привітаємось і побажаємо один одному чудового настрою.

Нумо, в коло всі ставайте,
Друзів щиро привітайте!..
І про усмішку подбайте...
Та в казковий вернісаж вирушайте.

Діти, а чи любите ви казки? Чого навчають нас казки? Так, вони навчають нас бути сильними, сміливими, допомагати один одному. Пригадайте, а які казки ви знаєте? Тож я вам пропоную подорож до казкового вернісажу. Пройдіть і сядьте на стільчики.

Діти сідають на стільчики, що стоять півколом на килимі перед комп'ютером.

Вихователь. Діти, як ви думаєте, що таке вернісаж? Вернісаж – це виставка картин. А ми з вами потрапили на віртуальний вернісаж, де будемо розглядати сюжети картин та ще й виконувати завдання. Тоді мандруємо вернісажем.

Віртуальний вернісаж вас вітає,
Вам сюжети із казок представляє.
Розглядайте їх пильненько,
Та завдання розв'яжіть гарненько.
Показ слайдів до казки "Ріпка".

Вихователь. Діти, погляньте, до якої казки з'явилася ілюстрація на екрані? (*"Ріпка"*). Чому дід не міг вирвати ріпку? (*Бо вона виросла велика, у діда не вистачило сили*). Діти, подумайте і доведіть: велика ріпка – це добре чи погано? Я приготувала вам ось такі ріпки. Кожен із вас візьме ріпку, яка йому сподобалась. До жовтого кошика кладуть ріпку діти, які доводять, що велика ріпка – це добре, а до коричневого – діти, які доводять, що велика ріпка це погано.

Гра "Добре-погано".

На столі два кошики: жовтий і коричневий. Діти по черзі підходять до столу та кладуть ріпки до відповідних кошиків.

Можливі відповіді дітей.

Погано:

*Важко ріпку рвати.
Потрібно багато помічників, щоб вирвати ріпку.
Займає багато місця на городі.
Важко обчистити.*

Добре:

*Ріпки вистачить усім героям казки.
Довго можна їсти ріпку.
Великий запас на зиму.
Можна продати ріпку.*

Вихователь. Діти, а якби ріпка була маленькою, то як закінчилася б казка? (*Якби ріпка була маленькою, то її мишка заховала б у нірку, дід зварив би ріпку і запросив би на обід бабу, внучку*).

А тим часом на нас чекає наступна казка.
Показ слайдів до казки "Івасик-Телесик".

Вихователь. Ілюстрацію до якої казки ви бачите на екрані? (*"Івасик-Телесик"*).

До кімнати закочується клубок.

Вихователь. Ой, що це? Малята, до нас закотився клубок. Мені здається, що цей клубочок чарівний. Прикотився він сюди не просто так, а щоб погратися з нами у гру.

Поміркуйте і скажіть, як би ви були на місці Івасика-Телесика, то як би звільнилися від зміючки Оленки?

Діти передають клубок один одному і висловлюють свої версії.

Можливі відповіді дітей:

Я б зв'язав зміючку Оленку і викликав би міліцію.

Пригостив би її цукеркою.

Запропонував би погратися в піжмурки, а потім утік.

Показ слайдів до казки "Колобок".

Вихователь. А ми далі мандруємо вернісажем. До якої казки ця ілюстрація? ("Колобок"). Діти, Лисичка хотіла з'їсти Колобка. Це добре чи погано? Діти, а що можна зробити, щоб врятувати Колобка? Якого б Колобка Лисичка не змогла б з'їсти? (*Колобок дуже солоний, із перцем, із гірчицею*). Я підготувала тісто, у яке замість цукру всипала багато солі, і пофарбувала його в оранжевий колір. Як ви думаєте, такий Колобок буде смачний? Пропоную зліпити для Лисички Колобка із сюрпризом! Підходьте до столів і займайте свої місця.

Вихователь пригадує з дітьми прийоми ліплення та користування стекою.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Вихователь. Ви всі виконали завдання, ось які гарні зліпили колобки! Як ви думаєте, коли Лисичка зустріне ось таких Колобків із сюрпризом, як вона себе буде поводити? (*Вона зрадіє, бо Колобків багато, буде що їсти. Але коли одного такого понюхає, другого лизне, а він солоний, то розсердиться і втече, не з'ївши Колобка*). А коли колобки висохнуть, використаємо їх у нашому настільному театрі. Малята, вам сподобався віртуальний вернісаж? Пригадайте, сюжети яких казок ми переглянули? Чи хотіли б ви ще повернутися у казковий вернісаж? Яких персонажів казок ви хотіли б ще побачити? На цьому наша подорож до казкового вернісажу закінчилася.

Підсумок заняття.

Бабейкіна Тамара Петрівна,

завідувач дошкільного навчального

закладу №3 "Сонечко" Ірпінської міської ради

Тема. Гусінь (ліплення із солоного тіста, старша група).

Мета: продовжувати вправляти дітей у виготовленні виробів із солоного тіста; закріпити прийоми ліплення та вміння з'єднувати різні за розміром кульки в певній послідовності; упорядковувати в розрізненні й називанні форми та величини геометричних фігур; розвивати дрібну моторику рук, окомір, творчу уяву; виховувати працьовитість, посидючість, вміння доводити справу до кінця, акуратність, інтерес до цього виду роботи.

Обладнання: стеки, дошки для ліплення, серветки для рук, солоне тісто, папір зеленого кольору, ножиці, ілюстрації, зразок.

Попередня робота: читання оповідань, розглядання ілюстрацій з енциклопедії "Таємне життя тварин".

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Доброго дня, діти! Пригадайте, будь ласка, яка зараз пора року? (*Осінь*). Дійсно, вже настала осінь, усі листочки пожовкли, багато комах поховалися під кору дерев. Птахи почали відлітати в теплі краї. Пам'ятаєте, як ми під час прогулянок спостерігали за птахами і комахами? Яких пташок ви знаєте?

Я сподіваюсь, що у вас залишилися приємні спогади про літо. Тому я пропоную вам зліпити гусінь, і вирізати для неї з паперу гарний зелений листочок, щоб їй було чим поживитися. А ліпити будемо із солоного тіста.

Розгляд та аналіз зразка.

Вихователь. Так, діти, гусінь складається із багатьох кульок різного розміру. Найбільша куля – це голова. Поступово до хвоста кульки зменшуються. Як ви буде розкочувати тісто? (*Між долонями круговими рухами рук*). Діти, кожного разу вам потрібно буде брати трошки менший кусочок тіста. Також вам потрібно виготовити листочок, щоб було куди розмістити гусінь. Перед початком роботи зробимо пальчикову гімнастику.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Вихователь. Молодці! Ви чудово справилися із завданням. Чи сподобалося вам сьогоднішнє заняття? Я пропоную із ваших робіт створити виставку "Спогади про літо".

Підсумок заняття.

Сіра Олена Валентинівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Ялинкові прикраси (ліплення із фольги, старша група).

Мета: продовжувати знайомити дітей із властивостями фольги; навчати виготовляти прикраси на ялинку із фольги; розвивати творчі здібності; виховувати самостійність.

Матеріал: харчова фольга, дерев'яні шпажки, тоненькі стрічки, велика голка, нитки, штучна ялинка.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь Добрий день, діти! Ви любите ліпити? Ми з вами вже ліпили із пластиліну, із солоного тіста, а сьогодні у нас буде дуже незвичний матеріал для ліплення (*показує фольгу*) – фольга. Цей матеріал дуже пластичний, красивий. Ми вже працювали з ним.

Діти розглядають фольгу.

Вихователь. Діти, яке свято наближається?

Діти. Новий Рік.

Вихователь. Мені здається, що саме ялинкові прикраси, зроблені з цього матеріалу, будуть прикрашати ялинку краще, ніж будь-які інші. Чому, як ви гадаєте?

Діти. Тому, що зроблені своїми руками, вони незвичайні, блискучі...

Вихователь. Які іграшки можна зробити із фольги на ялинку?

Діти. Метелика, кульку, намисто, зайчика, дзвіночок.

Вихователь. Іграшки, діти, ви будете робити самостійно. Подумайте, які іграшки ви будете ліпити. На ялинкову гілочку іграшку повісимо за допомогою стрічки.

Показ та пояснення способу виготовлення стрічки.

Стрічку потрібно з'єднати так, щоб вийшла велика петелька (10-15 см). Потім потрібно перекинути фольгу через стрічку й затиснути її. Так стрічка не вислизне та іграшка не впаде.

Вихователь пропонує дітям розповісти про те, які іграшки вони будуть ліпити.

Розминка для рук "Новорічні прикраси".

Раз, два, три – ану, малята,

Час ялинку прикрашати:

Ось гірлянда з лампочками,

Далі – кульки з зірочками,

Всякі іграшки, сніжинки

І верхівка на ялинку.

Зверху дощик кольоровий,

І ялиночка готова!

Самостійна робота дітей. Діти виготовляють іграшки, потім прикрашають ялинку й розповідають про свою іграшку.

Розгляд і аналіз дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Конспекти занять із аплікації

Коваленко Ганна Олександрівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Веселі сніговики (середня група).

Мета: закріпити знання дітей про властивості снігу та паперу, формувати вміння розрізняти величину предмета; навчати виготовляти паперового сніговика, зминаючи аркуш у кулачку, надаючи йому округлої форми, складати сніговика із кульок, доповнювати образ додатковими деталями; управляти в користуванні пензлем для клею; виховувати бажання дбати про чистоту довколишнього середовища.

Матеріал: використаний папір, білий із однієї сторони трьох розмірів, готові конуси оранжевого кольору для носиків і синього – для шапочок, чорний папір для очей, клей, пензлі для клею.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, яке свято ми будемо скоро святкувати? А як ви готуетесь до нього? Кого б ви хотіли запросити на свято? Давайте запросимо сніговиків, яких ми зліпили вчора на прогулянці. Згодні? Вони будуть у нас на святі з нами танцювати, співати, гратися в ігри. А чому їх не можна запросити? Так, діти, сніговики зі снігу, тому розтануть. А чому? А які сніговики не розтануть? Ось ми сьогодні і зробимо веселих сніговиків із паперу. Але ж, діти, сніг ліпиться, а папір? Так, папір можна зім'яти. А чому?

У нас є папір, на якому раніше писали. Але з другої сторони – він чистий. Використаний папір можна викинути, а можна використати з іншою метою. Якщо його просто викинути, то буде ще більше сміття, а ми ж з вами турбуємось, щоб навкруг нас було чисто. То використаємо цей папір ще раз, зробимо з нього сніговичків.

У вас на столах лежать аркуші різного розміру. Як ви думаєте, чому? (*Вихователь вислуховує міркування дітей*). Правильно, тому що сніговик складається із кульок різного розміру.

Показ і пояснення способу виконання завдання.

Вихователь. Діти, потрібно взяти аркуші, які лежать у вас на столі, і зім'яти їх ось так. Потім із кульок викладаємо сніговичка. Кульки потрібно склеїти між собою, накладаючи одну на іншу, наче складаєте сніговика. Клей намащуємо зверху кульки.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ та пояснення.

Фікультхвилинка.

Сніговик Морквяний ніс

Вгору віника підніс

І питає: "Перехожі,

Чом на мене ви не схожі?

Я стою, а ви в бігах,

Показують ніс пальчиком.

Піднімають руки вгору.

Показують, витягнувши руку із вказівним пальцем, на довколишніх.

Імітують біг.

Ви у пальтах, у шапках...

Показують відповідний одяг.

Гей, скажіть, у вас носи,

Знову обома руками показують свій ніс.

Як у мене, – для краси?"

Вихователь. Молодці! А тепер давайте прикрасимо наших сніговиків. Що нам потрібно зробити? Так, приклеїмо носик-морквинку та одягнемо шапочку. Від чорного паперу відірвіть шматочки, це будуть вуглинка для очей. Приклейте їх також. Хто захоче, може зробити гудзики.

Розгляд сніговиків. Вихователь пропонує поставити сніговиків навколо ялинки, що стоїть на столі, і заспівати новорічних пісень.

Підсумок заняття.

Якубчик Ніна Опанасівна,

вихователь-методист дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Пташка (за змістом вірша Лесі Українки "Мамо, іде вже зима", середня група).

Мета: продовжувати знайомити дітей із життям та творчістю Лесі Українки; навчати слухати й розуміти віршовані твори, активізувати словниковий запас; управляти у використанні нетрадиційних технік у процесі виготовлення аплікації; розвивати пам'ять, мовлення, уміння працювати в парах; виховувати любов до природи рідного краю, викликати співчуття до птахів та бажання допомогти їм взимку.

Матеріал: портрет Лесі Українки, картинки, відеозапис із зимуючими птахами, звукозапис голосів пташок, телевізор, магнітофон, папір, тканина, нарізані нитки, клей, пензлі для клею, серветки, картонні силуети зображення птахів, аплікації годинничок (одна на двох дітей).

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, сьогодні я запрошую вас на незвичайне заняття. Погляньте, скільки гостей завітало до нас. Давайте привітаємо їх за давнім українським звичаєм.

Діти. Дорогих гостей ми вітаємо щиро, зустрічаємо із хлібом-сіллю й миром.

Вихователь. У нас в кімнаті на столі портрет стоїть у рамі,
Він всім знайомий: мені й тобі, і татусеві, й мамі.
З портрета дивиться на нас землячка-поетеса,
Це гордість нашої землі, нескорена, незламна – Леся!

Діти, ви впізнали, хто зображений на портреті? Скажіть, у що одягнена Леся?

Діти. В український костюм і віночок.

Вихователь. Так, справді, Леся одягнена у святковий український одяг. Я бачу, що ви сьогодні теж одягнені святково. Для якого свята ви вбралися?

Діти. До дня народження Лесі Українки.

Вихователь. Правильно, діти. Колись давно, багато років тому, в одній українській сім'ї 24 лютого народилася маленька, світловолоса, синьоока дівчинка. Батьки назвали її Лесею. Дівчинка росла дуже розумною і талановитою дитиною. Коли їй було 4 роки, так само як вам, вона вже знала всі букви та вміла читати. Також вона вчилася грати на фортепіано і вишивати. Коли їй виповнилося 9 років, вона написала свій перший вірш. Згодом Леся напише ще багато віршів, оповідань, казок. Лесина мама пишалася творами своєї дочки і хотіла, щоб усі у світі знали, що така талановита дівчинка родом з України. Тому вона почала підписувати Лесині вірші прізвищем Українка. Діти, пригадайте, яку казку Лесі Українки ми з вами читали. А які вірші поетеси ви знаєте?

Діти читають вірші Лесі Українки.

Вихователь. Дмитро сьогодні буде нашим екскурсоводом і розповість про життя Лесі Українки.

Розповідь супроводжується показом ілюстрацій.

Сьогодні я познайомлю вас ще з одним віршем. Це, діти, не просто вірш, це розмова мами з сином. Допоможе мені наш гість – Назарчик.

Читання вірша Лесі Українки "Мамо, іде вже зима" у ролях під музичний супровід.

Вихователь. Діти, вам сподобався вірш? Про що ж розмовляли мама з сином? Про яких пташок іде мова: зимуючих чи перелітних? Яких зимуючих птахів ви знаєте? Чому пташкам важко пережити зиму? Як ми можемо їм допомогти?

Фізкультхвилинка.

Маленькі наші ноги,
Та знають свою путь.
На службу Україні,
Як виростуть, підуть.
Маленькі наші руки,
Та кріпнуть і ростуть.
На службу Україні,
Всю працю віддадуть.
Дитячі в нас сердечка,
Та щире в них чуття.
Любити Україну
Будуть ціле життя.

Вихователь. Діти, ви знаєте, що за вікном на кущику калини висить годівничка. До неї прилітають різні птахи. Ми чули з вами, як вони співають. Давайте пограємося в гру "Впізнай за голосом" і побачимо, яких пташок ви впізнаєте.

Гра "Впізнай за голосом".

Правила гри: прослухати магнітофонним записом співу пташки та сказати, кому він належить.

Вихователь. Діти, а тепер послухайте загадку і відгадайте її.

На дереві під вікном висить хатка із дашком.

Птахи до неї всі летять, щоб зерном поласувать. (*Годівниця*).

Так, правильно, це годівничка. Ми з вами вчора виготовили ось таку годівничку, але біля неї немає пташок. Хочете, щоб і до ваших годівничок завітали птахи? Яких пташок ви хочете запросити? Я пропоную вам виготовити пташок своїми руками.

Вихователь показує та пояснює дітям, як різані нитки потрібно наклеїти на трафарет пташки, як вирізати із тканини крила пташки та наклеїти їх. Діти виготовляють синичок, снігурів, горобчиків за власним вибором.

Вихователь. Зараз, перш ніж ви почнете працювати, розігнємо наші пальчики.

Пальчикова гімнастика.

Ми ладнаєм годівнички

Стукають кулачками об кулачок.

Для горобчика й синички.

Для малого снігурця

Імітують насипання крихт.

Крихт насиплемо й пшонця.

Прилітайте, друзі, милі,

Руки схрещені як крила.

Не лякайтесь заметілі!

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Вихователь. Давайте запросимо наших снігурів, горобчиків та синичок до годівнички.

Діти приклеюють пташок на годівничку і насипають зерно.

Вихователь пропонує розглянути пташок, визначити, кому яка подобається і чому.

Вихователь. Ви чуєте, як співають птахи, це вони дякують вам.

Підсумок заняття.

Лаверентьєва Людмила Прокопівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Осінь у гості завітала, листя нам подарувала (середня група).

Мета: розширювати уявлення дітей про осінні явища природи; навчати обводити по контуру трафарет листя, заповнювати отримане зображення обривним папером, наклеюючи його в певній послідовності; закріплювати вміння користуватися пензлем для клею; поповнити словник дітей назвами кольорів листя, словами-назвами дерев та листя; розвивати творчі здібності; виховувати любов до природи, естетичні почуття.

Матеріал: букет осіннього листя у вазі, мольберт, листочки різних дерев, трафарети листя (дуба, липи, берези, клена, тополі), прості олівці, різнокольорові смужки паперу, альбомні аркуші паперу, клей, пензлі для клею, серветки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, коли ви йшли до дитячого садочка, чи помітили ви щось нове на деревах? Так, на деревах з'явилося багато жовтого листя, яке розфарбувала осінь. Осінь любить одягати дерева в барвисті різнокольорові шати. А які ще нові кольори ви помітили на деревах? Так, жовтогарячий, червоний, бордовий, коричневий. Коли сонечко вийде на небо і освітить все навкруги, дерева засяють своїм новим вбранням і сонечко їм посміхнеться. А чи подобаються вам осінні дерева? Зараз ви перетворитесь на маленькі листочки, які ростуть на дереві.

Психогімнастика "Я – листочок".

Я – маленький зелений листочок. Я живу на березі. Я березовий листочок. Мені дуже добре на дереві, я люблю розмовляти з іншими листочками: "Ш-ш-ш". А коли подме вітерець, мама-береза колише мене – і я засинаю. Але одного дня я помітив, що кінчик мого листочка став жовтим, а потім я весь став жовтим, схожим на маленьку блискучу монетку. Це, напевно, сонечко поцілувало мене. Мої друзі-листочки також стали жовто-золотими. Я посміхнувся до них, вони були дуже красиві. Потім подув вітерець – і мені захотілось танцювати. Я відірвався від гілочки і закружляв у легенькому танці.

Листочок-листочок по небу кружля.

Кружляють листочки по три і по два,

А вітер їм пісню осінню співа.

Вихователь. Коли я йшла до дитячого садка, то назбирала букет красивого барвистого листя.

Показ і розгляд вази з листям.

Вихователь. Діти, а чи знаєте ви, із яких дерев ці листочки? Так, цей листочок з дуба. А як називається цей листочок? Правильно, дубовий. Який він? Так, видовжений, з хвилястими краями, червоний, трішки коричневий по краях.

Аналогічно розглядається листя з інших дерев: клена, берези, липи, тополі.

Вихователь. Осінь вирішила зробити вам подарунок. Вона передала вам листя, щоб ви його теж розфарбували у красиві осінні фарби. (*Показ трафаретів різного листя*). Але розфарбовувати листя ви будете не фарбами, а наклеюючи різнокольоровий папір.

Показ та пояснення способу виконання роботи.

Вихователь. Спочатку потрібно покласти листочок посередині аркуша паперу. Притримуючи його лівою рукою, правою по контуру обвести листок простим олівцем. Тепер потрібно його розфарбувати. Тут допоможе нам кольоровий папір. У мене на листочку будуть поєднані три кольори: жовтий, жовтогарячий, червоний. Потрібно взяти три смужки паперу: червону, жовтогарячу, жовту. Спочатку відриваємо маленькі клаптики із червоної смужки і складаємо їх на купку. Потім теж саме робимо із жовтою і жовтогарячою смужками. Кожен колір складаємо в окрему купку. Тепер намазуємо верхню частину листка клеєм і викладаємо клаптики паперу один біля одного з невеликими віконцями. Потім намазуємо середню частину листочка і знову викладаємо клаптики паперу один біля одного. Теж саме, діти, робимо з нижньою частиною листочка. Намагайтеся викладати різнокольорові клаптики паперу.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Розгляд дитячих робіт. Вихователь пропонує дітям викласти з їхніх робіт великий осінній килим.

Підсумок заняття.

Пендюренко Валентина Болеславівна,
*вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради*

Тема. Дівчина Весна (колективна аплікація, середня група).

Мета: закріплювати та розширювати знання дітей про весняні явища природи; навчати створювати композицію за допомогою паперової серветки; закріплювати вміння користуватися пензлем для клею, рівномірно наносити клей на зображення; розвивати естетичне сприймання навколишнього довкілля; виховувати любов до природи.

Матеріал: серветки жовтого, синього, зеленого, коричневого кольорів, серветки із квітковим орнаментом, клей, пензлі для клею, серветки, підставка для пензликів, великий ватман білого кольору.

Попередня робота: спостереження за весняними явищами природи, розгляд кульбаб на "екологічній стежині" дитячого садка, відгадування загадок про весну та квіти, розгляд ілюстрацій весняних квітів.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Діти стоять півколом.

Вихователь. Діти, послухайте уважно загадку і скажіть, про яку пору року йде мова?

Гостя нова завітала –
Холод-сніг увесь прогнала
І дарує залюбки
Лісу трави і квітки. *(Весна).*

Правильно, діти, це весна. А погляньте, хто це до нас заглядає до кімнати. Так, це сонечко.

Принесло нам сонечко знов тепло
І ласкаві промені розлило,
З трав і квітів виткало килими

І в садочку грається із дітьми.
Гра дітей із сонячним зайчиком.
Сонячний зайчик в кімнаті гуляє,
М'ячиком скаче та жваво стрибає.
Раптом навшпиньки підвівся, завмер,
Зайчик стомився, присів він тепер.
Ось закружляв і тихенько приліг...
Мить – і уже танцювати побіг!

Вихователь. Які зміни відбуваються у природі навесні? Правильно, усе прокидається від довгого зимового сну, зеленіє трава, розквітають квіти, прилітають пташки, а діти радіють теплу, сонечку, виходять на вулицю та заводять веснянки.

Вихователь читає уривок вірша І. Франка "Надійшла весна".

Надійшла весна прекрасна,
Многоцвітна, тепла, ясна,
Наче дівчина в вінку...

Психогімнастика "Квіти".

Закрийте очі та уявіть, що ви на весняній галявині. Ви – весняні квіточки. Квіточки хитають голівками, радіють сонечку, струшують із себе ранкову росу. Вітаються із сусідами-квіточками.

Ось настав день. Прилетів вітерець погратись із квіточками, розгойдує їх на тоненькій ніжці. Раптом з'явилася дощова хмаринка і полила на квіточки теплий весняний дощик. Від весняного дощику квіточки ще більше розпустились.

Настав вечір. Квіточки втомилися, опустили долілиць голівки. Засинають.

Вихователь. А хочете дізнатися, якими ви були квіточками? Тоді відгадайте загадку.

Стала на галявині в жовтім сарафані.
Підросте, всміхнеться, для вітрів вбереться
В платтячко біленьке, пишне та легеньке. (*Кульбаба*).

Вихователь. Так, діти, ви були кульбабками.

Розгляд ілюстрації "Весна".

У ясного сонця, як м'ячик,
Був лагідний Сонячний зайчик.
У синьої мами-Хмаринки
Жила собі донька-Краплинка.

Зустрілися під небесами
І Хмаринка, і Сонячна мама.
Допоки вони розмовляли,
Їх діти про дощик співали:

"Сонячний дощику,
зварю тобі борщику
В зеленому горщику!"
Краплинка та Зайчик упали
І буйною зеленню стали.

Вихователь. Сьогодні я вам пропоную стати чарівниками і всім разом створити красиву картину за допомогою серветок різного кольору.

Фізкультхвилинка.

Нумо, діточки мої, вгору ручки підняли.

Низько-низько нахилились, зі струмочка гарно вмились.

А тепер присіли, встали, усміхнулись, покружляли

І до нашої художньої майстерні завітали.

Вихователь. Розім'ялися, відпочили, а тепер підготуємо пальчики до роботи.

Пальчикова гімнастика "Квітка".

Гарні наші квіточки розтуляють пелюстки,

Тихо вітер їх хитає, пелюстки перебирає.

Наші гарні квіточки затуляють пелюстки,

Тихо-тихо засинають, голівками хитають.

Сплітають пальці рук у форму.

*Квіточки повільно відкриваються,
плавно погойдуються.*

Сплетені пальці рук у формі квітки.

*Повільно закривають, плавно
погойдуються.*

Вихователь пропонує дітям розглянути обладнання на столі, повідомляє, що роботу будемо виконувати одну всі разом. Вихователь із серветок виготовляє та приклеює пташку і дівчину Весну, а діти виготовляють, викладають та приклеюють сонечко, хмаринки, дощові краплинки, травичку, квіти кульбаби.

Показ і пояснення способів виконання роботи: згинання, скручування серветки, послідовність виконання скріплення деталей.

Діти працюють самостійно під легкий, спокійний музичний супровід. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Вихователь. Діти, подивіться, яку гарну картину ми з вами виготовили. Пригадайте, що кожен із вас виготовив. А зараз давайте виконаємо весняний хоровод:

Сьогодні дуже весело, ми в хороводі йдемо.

Ми весноньку стрічаємо і пісеньку ведемо.

Приспів:

Весна, весна!

Приходь, приходь скоріш.

Весна, весна!

Всіх діточок потіш.

Весною зеленіє все і квіточки цвітуть.

Малята всі радіють і у танок ідуть.

Приспів.

Підсумок заняття.

Радкевич Тетяна Михайлівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №1 "Сонячний" Бучанської міської ради

Тема. Чарівна зимова казка (середня група).

Мета: розширювати знання дітей про зимові явища природи; збагачувати словник дітей словами-ознаками, словами-синонімами; продовжувати вправляти дітей у виготовленні аплікації, використовуючи різні прийоми роботи з папером – розрізання готових форм на частини (квадрати на трикутники); розвивати образне мислення, творчу ініціативу, дрібну моторику рук; виховувати любов до природи рідного краю.

Матеріал: сюжетна картина "Зима", загадки, вірші про зиму, ножиці, клей, пензлі для клею, квадрати для виготовлення ялинок, вата.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Ось сніжинка сніжно-біла

На вікно до нас злетіла.

Але хто її прислав,

Хто листа нам написав?

Діти, що це за сніжинка завітала до нас у гості? На сніжинці написана загадка.

Біла, гарна, чарівна,

Мов Снігуронька вона.

Землю прикрашає,

Снігом засипає.

Все навколо – наче рай!

Нумо! Хто це, відгадай? (Зима).

Діти, хоча зиму вважають суворою та сердитою, але ця пора року порадує нас гарними сонячними днями і своїми маленькими чудесами. Спробуємо пригадати деякі з дарунків зими. Чим укриваються гілочки дерев та кущів, коли вони виглядають пухнастими та чарівними? (Інеєм). Які зимові картини ми бачимо на вікнах? (Морозяні візерунки).

Дидактична гра "Візерунки Мороза-художника".

Правила гри: розглянути візерунок на склі і сказати, який він, що ти побачив.

Вихователь. А хто відгадає наступну загадку?

Під нашим дахом

Морквинка росте.

Сонце пригріє –

Вона відпаде. (Бурулька).

Так, це бурулька. У яку пору року з'являються бурульки? Де ми їх можемо побачити? Яку форму мають бурульки? Якого вони кольору? А що ще взимку випадає? Так, узимку випадає сніг. Розкажіть, який він. (Холодний, білий, мокрий, пухнастий, сріблястий, сухий).

Дидактична гра "Навпаки".

Правила гри: дібрати слова-синоніми до слова сніг за допомогою навідних фраз.

Сонце гаряче, а сніг...

Лід твердий, а сніг...

Земля чорна, а сніг ...

Вихователь. Ще одна ознака зими – мороз. За його допомогою сніг залишається пухким, не тоне. Які зміни відбуваються з водою в річках, ставках, озерах? Як люди одягаються взимку? Чому? Що потрібно робити взимку, щоб не замерзнути?

Гриць та мороз
Тихо падає сніжок,
Білий та лапатий.
Прокладає стежку Гриць
Від воріт до хати.
Злий мороз щипнув за ніс,
В щоки дошкуляє,
Гриць лопатою жвавійш
Сніг пухкий жбурляє.
Перестав щипать мороз,
Відступив від Гриця.
Працьовитих малюків
І мороз боїться.

Чи є серед нас малята, які бояться віхоли-метелиці?

Фізкультхвилинка.

У володарки зими

Трішечки замерзли ми.

Грудень каже – пострибай.

Січень каже – присідай.

Встали – сіли, встали – сіли,

Розігріли наше тіло.

Лютий місяць нагадав,

Що час братися до справ.

Тож сідаймо всі гарненько,

Спинки держимо рівненько.

Вихователь. Діти, до нас завітала гостя. Щоб дізнатися, хто вона, відгадайте загадку.

Я завжди у всякі дні

Все стою в однім вбранні.

І свитинку цю, що маю,

Взимку й влітку не знімаю. (*Ялинка*).

Так, діти, це ялинка. Сьогодні ми з вами зробимо аплікацію ялинки. Спочатку підготуємо наші пальчики до роботи.

Пальчикова гімнастика.

Наші пальчики маленькі,

І рівненькі, і гарненькі.

Можемо із пальчиків

Ми зробити зайчиків.

Зайчик вушками пряде

По сніжку гулять іде.

Діти показують пальчики.

Стискають пальці обох рук в кулачки,

виставляють вказівні та середні пальчики.

Ворушать пальчиками вгорі.

Пальчики "ідуть" по столу.

Показ і пояснення способу виконання дії.

Вихователь. Для виготовлення ялинок потрібно нарізати трикутники із квадратів. Із готових форм викладаємо зображення. Для прикрашення ялинок використовуємо вату.

Вихователь нагадує правила користування пензлем і клеєм.

Самостійна робота дітей під спокійний музичний супровід. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення, активізує мовлення дітей у називанні елементів картини, форми, кольору.

Розгляд дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Третяк Валентина Григорівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого типу

"Теремок" Макарівської селищної ради

Тема. Кожушок для їжачка (середня група).

Мета: продовжувати навчати дітей із шматочків паперу скочувати кульки, рівномірно розміщуючи їх на обмеженій площині; закріпити вміння визначати послідовність дій у виготовленні саморобки; розвивати дрібну моторику рук; виховувати акуратність і бажання турбуватися про інших.

Матеріал: заготовки їжачків, клей, пензлі для клею, сірий папір для кульок.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, сьогодні ми з вами вирушимо в цікаву подорож – до художньої майстерні. Нам будуть потрібні ваші талановиті пальчики, давайте їх підготуємо до роботи. *(Вправи з пальчиками).*

Вихователь. Діти, я дуже рада бачити вас у своїй майстерні. Сьогодні я розповім вам цікаву історію, яка відбувалась з їжачком.

Настала холодна осінь. Їжачок зняв свій кожушок і ліг спати. Він спав цілу зиму, а коли пригріло сонечко, він прокинувся і побачив, що кожушок став на нього малий. Подивіться, який їжачок став сумний. Давайте йому допоможемо і зробимо новий кожушок.

Вихователь показує й пояснює спосіб виконання завдання. Нагадує дітям прийоми роботи з пензлем, клеєм.

Вихователь. Діти, що у вас лежить на столах? Так, це вирізані із паперу їжачки. Ось їх ми і будемо одягати. Потрібно взяти із блюдечка сірий папір, відірвати шматочок і зробити з нього кульку. Готову кульку потрібно покласти в коробочку, щоб вона не котилася по столу. Знову відриваємо шматочок паперу і скочуємо кульку. Так повторюємо до тих пір, поки не закінчиться папір.

Потім потрібно змазати клеєм всю поверхню їжачка. І починаємо одягати нашого їжачка, викладаючи і приклеюючи кульки щільно одну до одної. Ось який гарний вийшов кожушок. А тепер і ви зробите такі кожушки для своїх їжачків.

Самостійна робота дітей під музику. Педагог стежить за роботою дітей, використовує за потреби індивідуальний показ, нагадування, указівки.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Ширяєва Олена Іванівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу №3 "Козачок" Бучанської міської ради

Тема. Буде для матусі чудовий подарунок (старша група).

Мета: продовжувати навчати дітей виготовляти об'ємну аплікацію, вправляти у наклеюванні кульок із паперу; закріплювати правила безпеки праці і прийомів роботи з ножицями, уміння слухати вихователя, відповідати на запитання й виконувати запропоновані завдання; розвивати дрібну моторику, самостійність; виховувати бажання робити подарунок найдорожчій людині у світі – мамі.

Матеріал: аркуш картону Ф-4, дві жовті паперові серветки, три прямокутники зеленого кольору, ножиці із закругленими лезами, волога губка, клейстер, пензлі для клею.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, що це стоїть у мене на столі? Як називаються ці квіти? Так, діти, це – мімози. Чи подобаються вам ці квіти? На що вони схожі?

Діти. На маленькі сонечка, курчатка.

Вихователь. Наближається свято 8 Березня, а квітка мімози – одна з перших провісників весни.

Читання вірша М.Пономаренко "Подарунок мамі".

Я гілочку мімози
Поставлю на вікні,
І квіточки жовтенькі
Всміхаються мені!
Велика таємниця
Існує поміж нами:
Цю гілочку мімози
Я подарую мамі.

Вихователь. Хоча у нас немає справжніх квітів, однак ми можемо створити їх зображення – і мімози будуть, мов справжні. Існує такий спосіб зображення, який допоможе зробити наші мімози майже справжніми.

Вихователь показує та пояснює послідовність виконання аплікації.

Порядок і правила дій:

Аркуш цупкого картону зігнути навпіл,
щоб вийшла заготовка вітальної листівки.

Відірвати невеличкі клаптики від
паперової серветки жовтого кольору. Шматочки
повинні бути майже однакового розміру.

Змочити пальчики на вологій губці та скачати невеличку кульку – це квіти мімози. Всі кульки скласти в посудину, щоб вони не розсипались.

Нагадати дітям правила роботи з ножицями. Прямокутники зеленого паперу скласти навпіл уздовж довгого боку та з допомогою ножиців нарізати край тонкою локшиною – це листя мімози.

Прибрати зі столів усе зайве, залишити все необхідне для роботи.

Приклеїти листочки, а потім – квіточки щільно одна за одною.

Листівка готова.

Хвилинка-розминка

Погляньте, як квіти сонце вітають,
Голівки та листячко вгору здіймають.
Ось вітер узявся ці квіти хитати,
І в різні боки стеблинки схиляти.
А потім вони нахилились додолу.
А кожного дня все повторюють знову.

Вихователь пропонує дітям створити композицію з кількох гілочок. Нагадує, що спершу треба приклеїти квіти у середині форми, а потім рухатися до країв.

Самостійна робота дітей.

Вихователь. Діти, давайте розглянемо ваші роботи. Які листівки вам сподобалася? Чому? Мама будуть вдячні вам за такі чудові подарунки.

Підсумок заняття.

Бабейкіна Тамара Петрівна,

*завідувач дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) №3 "Сонечко"
Ірпінської міської ради*

Тема. Гілочка калини (старша група).

Мета: продовжувати навчати дітей виготовляти аплікації із серветок; закріплювати вміння створювати візерунок зі скручених серветок; розвивати дрібну моторику рук, увагу, творчу уяву, спостережливість; виховувати працьовитість, посидючість, акуратність, інтерес до цього виду роботи.

Матеріал: заготовлені кульки із серветок червоного й зеленого кольору розміром 2-3 мм, аркуш паперу з намальованою гілочкою калини, клей, пензлі для клею, серветки, світлина із зображенням калини, зразок роботи.

Попередня робота: екскурсія до осіннього парку, спостереження за кущем калини, ознайомлення з легендами, читання та вивчення віршів про калину, виготовлення кульок із серветок.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, доброго ранку! Згадайте, будь ласка, яка зараз пора року? (*Осінь*). Які кольори найбільш характерні для осінньої пори? (*Жовті, червоні, коричневі, помаранчеві*). Під час екскурсії до парку ми милувалися красою осінніх дерев, збирали листочки, створювали букети та робили фотографії.

Зверніть увагу на дошку. Світлина якої рослини перед вами? (*Калини*). У народі кажуть: "Без верби й калини нема України". Чи знаєте ви, чому так говорять? Раніше біля кожної хати в Україні обов'язково зростав кущ калини. Калина красива і навесні, під час цвітіння, і восени, коли багрянєє листям і червоніє ягодами.

На що схожі калинові ягоди? Якої вони форми, розміру, кольору?

Вихователь. Сьогодні ми з вам зробимо аплікацію гілочки калини з кульок, виготовлених із серветок.

Показ та пояснення способу виконання аплікації.

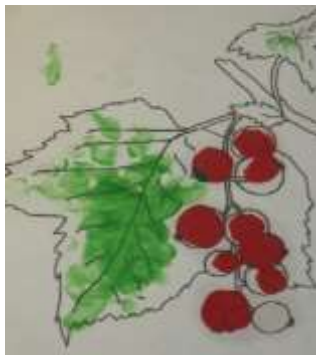
Вихователь. Перед вами – аркуш паперу з намальованою гілочкою калини та лотки з кульками червоного й зеленого кольору. Вам потрібно нанести клей на частину гілочки й охайно приклеїти кульку. Кульки щільно прикладаємо одну до одної, таким чином заповнюємо весь простір зображення. Пригадайте правила користування щіточкою та клеєм.

Самостійна робота дітей.

Вихователь. Молодці! Ви чудово справилися із завданням. Які кольори ви б хотіли ще використати? Чи сподобалося вам сьогоднішнє заняття?

Розгляд та аналіз дитячих робіт

Підсумок заняття.

Господарчук Тетяна Яківна,
завідувач дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу № 6 "Радість" Ірпінської міської ради

Тема. Снігурі (старша група).

Мета: продовжувати навчати виконувати аплікацію способом скручування паперової серветки, вирізати круги по наведеному контуру, розрізати прямокутник по діагоналі, утворюючи з нього два трикутники; закріплювати вміння передавати образ птахів за

допомогою геометричних фігур; розвивати творчу уяву; виховувати турботливе ставлення до птахів і бажання ділитися вирізаними деталями зі своїм сусідом.

Матеріал: засоби ІКТ, зразок, серветки паперові червоного кольору, два чорні квадрати (великий і менший) з наведеними контурами круга, два прямокутники чорного кольору, маленький трикутник червоного кольору, два білі маленькі круги (очі), клейстер, клейонка, серветки, підставки під пензлі, пензлі для клею, аркуш паперу з намальованою гілкою на зимовому фоні, чорні фломастери.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, скажіть, будь ласка, яка зараз пора року? Правильно, зима! Які ви знаєте зимові місяці? Давайте з вами заглянемо у чарівне віконечко нашого комп'ютера і подивимося, якою буває зима!

Розповідь вихователя супроводжується показом слайдів "Зима".

Вихователь. Ось, погляньте, зима насипала кучугури снігу. А на цій картинці, подивіться, як гарно виблискує на сонечку сніжок! А на цій картинці що зображено? Так, тут мете-гуде хурделиця. Ось бурульки зі стріх звисають. А хто це намалював такі гарні візерунки на шибках? Так, це мороз. А ось це деревце скував іній. Діти, то якою буває зима?

Молодці! А чи хотіли б ви на власні очі побачити всю красу зимових пейзажів? Тож давайте ми з вами здійснимо чарівну подорож до зимового лісу! У мене є паличка, та не проста, а чарівна! Закрийте оченята, покрутіться навколо себе, а я змахну чарівною паличкою – і ми вмиль опинимося в потрібному місці!

Діти круяться і потрапляють у ліс. Звучить звук заметілі та скрипіння снігу.

Вихователь. Ось ми з вами і в лісі! Послухайте, як гуде хурделиця! А як рипить сніг під вашими ногами!

Діти слухають звуки.

Вихователь. Подивіться, які високі тут снігові замети! Щоб іти далі, нам потрібно буде через них переступити!

Діти переступають через "снігові замети".

Вихователь. Як же вправно ви перебралися через цю перешкоду! А ось, погляньте, і річечка замерзла! Давайте поставимо ручки на пояс і пройдемося по кризі!

Діти проходять змійкою по "річці".

Вихователь. Діти, погляньте, ми прийшли на лісову галявину! Як же тут красиво! Прислухайтесь, здається, хтось іде?!

Чути скрип снігу, з'являється Опудало і труситься від холоду.

Вихователь. Добридень тобі, дідусю! А ти хто?

Опудало. Я – городнє Опудало! Ішов я полем, лісом, заблукав і дуже замерз!

Вихователь. Діти, давайте запросимо Опудало до рухливого танцю? Заодно й самі зігріємося!

Діти разом з Опудалом виконують танець "Мороз".

Опудало. Ох і зігрівся ж я! Оце натанцювався! Давайте присядемо на пеньочки і я розповім вам свою історію!

Діти сідають на "засніжені лави" і слухають історію Опудала.

Опудало. Стояв я в полі влітку і так мені було весело: сонечко світило, травичка зеленіла, пташечки співали, пшеничка достигала! І була в мене сила-силенна друзів-пташок!

Та ось настала зима і мої друзі відлетіли у теплі краї! Сумно мені стало одному в полі і вирішив я знайти нових друзів!

Вихователь. Діти, а як ви гадаєте, із якими птахами міг дружити дідусь Опудало влітку? Які птахи його покинули? А яких птахів він може зустріти в зимовому лісі?

Вихователь. Бачиш, дідусю-Опудало, із якими птахами ти можеш дружити взимку!

Чути спів снігура.

Вихователь. Ой, здається я чую спів якоїсь пташки!

З'являється картинка із зображенням снігура.

Вихователь. Погляньте, діти, хто це? А чому цього птаха називають снігуром? Діти, давайте ми розглянемо снігура!

Розгляд і опис снігура.

Вихователь. Із яких частин складається тіло снігура? Якого кольору в нього пір'ячко? А грудка, животик? Діти, давайте зробимо таких снігурів із паперу й подаруємо нашому Опудалу нових друзів. Але перед тим, як починати роботу, трохи розізнаємося.

Фізкультхвилинка.

Гуси-лебеді летіли,
На лужок тихенько сіли!
Поклювали, покружляли
Й за столи всі посідали!

Діти сідають за столи.

Вихователь. Подивіться, будь ласка, на зразок! Із яких геометричних фігур можна зробити снігура? Правильно! Сьогодні ми будемо робити снігура із геометричних фігур, а животик прикрасимо рваними і скрученими в кульки паперовими серветками.

Вихователь показує й пояснює спосіб виконання завдання. Діти під тихий і спокійний спів пташок працюють. Вихователь за потреби допомагає дітям.

Вихователь. Ой, які гарні снігурі в нас вийшли. Давайте складемо свої роботи на стіл і розглянемо їх!

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Вихователь. Ну що, Опудало, сподобалися тобі наші снігурі? Ми їх тобі даруємо!

Опудало. Ой, які ж гарні птахи! Зовсім не схожі один на одного! Дякую вам, діти! Тепер мені буде зовсім не сумно, адже в мене з'явилося стільки друзів! Пора мені в поле! До побачення, малята!

Вихователь. Діти, нам також пора повертатись у садочок! Закриваємо оченята, я змахну чарівною паличкою – і ми знову у садочку!

Підсумок заняття.

Давиденко Наталія Володимирівна,

вихователь дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. З Україною у серці (старша група).

Мета: поглиблювати та розширювати знання дітей про рідний край, Батьківщину, державні символи України (герб, прапор, гімн); закріпити знання про цілющі властивості

лікарських рослин (ромашка, волошка, м'ята), про відомих українських письменників і педагогів (Тарас Шевченко, Леся Українка, В. Сухомлинський); продовжувати знайомити з технікою "колаж"; навчати вирізати, підбирати й наклеювати на клейку основу вирізані з паперу різні силуети людей, тварин, птахів, рослин, використовувати в роботі засушені квіти, кольоровий пісок; розвивати творчість, мислення, дрібну моторику рук; виховувати почуття любові та гордості за свою Батьківщину.

Матеріал: запис гімну України, картонні кольорові долоньки, засушені квіти, кольоровий пісок, рамки зі скетчем, вирізані з паперу силуети людей, тварин, рослин.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, сьогодні на занятті поговоримо про нашу Батьківщину, а потім виготовимо картину в техніці "колаж".

Із давніх-давен більше за життя любили українці рідну землю, цінували її красу й берегли її багатство. Йшли роки, змінювалося життя, змінювалася наша Батьківщина. Діти, що для вас Батьківщина?

Так, діти, Батьківщина – це широкі поля, зелені гори, золотисті хліба, батьківська хата, і тато, і мама. У кожної людини є місце, де вона народилася, де минуло її дитинство, де вона виросла. Це її маленька батьківщина. Для вас, діти, це наше село – Гаврилівка. Якщо скласти маленькі батьківщини кожної людини, то вийде наша велика держава – Україна.

Розгляд карти України.

Вихователь. Діти, якщо поглянути на карту України, що вона вам нагадує, на що схожа? Так, наша Батьківщина – як птах, який розправив крила. Посередині цього птаха тече найбільша річка України. Яка?

Дидактична гра "Міста України".

Правила гри: потрібно позначити на карті України великі міста картонними долоньками і підібрати для них кольори, які б якнайбільше характеризували це місто (Київ, Львів, Ужгород, Харків, Запоріжжя, Донецьк, Луганськ, Чернігів, Полтава, а також малу батьківщину – село Гаврилівку).

Вихователь. І це все – наша Батьківщина. Які ще слова ви пригадуєте, близькі за змістом до слова Батьківщина або слів Батьківщина-мати.

Діти. Батько, мати.

Вихователь. Отже, слово Батьківщина близьке до слів, що є найдорожчими для всіх нас. То скажіть, діти, як потрібно ставитися до Батьківщини?

Батьківщину потрібно любити, берегти, бо вона одна, як батько й мати.

Читання вірша про Україну.

Зацвіла калина, зеленіє ліщина,
Степом котиться диво-луна.
Це моя Україна, це моя Батьківщина,
Що, як мама і тато, одна.
Є багато країн на Землі,
В них озера, річки і долини.
Є країни великі й малі,
Та найкраща завжди Україна.
Є багато квіток запашних,

Кожна квітка красу своєю має.
Та найкращі завжди лише ті,
Що квітнуть у рідному краї.

Вихователь. Діти, а які ви знаєте прислів'я про рідний край.

Прислів'я про Україну:

Без верби і калини – нема України;
Всюди на світі добре, а дома найкраще;
Людина без рідної землі, як соловей без гнізда;
Одна в людини мати, одна у нього і Батьківщина;
Батьківщина починається з сім'ї;
Та земля мила, де мати народила.

Дидактична гра "Скажи, який".

Правила гри: діти добирають прикметники до слів: наш народ, наша пісня, наші річки, наші ліси, наша мова.

Вихователь. Діти, потрібно любити нашу мову, берегти й розвивати її. Рідною мовою співає нам матуся колискову, розповідає бабуся казки. Про нашу мову говорять, що вона солов'їна, колискова, співуча, мелодійна. Софійка вивчила вірш про мову, послухаємо її.

Солов'їну, барвінкову, колосисту на віки
Українську, рідну мову в дар дали мені батьки.
Берегти її, плекати буду всюди й повсякчас,
Бо ж єдина так, як мати, мова в кожного із нас.

Прислів'я про мову: Без мови немає народу; Птицю пізнають по пір'ю, а людину по мові.

Вихователь. Діти, українську мову оспівано відомими письменниками. Їхні твори навчають нас добра, гордості за рідний край, краси рідної мови. Яких ви знаєте українських письменників?

Діти. Тарас Григорович Шевченко, Леся Українка, Іван Франко.

Фізкультхвилинка.

Добрий день, сонце привітне!
Добрий день, небо блакитне!
Добрий день, у небі пташки!
Добрий день, маленькі дубки!
Ми вас вітаємо, знаємо,
Бо з вами в одній Батьківщині проживаємо.

Вихователь. У кожного народу є свої улюблені символи, обереги, рослини. Які ви знаєте символи українського народу?

Діти. Рушник, хліб, віночок.

Вихователь. А які є державні символи?

Діти. Прапор, герб, гімн.

Вихователь. Герб – це золотий тризуб на синьому фоні. Він символізує силу, мудрість, любов, єдність та могутність. А які кольори на прапорі? Що нагадує жовтий колір? А синій? Що означає гімн? Гімн – це урочиста пісня про державу.

Звучить запис гімну, діти виконують пісню.

Вихователь. Діти, а які ви знаєте обереги-рослини?

Діти. Ромашка, волошка, м'ята, мак.

Вихователь. Що ви знаєте про ці рослини?

Діти. Ромашка – це квітка ніжності, чистоти, лікує животик. Хворі очі теж промивають ромашкою. М'ята корисна тим, що знімає зубний і головний біль. При захворюваннях очей із пелюсток волошки роблять примочки.

Вихователь. Для того, щоб заготовити ці квіти, люди вставали раненько, ішли у степ, ліс, луки. Потім квіти сушили й використовували, як лікарські рослини.

А які квіти ми з вами сушили? Ось із цих квітів та інших матеріалів ми з вами виготовимо колаж з теми "З Україною у серці". Нам також потрібні вирізані з паперу силуети хатинок, дерев, людей, тварин, квітів. У нас є різнокольоровий пісок, ниточки, блискітки. Увесь цей матеріал використаємо під час виготовлення картини. Спочатку потрібно викласти зображення на аркуші паперу, а потім перенести його на рамку зі скетчем. Подумайте, що ви хочете зобразити.

Самостійна робота дітей. Під час самостійної роботи дітей звучить тиха українська музика. Вихователь і помічник вихователя здійснюють індивідуальну роботу.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Калинюк Ірина Василівна,

вихователь дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради

Тема. Пишна красуня-Ялиночка (старша група).

Мета: продовжувати розширювати знання дітей про зимові явища природи; управляти дітей у вмінні передавати красу зимової природи в аплікації; навчати виготовляти із прямокутника конус, що відповідає формі ялини, нарізати нитки різної довжини та щільно наклеювати їх на конусі; управляти в користуванні ножицями й пензлем; розвивати уяву, творчість, фантазію; виховувати любов до природи, охайність у роботі, естетичні почуття.

Матеріал: малюнок із зображенням зимового лісу, ножиці із закругленими лезами, клей, пензлі для клею, різноманітні пастки, нитки зеленого кольору, серветки вологі і сухі, тонований папір.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, скажіть, будь ласка, яка зараз пора року? Як ви здогадалися? Які опади найчастіше бувають узимку? А сніг який? Що можна сказати про сніг?

Дидактична гра "Поговоримо про сніг".

Правила гри: із запропонованих слів-ознак або слів-дій вибрати ті, що відповідають якостям снігу.

Сніг білий чи зелений? (білий)

Сніг важкий чи легенький? (легенький)

Сніг гладкий чи пухнастий? (пухнастий)

Сніг гарячий чи холодний? (холодний)

Сніг падає чи піднімається? (падає)

Сніг стрибає чи кружляє? (*кружляє*)

Сніг летить чи повзе? (*летить*)

Вихователь. Молодці! Дітки, а чим вкриваються річки й озера взимку? А яким буває лід? Так, лід буває твердий, прозорий, холодний. Назвіть, будь ласка, зимові місяці. Скільки їх? А вам подобається подорожувати? Я запрошую вас у невеличку подорож. Сідаймо в чарівні сани й вирушаємо до зимового лісу.

Звучить композиція "Троє білих коней". Вихователь пропонує дітям уявити, що вони їдуть у сани, а везе їх трійка коней.

Вихователь. Ось ми і приїхали до зимового лісу. Він виглядає казково: дерева вкриті інеем, під ними в'ється лижня, мурашники заховані під замети, у лісі багато ялинок, великих і маленьких, на їх гілках лежать великі шапки снігу. Давайте прислухаємося. Тиша... Усе навколо спить. Лише чути, як скрипить під ногами сніг, як він падає з волохатих ялинових гілок. А які дерева взимку ви зможете впізнати?

Діти. Березу.

Вихователь. Чому саме березу?

Діти. Бо стовбур білий із чорними смугами тільки в неї.

Вихователь. А ще?

Діти. Дуб.

Вихователь. Чому?

Діти. Тому, що дуб могутнє дерево.

Вихователь. А які дерева прикрашають ліс узимку?

Діти. Ялинка, сосна, бо вони залишаються зеленими весь рік.

Вихователь. А чи знаєте ви, діти, чому ялинка зелена? Ось послухайте.

Легенда про ялинку

Це було дуже давно. Загорівся ліс, то всі дерева втікали від пожежі. А ялинка не могла втекти, бо під її гілочками заховався зайчик, а в дуплі заховалася білочка, вона охороняла їх від загибелі своїм тілом.

Бог нагородив мужню ялинку, зробив так, щоб цілий рік вона буде зелена й гарна.

Вихователь. Ось бачите, яка історія трапилася із ялинкою. Може, хтось із вас знає віршика про ялинку?

Діти розповідають вірші.

Вихователь. А тепер сідаймо знову в чарівні сани й повертаємося до нашого дитячого садка.

Звучить музика, діти повертаються до садка.

Вихователь. Поки ми подорожували, нам хтось приніс посилку. Давайте подивимося, що там є.

Та це ж посилка з лісу від Зимоньки-зими. Цікаво, що вона нам прислала? (*Вихователь дістає клубок ниток зеленого кольору*). Для чого нам нитки? А, ось від неї ще й лист є для нас. Зараз я його вам прочитаю.

"Доброго дня, діти! Пише вам Зимонька-зима. Напередодні Нового року в лісі засумували всі ялинки, тому що їх можуть зрубати люди. Допоможіть моїм подругам-ялинкам залишитися в лісі. Виготовте, будь ласка, із клубочка зелених ниток ялинки і прикрасьте їх. Буду вам дуже вдячна. До побачення".

Вихователь. Діти, що ж будемо робити? Допоможемо Зимоньці-зимі? Тепер зрозуміло, навіщо вона надіслала нам нитки. Ялинка буде в нас незвичайна.

Показ і пояснення послідовності виготовлення ялинки.

Вихователь. Для виготовлення ялинки нам необхідно взяти папір прямокутної форми та згорнути його в конус. Потім склеюємо краї, щоб він не розгорнувся. Це буде крона нашої ялинки. Тепер нарізаємо нитки різної довжини. Це будуть гілки ялинки. Далі нам потрібно намазати конус клеєм і приклеїти нитки. Нитки мають бути наклеєні пошарово, лише за кінчик, тоді ялинка буде пишною. Її можна також прикрасити різноманітними пастками.

Фізкультхвилинка "У Володарки Зими".

У Володарки Зими

Трішечки замерзли ми.

Грудень каже: "Пострибай!"

Січень просить: "Присідай!"

Встали – сіли, встали – сіли –

Розігріли наше тіло.

Лютий місяць нагадав:

Час нам братися до справ.

Сіли, дітки, всі гарненько,

Спинки держимо рівненько.

Самостійна робота дітей. Грає спокійна музика. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Вихователь. Чудові ялинки в нас вийшли. Давайте станемо біля своїх робіт і заспіваємо пісеньку про ялинку. А ввечері покажемо наші ялинки батькам і розповімо їх, як можна замінити вдома справжню ялинку.

Підсумок заняття.

Коцар Юлія Олексіївна,
вихователь дошкільного навчального
закладу №10 "Любавонька" комбінованого
типу м. Переяслава-Хмельницького

Тема. Весняна квітка (техніка "торцювання", старша група).

Мета: продовжувати розширювати уявлення дітей про весняні квіти; управляти у виготовленні паперових квітів технікою "торцювання"; закріплювати практичні навички роботи з папером; прищеплювати навички культури праці й акуратності; виховувати дбайливе ставлення до предметів своєї праці.

Матеріал: ілюстрації весняних квітів, папір білого й зеленого кольорів (гофрований), простий олівець, клей ПВА, ножиці, пензлі для клею, паличка, гофрований папір.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, послухайте уважно вірш П. Короля "Навесні" і скажіть, про яку пору року йде мова?

Навесні в гайок піду,
Першу квіточку знайду.
Біля квіточки помрію,
Разом з нею порадію,
І вона всміхнеться
До мого серця.

Вихователь. Так, діти, у вірші розповідається про весну. А куди діти збираються піти на прогулянку? Що хочуть знайти? Які ви знаєте весняні квіти? Так, діти, це підсніжники, проліски, фіалки, тюльпани, нарциси, кульбаби, бузок та багато інших квітів. Усі вони дуже гарні. Кожна із них випромінює тепло, піднімає настрій.

Дидактична гра "Весна яка".

Правила гри: одним словом сказати про весну, яка вона.

Діти. Красива, різнобарвна, запашна, весела, співуча, яскрава, ніжна.

Вихователь. Для того, щоб весна стала ще кращою, ми сьогодні виготовимо аплікацію весняної квітки. Пригадайте, із яких частин складається квітка.

Діти. Серединка, пелюстка, стебло, листя.

Показ і пояснення способу виготовлення квітки.

Вихователь. Сьогодні ми будемо виготовляти квітку в техніці "торцювання". Для цього нам потрібна ось така паличка з тупим кінцем, який називається торець. Звідси, діти, і назва – торцювання. Отже, малюємо на картоні контур весняної квітки, хто яку хоче. Нарізаємо гофрований папір на квадратики 1 см х 1 см. Тупий кінець палички вставляємо у квадратик гофрованого паперу. Обертаємо квадратик навколо палички і придавлюємо пальцями з усіх сторін. У нас вийшла кольорова трубочка-торцювочка. Приклеюємо її до картону та виймаємо паличку. Намагаємося прикладати їх щільно одну до іншої, щоб не залишалися проміжки. Тоді наша квітка буде пухнаста і красива.

Перед початком роботи вихователь нагадує дітям правила безпечного поводження з ножицями. Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, використовує індивідуальний показ і пояснення. Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Підсумок заняття.

Шубка Ніна Віталіївна,

вихователь дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Зимова красуня (старша група).

Мета: розширювати знання дітей про дерева рідного краю, особливості хвойних дерев; продовжувати навчати дітей прийомам паперопластики; закріплювати вміння перетворювати квадрати на трикутники; привчати до бережливості завдяки економного використання паперу; розвивати уважність, уміння доводити розпочате до кінця; виховувати позитивне емоційне ставлення до результатів своєї праці та роботи однолітків.

Матеріал: фон синього, сірого, фіолетового кольорів (на вибір дитини), білі паперові серветки, ножиці, клей-олівець, простий олівець, вологі серветки, клейонка, картки із зображенням хвойних дерев, листків та гілок із голочками хвойних дерев.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Сьогодні поговоримо про чудову пору року. А про яку саме, спробуйте здогадатися:

На подвір'ї – біло-біло,

Ні стежиночки нема.

Завихрило, засвистіло –

Знов до нас прийшла... (Зима).

Правильно, діти, зима. Подивіться із вікна на дерева, якими вони стали?

Діти. Зовсім немає листя, сніг лежить на гілках, навкрути все біле.

Вихователь. А чи всі дерева стоять без листячка?

Діти. Ялинки стоять завжди зелені. У них немає листочків, а є голочки-хвоїнки.

Вихователь. А які хвойні дерева ви ще знаєте?

Діти. Сосна, смерека, туя, модрина.

Вихователь. Молодці.

Гра "Хвойне – листяне".

Правила гри: слухати уважно дорослого, який називає назви дерев; відповідно до назви дерева підняти картку із зображенням листочків або гілки з голочками.

Вихователь. Подивіться, яка гарна ялинка. (Показ зразка). Давайте уважно подивимось на ялинку. На що вона схожа?

Діти. На трикутник.

Вихователь. Сьогодні зробимо ось таку красуню-ялинку із серветок, які лежать у вас на столах. Я зараз покажу, як ми це будемо робити. Спочатку потрібно скласти серветку навпіл, щоб вийшов трикутник. На широкий край кладемо олівець і накручуємо на нього

серветку. Потім серветку стискаємо пальчиками з обох боків одночасно до середини олівця (вийшла гармошка). Одна деталь ялинки готова. Так повторюємо із двома іншими серветками. Далі складаємо їх одна на одну, починаючи знизу і поступово приклеюємо. Доповнити нашу ялинку можна сніжком, скручуючи маленькі шматочки серветки в кульки.

Закріплення послідовності виготовлення ялинки.

Вихователь. Для того, щоб у нас вийшли красиві ялиночки, виконаємо вправу для рук.

Вправа для рук "Ялинки".

Наші ручки – це ялинки,

Виставити прямі руки перед собою.

Наші пальці – гілочки.

Стискати і розтискати кулачки.

Є тоненькі, є товстіші.

Погладжувати по черзі одну долоню другою.

Вітер віє, їх колише.

Поворухити всіма пальцями.

Тільки гілочку найтовщу

Підняти вгору прямі руки.

Він зігнуть ніяк не може.

Вихователь. Починаємо працювати.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Коли загальна форма ялинки виконана, вихователь пропонує дітям прикрасити її снігом, скрутивши частини серветки в кульку.

Розгляд та аналіз дитячих робіт.

Вихователь. Чудові в нас вийшли ялинки, як справжні! Давайте зробимо з них невеличкий ліс.

Підсумок заняття.

Конспекти занять з художнього конструювання з викидного матеріалу

Господарчук Тетяна Яківна,

завідувач дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого

типу №6 "Радість" Ірпінської міської ради

Тема. Капельюшки для казкових героїв (середня група).

Мета: розширювати знання малят про головні убори як предмети одягу (види, зовнішній вигляд, призначення тощо); продовжувати навчати дітей конструювати вироби із викидного матеріалу; розвивати естетичний смак під час прикрашання виробів; формувати самостійність і працьовитість.

Матеріал: пластикові баночки з-під сметани, картон, фантики від цукерок, бусинки, пластилін, різні види головних уборів.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, скажіть, будь ласка, ви любите ходити в магазини? Які магазини ви знаєте? Як називається магазин, у якому продається лише хліб (молоко, взуття, овочі,

м'ясо, книги)? Сьогодні я пропоную вам відвідати ще один із видів магазинів – магазин головних уборів. І ось ця стежинка приведе нас до нього.

Діти ідуть один за одним ребристою доріжкою, поставивши руки на пояс.

Вихователь. Ось і наш магазин. Давайте зайдемо всередину і привітаємося з продавцем.

Діти заходять і вітаються з продавцем.

Вихователь. Погляньте, діти, скільки товару лежить на вітринах! Які головні убори ви тут бачите? Щоб краще дізнатися про них, давайте попросимо продавця розповісти нам про кожен із них.

Розповідь продавця про різні види головних уборів: як вони називаються, для чого потрібні, кому і який головний убір більше підходить.

Вихователь. А що це за головний убір? Такий яскравий та гарний!

Продавець. Це – капелюх! Його носять як чоловіки, так і жінки. Одягають його, здебільшого, до святкового одягу, коли збираються до театру чи опери.

Вихователь. Діти, а може й мені приміряти такий капелюшок? Подивіться, мені личить? Отже, беремо! Скільки він коштує?

Продавець. У нас магазин незвичайний. Товар тут можна придбати, лише відгадавши загадки. Ви на таке готові? Отож слухайте!

1. Одягнула дівка Гапка рано-вранці нову...(*шапку*).
2. Я пасу мале теля, вдів на голову...(*брюля*).
3. Мчуся на велосипеді я у братовім...(*кашкеті*).
4. В день жаркий і доня, й мама, одягли собі...(*панамі*).
5. У маленької Галинки загубилася...(*хустинка*).
6. Натягнув я аж до вух свій крилатий...(*капелюх*).

Продавець. Молодці, діти! Відгадали всі загадки! Тепер цей капелюх ваш!

За дверима чути тупіт. Заходить Кіт у чоботях.

Кіт. Доброго дня вам, пані продавець! Доброго дня, діти!

Вихователь. Добридень і тобі, Коте в чоботях! А чого це ти в магазин головних уборів завітав?

Кіт. Та ось, вирішив своїм друзям, казковим героям, подарунки придбати. Уподобали вони, бачте, мій капелюх, хвалять його, хвалять та нахвалити не можуть. От я і вирішив їм такі ж подарувати, нехай і вони в таких капелюхах покрасуються.

Продавець. На жаль, пане Коте, останній капелюшок у мене щойно купили. Нічим не можу вам допомогти.

Кіт. Як шкода! Що ж мені тепер робити?

Вихователь. Не сумуй, котику. Ми з дітками тобі допоможемо. Малята, а як ми можемо допомогти Котові в чоботях? Давайте запросимо його до себе в садок у нашу "Чарівну майстерню" і всі разом зробимо такі капелюшки своїми вмілими рученятами. Тож попрощаймося з продавщицею і поспішаймо до садочку.

Діти прощаються з продавцем.

Вихователь. Але дорогою до садка давайте трохи розігріємося.

Фізкультхвилинка.

Тут трава росте висока,
Тут стежинонька вузька.
Вище руки, вище ноги –

Не проста у нас дорога.
А тепер підемо боком –
Із підскоком, із підскоком.
Походили на носочках,
А тоді на п'ятках.
Випростали добре спинки,
Й вже в садку малята!

Вихователь. Ось ми і прийшли до нашої "Чарівної майстерні". Сідайте всі за столики, будемо розглядати капелюшки: той, що ми купили, і той, що в кота на голові.

Діти розглядають і порівнюють капелюхи: що в них спільне і що відмінне.

Вихователь. Зараз ми також зможемо зробити такі капелюшки, а допоможуть нам у цьому предмети, які ви бачите перед собою.

Показ і пояснення вихователя. Діти працюють під тиху і спокійну музику. Кім і вихователь за потреби допомагають.

Вихователь. Ох, і гарні ж в нас вийшли капелюшки! Давайте розставимо їх на полиці і розглянемо.

Діти розглядають роботи.

Кіт. Який же я вам вдячний, малята! Тепер усі мої казкові друзі будуть красуватися в таких чудових головних уборах. Дякую вам за допомогу, та пора вже мені в дорогу, у казку повертатися. До побачення!

Підсумок заняття.

Шубка Ніна Віталіївна,

вихователь дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Різдвяна зірка (середня група).

Мета: розширювати знання дітей про різдвяні свята, їх традиції та символи; спонукати до заучування невеликих колядок, викликати радісний настрій, бажання дарувати радість довколишнім; продовжувати навчати створювати вироби власними руками, використовуючи викидний матеріал; розвивати творчі здібності дітей, уяву, дрібну моторику рук, пізнавальну активність; виховувати любов до рідного краю, повагу до народних традицій.

Матеріал: пакети для бутербродів, ножиці, клей, стиплер, обгортки від цукерок, стрічки для квітів.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, яка зараз пора року? Назвіть зимові місяці? Який зараз місяць?

Так, січень – це другий місяць зими, на який із нетерпінням чекають і дорослі, і діти. Цей місяць – найбагатший на народні свята. І одне з таких свят це – Різдво. У дні Різдва і діти, і дорослі ходять колядувати. Ватага колядників обирає собі Звіздаря (того, хто носить Зірку) і Міхоношу (того, хто збирає дарунки до торби). У деяких колядників є дзвоники,

деякі мають музичні інструменти, а всі разом вони співають колядки. Колядки – це величальні пісні для усієї родини, прохання для них щасливої долі, добробуту й усіляких гараздів.

Читання й заучування колядок.

Діти з-за порога,
Діти з-за одвірка
Дивляться на небо,
Чи не сходить зірка.
Блисне перша зірка
Сяйвом променистим –

Мати всіх запросить
До вечері сісти.
Виглянь, виглянь, зірко,
Ми тебе чекаєм
Вечеряти з нами
За старим звичаєм.

Добрий вечір вам у дім,
Добрий вечір вам усім!
Всіх вітаєм, прославляєм,
З нашим святом золотим.
Срібна зірка промениста
Сяє кожному із нас –
Хай же серце буде чисте
В цей святий різдвяний час.

Це до нас упала з неба
Срібна зірка різдвяна,
Щоб у нас засяяла в серці
Радість тиха і ясна.
І кого вона торкнеться,
Той весь серцем розцвіте,
І для того усміхнеться
З неба сонце золоте.

Вихователь. Про що говориться в цих колядках? Хочете, ми зробимо різдвяну зірку? Нам потрібно взяти пакети для бутербродів, клей, ножиці, обгортки від цукерок, паперові стрічки.

Показ і пояснення способу виготовлення зірки.

Вихователь. Візьмемо вісім пакетиків і склеїмо їх один з одним, промазуючи посередині кожного пакетика клеєм. Далі відрізаємо зверху нерівні кінці. Згортаємо склеєні пакетики навпіл і відрізаємо під кутом. Беремо за кінці перший і останній пакетики, розгортаємо і з'єднуємо один з одним, склеївши їх між собою. Ось і вийшла в нас зірка. А тепер залишилося її прикрасити. Для цього нам знадобляться обгортки від цукерок.

Гра "Спіймай зірочку".

Правила гри: хто доторкнеться до зірочки, загадує бажання і всі дружно його виконують.

Розгляд та аналіз виконаних робіт.

Підсумок заняття.

Бабейкіна Тамара Петрівна,

завідувач дошкільного навчального

закладу №3 "Сонечко" Ірпінської міської ради

Тема. Квіти (старша група).

Мета: формувати уявлення про вторинне використання побутового та господарського сміття; розвивати уяву, мову, мислення, творчі здібності дітей, уміння бачити в довколишньому світі красу; виховувати бережне ставлення до природи, довкілля.

Матеріал: засоби ІКТ, різнокольорові частинки яєчних лотків, гілочки із дроту, клей, папір зеленого кольору для листочків, музичний супровід.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, як ви думаєте, що таке природа? *(Усе, що оточує нас і не зроблене руками людини, є природою).*

Діти переглядають слайди із зображенням красивих пейзажів природи.

Вихователь. Все, що є довкола тебе:

Сонечко, хмаринка, небо
І пісок, каміння, води
Й люди – часточка природи.
Поле, гори і травичка,
Ліс, повітря і водичка,
Бджілка, пташечка і зорі,
Вільний вітер на просторі,
Квіточки і різне зілля –
Це, дитино, й є довкілля.

Природа буває жива і нежива. Що відноситься до живої природи? *(Рослини, тварини, птахи, комахи, гриби, люди).* Чому? А до не живої? *(Каміння, земля, дощ, веселка, річка, повітря).* Як ви вважаєте, людина є частинкою природи? Правильно, тому що вона народжується, росте, дихає, харчується.

Діти переглядають слайди із зображенням забруднених краєвидів природи.

Вихователь. Скажіть, що ви побачили різного в переглянутих зображеннях? Хто, на вашу думку, впливає на природу, довкілля? Як саме? Для того, щоб довкілля було чистим, люди повинні дотримуватися певних правил поведінки у природі.

Дидактична гра "Екологічні знаки".

Правила гри: розглянути уважно знак і пояснити його зміст.

Вихователь. Але є такий викидний матеріал, який можна використати для виготовлення цікавих, гарних речей. Сьогодні я пропоную вам виготовити квіти із лотків для яєць. Перед вами лежать дротики та різнокольорові частинки яєчних лотків. У яєчних лотках уже зроблені дірки. Щоб виготовити квіточку на гілочці, вам потрібно одягнути частинку яєчного лотка на дротик.

Самостійна робота дітей під керівництвом вихователя. Вихователь пропонує дітям скласти букети із виготовлених квітів і поставити їх у вазу.

Підсумок заняття.

*Давиденко Наталія Володимирівна,
вихователь дошкільного навчального закладу
(ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"
Гаврилівської сільської ради Вишгородського району*

Тема. Зима в лісі (старша група).

Мета: розширювати уявлення дітей про можливості використання викидного матеріалу в побуті; закріпити технічні прийоми роботи з викидним матеріалом під час створення зимового пейзажу; розвивати творчі здібності, естетичне сприймання, уяву, зорову пам'ять, дрібну моторику рук, тактильні відчуття; виховувати посидючість, увагу, бажання самостійно створювати різні вироби.

Матеріал: диски, пластмасові трубочки чорного й коричневого кольорів, відходи з типографії, смужки білого паперу, смужки оранжевого кольору, клей, блискітки.

Перебіг заняття

Організація дітей.

Вихователь. Діти, послушайте уважно загадку та відгадайте її.

Чудо-сани прилетіли,
Скакуни в тих санях білі.
В санях тих сидить цариця –
Білокоса, білолиця.
Рукавом махає,
Сріблом все вкриває. (Зима).

Зимою чорне, весною й літом зелене,
а восени жовте. (Ліс.)

Діти, чи бажаєте, щоб ми потрапили не у простий, а чарівний ліс? Оченята закривайте, у лісову казку вирушайте. Як ви думаєте, у якому лісі ми опинилися?

Діти. У чарівному, казковому, зимовому лісі.

Вихователь. Якщо це зимовий ліс, то дерева які? Якими ви їх бачите, відчуваєте?

Діти. Засніжені, заповишені, чарівні, казкові.

Вихователь. А як ви думаєте, вони можуть про щось нам розповісти? Давайте помандруємо на казкову галявину й побачимо, кого ми там зустрінемо. А щоб потрапити на галявину, потрібно зробити дерево. Із чого ми його зробимо?

Діти. Із трубочок зробимо стовбури, а з білих смужечок гілки в інеї.

Вихователь. Нам потрібно приклеїти трубочки до диску, а всередину трубочок приклеїти білі смужечки – це будуть гілочки. А яких звірятток ви можете зробити з білих, оранжевих смужечок?

Діти. Зайчика, лисичку, білочку.

Вихователь. Будемо скручувати смужечки технікою квілінг.

Показ і пояснення способів виготовлення звірятток.

Самостійна робота дітей. Вихователь стежить за роботою дітей, застосовує індивідуальний показ і пояснення.

Розгляд та аналіз робіт.

Підсумок заняття.

2.2. Театральна й музична діяльність

Романенко Наталія Василівна,

вихователь дошкільного навчального закладу

комбінованого типу № 10 "Любавонька"

м. Переяслава-Хмельницького

Тема. Драматизація казки "Рукавичка" (друга молодша група).

Мета: продовжувати розвивати інтерес до театралізованої гри, бажання брати участь у спільній дії; удосконалювати вміння дітей передавати різні емоційні стани й характери героїв за казкою, добирати музичні характеристики для створення образів персонажів, узгоджувати свої дії з діями партнерів; розвивати мовлення й уміння будувати діалог, продовжувати роботу над інтонаційною виразністю мовлення; викликати бажання грати на музичних інструментах; виховувати дружні стосунки, бажання допомагати один одному.

Матеріал: засоби ІКТ, дитячі книжки, маски-наголовники до казки, музичні інструменти, декорації: велика рукавичка, ялинки, кущі, дерева.

Музична зала оформлена відповідною декорацією.

Вихователь. Дорогі діти! Шановні гості! Сьогодні в нас незвичайне свято. Його немає в календарі, але воно є в душі та серці тих, хто любить казку.

Звучить музика.

Малята, чи любите ви казки? Які казки ви знаєте? Як багато ви знаєте казок! Заспіваймо пісеньку про улюблену казочку.

Пісня "Рукавичка".

Ой, у лісі на стежині

Рукавичка лежить.

Вона тепла і велика,

Всіх до себе манить.

Вихователь. А чи знаєте ви, де "живуть" казки? Казки живуть у книжках – яскравих, дитячих, цікавих. До нас сьогодні завітала книжка. Погляньте на неї. Як ви думаєте, яка казка "сховалася" в цій книжці? (Казка "Рукавичка"). Чому ви так думаєте? Так, молодці! Ви правильно здогадалися, що в цій книжці знаходиться українська народна казка "Рукавичка". І підказала вам – це обкладинка книжки. На ній намальована рукавичка і звірята. А ще написана назва казки – "Рукавичка", для тих, хто вміє читати.

А які звірята є в цій казочці? А ще хто? (Дідусь із собачкою). Мишка в казочці яка? (Маленька, сіренька). Яким голосочком вона говорить? (Тоненьким, високим). Давайте покажемо, як вона ходить. Жабка що робить? (Стрибає, квакає). Покажіть, діти, як вона це робить. А як говорить зайчик? (Голосно). Покажемо, як він стрибає. Як ходить лисичка? Давайте покажемо. А вовк як говорить? (Грубим голосом). Покажемо, як ходить вовк. Який ведмідь? (Неповороткий, вайлуватий). Покажемо, як він ходить. Пригадали з вами всіх звірят, то може і казку зіграємо?

Вихователь розподіляє ролі між дітьми.

Вихователь. Раз дідусь йшов через ліс,
Песик з ним маленький біг.
Рукавичку дід згубив,
Десь в снігах її лишив.

Біжить мишка.

Мишка. Я маленьке мишенятко,
Утекло від мами й татка.
В лісі добре – нема кішки...
Де б погрітись мені трішки?
Ой, а хто отут живе?
Пусто... Нікого й просити...
Значить тут я буду жити.

Ховається в рукавичку.

Коли це жабка стрибає.

Жабка. Хоч узимку жабки сплять,
Не заснуть мені ніяк.
А хто, хто ось тут живе?
То прийміть в тепло й мене.

Мишка. Я – Мишка-шкряботушка. *(Дзвонить у дзвіночок).* А ти хто?

Жабка. Я – Жабка-скрекотушка.

Мишка. Іди!

От уже їх двоє. Коли це біжить Зайчик.

Зайчик. Холод в лапки допікає.
Де зігрітись, шукаю.
Ой, а хто тут проживає?
Зайчик в лісі замерзає.

Мишка. Я – Мишка-шкряботушка. *(Дзвонить у дзвіночок).*

Жабка. Я – Жабка-скрекотушка. *(Грає на ложках).* А ти хто?

Зайчик. Я – Зайчик-побігайчик. Пустіть і мене.

Звірі. То вже йди, мале.

От уже їх троє. Коли це біжить Лисичка до рукавички.

Лисичка. *(Прислухається).*

Десь розмовоньку я чую.
Може, вдасться, заночую.
Справді, тепла хатка є.
А хто, хто у ній живе?

Мишка. Я – Мишка-шкряботушка. *(Дзвонить у дзвіночок).*

Жабка. Я – Жабка-скрекотушка. *(Грає на ложках).*

Зайчик. Я – Зайчик-побігайчик. *(Грає на барабані).* А ти хто?

Лисичка. Я – Лисичка-краса.
Відчиніть свою хатинку,
Запросіть хоч на хвилинку.

Мишка. Щиро просимо, ходи,
Заховайся від біди.

Уже їх четверо. Аж суне Вовчик та й собі до рукавички.

Вовчик. Так метелиця гуде,
Що і Вовка страх бере.
Рукавиця... Подивися!
Хто сховався в ній, озвися.

Мишка. Я – Мишка-шкряботушка. *(Дзвонить у дзвіночок).*

Жабка. Я – Жабка-скрекотушка. *(Грає на ложках).*

Зайчик. Я – Зайчик-побігайчик. *(Грає на барабані).*

Лисичка. Я – Лисичка-сестричка. *(Грає на маракасах).* А ти хто?

Вовчик. А я – Вовк незлий.

Снігу гори намело –
Упустіть мене в тепло.

Лисичка. Що ж приймемо? Заходь скоріше
Та сиди в кутку тихіше.

Уліз і той, уже їх п'ятеро. Тріщать куці, вилазить Ведмідь – та й собі до рукавички.

Ведмідь. Ну й мороз розперезався.
До барлоги аж дібрався.
Рукавичко? Ти чия?
Проживає тут звіря.

Мишка. Я – Мишка-шкряботушка. *(Дзвонить у дзвіночок).*

Жабка. Я – Жабка-скрекотушка. *(Грає на ложках).*

Зайчик. Я – Зайчик-побігайчик. *(Грає на барабані).*

Лисичка. Я – Лисичка-сестричка. *(Грає на маракасах).*

Вовчик. Я – Вовчик-братик. *(Б'є у бубон).* А ти хто?

Ведмідь. Я – Ведмідь-набрід. І мене прийміть.

Лисичка. Що ж робити? Добре, йди. Рукавиці не порви.

Гарно звірам жилося і заграли вони веселу музику.

Оркестр "Козачок".

Коли це дід помітив, що немає рукавички. Він повернувся назад шукати її.

Дід. Ніби йшов я, не дрімав,
Рукавичку не виймав.
Ніч стоїть вже на порозі,
Можу змерзнути в дорозі.

Песик. Шкода, шкода дідуся,
Рукавичка ж не стара.
Щось ворухиться... Впізнав:
Гав-гав-гав! Гав-гав-гав!

Дід побачив, що рукавичка ворухиться, а в ній – звірі. Підійшов та й забрав рукавичку.

Вихователь. Діти, вам сподобалося інсценізувати казочку? А хто найкраще грав? Ви всі грали, як справжні актори. Які звірята в казці? *(Дружні, добрі, пускали всіх до рукавички, щоб не мерзли на морозі).* Чи довго жили звірята в рукавичці? Чому? Так, у кінці казочки сказано, що дід прийшов і забрав рукавичку.

Наша вистава закінчилася і нам треба повертатися у групу, де тепло й затишно. А як же бути героям казки, вони ж залишилися без домівки? Їм дуже холодно взимку. Як їм допомогти? *(Відповіді дітей)*

Давайте допоможемо звірятам і виготовимо рукавички для всіх мешканців лісу.

Подякуємо гостям за увагу.

Третяк Валентина Григорівна,
вихователь дошкільного навчального
закладу (ясла-садок) комбінованого
типу "Теремок" Макарівської селищної ради

Тема. Драматизація казки "Курочка Ряба" (середня група).

Мета: продовжувати навчати дітей брати участь у театралізованій діяльності; управляти в інтонаційному мовленні, передаванні образу героїв казки за допомогою експресивних засобів (мовлення, міміка, жести, рухи, музика); викликати радісний, емоційний настрій у дітей; розвивати творчі здібності; виховувати чуйність, доброту.

Музична зала оформлена відповідною декорацією.

Вихователь. В однім селі була хатина.
В хатині тій жила родина:
Невеличка – Дід і Баба,
І була у них Курочка Ряба.

У центр музичної зали виходить Курочка, кудяхче, потім іде до пташника. За Курочкою забігає до зали Бровко, принохується, потім знову вибігає із зали.

Вихователь. Пес Бровко двір сторожив,
А Півень вранці всіх будив.

До музичної зали поважно заходить півень.

Півень. Ку-ку-рі-ку, ку-ку-рі-ку!
Досить спати на боку.
Двері, вікна відчиняйте,
Сонячне тепло впускайте,
Щоб воно вам принесло
Здоров'я, щастя і добро!
Ку-ку-рі-ку!

Півень іде до пташника. Баба виглядає у віконце хати.

Баба. Ой, Дідусю, прокидайся,
Умивайся, одягайся!
Бо вже ясне сонечко
Світить у віконечко!

Дід. Чую-чую, не барюся!
(Виходить із хати).

Ранку доброго, бабусю!

Вихователь. Баба пішла за двором доглядати,
А Дід взяв мітлу та й ну підмітати.

Дід мете мітлою подвір'я. Баба бере відерце, йде до криниці, "набирає" води та повертається до подвір'я.

Баба. Ціп-ціп-ціп, мій Півнику,
Курочко рябенька!
Принесла я вам водички
І зерняток жменьку.
Їжте, мої милі, *(Сипле зерно).*
Ось ваші зернята,

(Наливає води в мисочку).

Запийте водичкою

Та йдіть собі гуляти.

А де ж Бровко подівся?

Баба, озираючись, йде до хати, бере собачу миску з "кісточками" і повертається на подвір'я. Потім підходить до "собачої буди" і ставить перед нею миску з "кісточками".

Баба.

Діду, досить підмітати.

Став мітлу, йдемо до хати.

Баба й Дід заходять до хати, Дід сідає за стіл, Баба подає на стіл глечик із молоком і хліб та співає пісню.

Баба (співає).

Натомилась дуже я,

Бо велика в нас сім'я.

І курочку нагодуй,

І за песиком слідкуй.

Дід.

Бабо, ти чого сумна?

Не забула ти, бува,

Що невдовзі прийде свято

Світлого Великодня?

Треба писанки писати,

Крашанки розмалювати...

Баба.

Не забула я про свято,

Тільки де ж яєць нам взяти?!

Тому, Діду, я й сумна,

Бо яєць у нас нема...

Дід (зітхаючи).

Що ж робити? От біда!

Вихователь.

Про таку біду почула

Курочка рябенька.

Закудахкала й побігла

До хати швиденько.

Курочка.

Та не плачте так, Дідусю, ко-ко-ко!

Та не плачте так, Бабусю, ко-ко-ко!

За турботу та увагу

І до нас усіх повагу

Я знесу яєчко вам —

Біленьке, кругленьке,

Гарненьке-гарненьке.

Любі, не переживайте!

Йдіть до хати, спочивайте!

А я піду до гніздечка

Й знесу Великодне яєчко.

Баба.

Ой, спасибі, Курочко,

Ой, спасибі, люба!

Яка гарна писанка

З яйця того буде!

Дід (до Бровка).

Бровко, ти двір охороняй

Та нікого не пускай.
Раптом прийде хитрий лис
І яєчко наше з'їсть.

Бровко киває головою, промовляючи: "Гав!". Курочка йде до пташника, Баба з Дідом заходять за декорацію хати.

Песик (співає). Я веселий песик, гав,
І мені нема забав.
Я курочку стережу,
Її спокій бережу.

Вихователь. Чому ж Баба з Дідом яєчка так чекають?
Бо скоро – Великдень, це всі добре знають.
Якщо яйце розфарбувати,
Вийде гарна писанка.
Це – символ сонця, символ свята!
Є навіть така приказка:
"Дороге яєчко до Христового дня".

Вихователь. Ніч пройшла, померкли зорі,
Світлий ранок вже надворі.

Курочка (кудахче у своєму гнізді): Куд-куди! Куд-куди!

Півнику, іди сюди!
Заирни в моє гніздечко –
Я вночі знесла яєчко!

Півень. Що за гарна новина –
Курочка яйце знесла!
А яке ж воно чудове,
Ку-ку-рі-ку!

(до Курочки) Ідемо разом, пані, до хати,
Радісну звісточку всім передати.

Курочка (до Бровки). А ти, Бровко дивись не спи,
Яєчко пильно стережи.

Півень і Курочка проходять разом під ручку повз "собачу буду" і заходять у хату.

Бровко. Розкудахкалися тут,
І поспати не дають.

Вихователь. Раптом чути – щось шкребеться,
То лисиця в двір крадеться.

До музичної зали крадеться Лисиця і, хитро усміхаючись, наближається до "гнізда", у якому "сидить" Яйце.

Яйце. Що ви хочете зробити?!

Лисиця. Хочу я тебе розбити!

Яйце. Ні, не можна розбивати –
Маю я у сіні спати!

Лисиця. Навіть хвилини не хочу чекати –
Мушиш сьогодні яєчною стати!
Цить! Ані руш! Розмовляти не слід!
З тебе зроблю я смачненький обід!

Лисиця тягне Яйце до себе, Яйце опирається. Бровко прокидається, принохується, підкрадається до Лисиці.

Бровко. Ах, злодюго-курохват!
Поклади яйце назад!
Та тікай мерщій у ліс,
Доки цілий в тебе хвіст!

Бровко хапає яйце й тягне до себе, Лисиця – до себе. Зрешиною, Лисиця вириває Яйце та кидається навтіки, Бровко женеться за нею. Лисиця, поспішаючи, "упускає" Яйце, і воно "котиться" по землі. Лисиця вибігає із зали, Бровко за нею.

Яйце зупиняється і починає співати пісню "Я – яєчко невеличке" (сл. Н. Завальської, муз. Тетяни Димань).

Вихователь.	Покотилося яєчко На узліссі, на краєчку, Впало в ямку і лежить... Коли тут іде ведмідь.
Ведмідь (співає).	Хто це тут лежить і спить, Хто наваживсь тут ступить? Все моє тут: ліс і гай, Ану, вставай, ану, вставай. Вставай, вставай, Не спи, вставай!
Яйце.	Ой, Ведмедику кошлатий, Простягни до мене лапу. Викоти із ямки, друже, Буду вдячне тобі дуже.
Ведмідь.	Ба! Яєчко! От дива! Воно навіть розмовля! Я таких не куштував...
Вихователь.	І Ведмідь яєчко взяв...
Яйце.	Ой-ой-ой! Не треба їсти! Ліпше поклади на місце! Мене Курочка знесла Для Бабусі й Дідуса. А мене з гніздечка вкрали, Довго по землі катали... Хочу я до Діда й Баби!
Ведмідь.	Добре! Донесу до хати.
Яйце.	Дякую тобі, кошлатий!
Вихователь.	Взяв Яєчко та й поніс. Ось уже й позаду ліс...

Подвір'ям неквапливо ходить Півень, бачить Ведмедя та йде йому назустріч.

Півень. Ку-ку-рі-ку! Куд-куди!
Ти чого прийшов сюди?
Бабу з Дідом ще злякаєш,
А вони і так ридають,

Бо пропало із гніздечка
 Великоднеє яєчко.
Ведмідь. Так оце ж бо я й прийшов,
 Ось, дивись – Яйце знайшов!
Півень. Ку-ку-рі-ку! Куд-куди!
 Йдіть мерщій усі сюди!
Вихователь. Тут усі повибігали,
 Радо гостя привітали.
Із хати вибігають Баба з Дідом і, охкаючи, кидаються обнімати Ведмедя.
Баба. Просимо, заходь до хати.
 Нашим гостем будь, кошлатий.
Дід. Разом будем святкувати.
На подвір'я нишком заходить Лисиця.
Бровко. Ану, стій! Ти це куди?
 Хто просив тебе сюди?
Лисиця. Вибачатись я прийшла,
 Що біди накоїла.
 Бабо, Діду, вибачайте,
 Прошу, ви мене не лайте.
 Я вам буду помагати,
 Бо не звикла лінуватись.
Лисиця (співає). Ой, чекайте, відпустіть,
 І не бийте, й не скубіть.
 Я хороша, хоча й Лиска,
 Добра і зовсім не зла.
Бровко. Годі тобі вибачатись,
 Ліпше забирайся з хати!
Курочка. Її не можна вибачати, ко-ко-ко!
Півень. Ще й запрошувать до хати, ко-ко-ко!
Дід. Годі, годі вже. Спиніться!
 Так робити не годиться!
Баба. Треба бути добрими,
 Бути милосердними.
 Не сваріться, помиріться,
 Перед святом подружіться!
Усі дійові особи по черзі одне з одним обнімаються.
Усі (співають): Мир, миром,
 Пироги з сиром.
 Варенички в маслі,
 Ми дружечки красні.
 Помирімося, поцілуймося.
Баба. А тепер усі проходьте,
 Бо чимало справ сьогодні.
 Перед тим, як святкувати,
 Треба все приготувати.

Дід – подвір'я підмітає,
Бровко йому помагає.
Ти, Ведмедю, носи воду,
Півник виміє підлогу,
Курка квітів назбирає,
А Лисичка нехай мені в кухні помагає.

Яйце.

А я? А я?

Баба.

Ти, поки, посидь в куточку,
На полиці в холодочку.
Замішу я тісто з білої муки,
Виліплю гостям всім гарні пасочки.

Лисиця.

Глазур солодку я зроблю
І нею пасочки поллю.
Будуть пасочки гарненькі –
Зверху шапочки біленькі.

Баба.

Паски можна в піч саджати,
Все зі столу прибирати.
Щоби в хаті стало гарно –
Попрацюємо старанно.

Усі прибирають хату, накривають стіл скатертиною, прикрашають квітами вікно і сідають за стіл – Яйце в центрі.

Дід (співає).

Ану разок, ану ще раз,
Подвір'я чисте буде в нас.
Ми будемо старатися,
До свята готуватися.

Баба.

А чи знаєте про те,
Що яєчко – непросте?
Якщо пензлі й фарби взяти
І яйце розмалювати так,
Щоб все було розписане.
То назветься воно – писанка!

Яйце.

Як радію цій новині!

Стану писанкою нині!

Баба.

Писанка – це дивосвіт,
Цю красу шанує світ.
З року в рік і крізь віки
Всіх чарують писанки.

Усі встають навколо Яйця, затуляючи його від глядачів, і "розфарбовують" – одягають Яйце у великоднє вбрання.

Діти виконують пісню "Розмалюю писанку". Потім усі розступаються, показують глядачам, як Яйце перетворилося на Писанку.

Дід, Баба, Курочка, Півень, Бровко, Лисиця, Ведмідь (разом):

Ой, яка ж ти гарна,
Писаночко-панно!

Писанка виходить на центр зали.

Яйце.

Писанка співає.

Діти! Подивіться! Я писанкою стало!

Я писанка-красуня,
Вся в рисках і квітках.
Красу й добро несу я,
Їх славлячи в віках.

Приспів:

Писанка, писанка,
Я красуня-писанка.

Без мене наше свято
Не буде тим, чим є,
Бо писанка багато
Всім радості дає.

Вихователь.

Яєчко – розмальоване, барвисте,
Ним тішиться і старець, і дитя,
Творіння рук людських, святе і чисте,
Маленький символ нашого життя.

Вихователь вітає всіх присутніх зі святами, представляє дітей-акторів.

Якубчик Ніна Опанасівна,

вихователь-методист дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Драматизації казки "Теремок на новий лад" (старша група).

Мета: продовжувати навчати дітей драматизувати казки; управляти в інтонаційному мовленні, передаванні образу героя казки за допомогою голосу, міміки, жестів; розвивати творчі здібності; виховувати доброзичливість, співчуття, взаємовиручку, толерантність.

Матеріал: макет хатинки, печі, рушники, свічки, лавки, стіл, кошики, засушені квіти, борошно, яйця, родзинки, мед, костюми звірят.

Звучить українська народна пісня "Ой минула вже зима".

1-а дитина.

Вдягла весна мережану сорочку,
Умившись і звільнившись від турбот,
І підіймає волошкові очі
До вищих, до церковних позолот.

2-а дитина.

Великдень всіх нас на гостини просить,
Малює сонце полотно небес
І крашанку, як усмішку, підносить.
Христос воскрес!

3-я дитина.

Воістину воскрес!

І дзвони засріблилися завзяті,
І ніби покотилось між людьми:
Христос воскрес!

Ведуча. Сьогодні, діти, у переддень свята я хочу розповісти казкову історію, яка трапилася з дівчинкою Яринкою. Давним-давно це було. На галявині лісу в маленькому будиночку жила-була дівчинка Яринка. Нікого з рідних в неї не зосталось на білому світі. Але вона жила, не тужила, на городі працювала та в ліс за грибами-ягодами ходила. І ось одного разу під Великдень зібралася Яринка в село, на святкову службу. *(З'являється дівчинка Яринка)*. Вона прибрала в будиночку, повимивала всі вікна, рушниками їх увінчала, запалила лампадку біля образів, витопила в печі, сіла та й зажурилася. Сумно стало Яринці, що в неї до свята немає ні муки, щоб паску спекти, ні яєць для писанок.

Аж раптом хтось задзвонив у дзвоник і зайшов до хатки.

Півник. А хто-хто в хатинці живе?

Яринка. Тут я, Яринка, живу. А ти хто?

Півник. А я – Півник, Золотий гребінець, тобі, Яринко, наші Курочки-Чубарочки передали яєць до свята. Адже вони такі тобі вдячні за те, що ти прогнала великого хижого коршака і врятувала їх.

Яринка. Велике спасибі. Тепер і мені буде чим розговорітися.

Аж раптом до будиночка підбігає Мишка, дзвонить у дзвоник.

Мишка. А хто-хто в хатинці живе?

Яринка. Тут я, Яринка, живу. А ти хто?

Мишка. А я – Мишка-Шкряботушка. Я тобі, Яринко, борошна принесла, бо в голодну зиму ти мене врятувала!

Ведуча. Ось і борошно в Яринки вже є, буде їй із чого паску спекти!

А тут і корівка Роза з паші йшла. Яринці молочка, сметанки та масла принесла, щоб паска була смачна. Адже і про неї дбала Яринка: вчасно водичкою напувала, годувала, у хліві прибирала.

Під вікнами чути дзижчання.

Бджілка. А хто-хто в хатинці живе?

Яринка. Тут я, Яринка, живу. А ти хто?

Бджілка. А це я, Бджілка-трудівниця, тобі, Яринко, меду принесла, щоб паска була смачна. Хочу теж тобі подякувати за те, що ти мене колись із павутиння врятувала.

Яринка. Дякую тобі, Бджілко-трудівнице, ти мене дуже виручила!

Ведуча. Ой, діти, хто це так хвацько по деревах стрибає, горішки збирає?

Діти. Це Білочка-Умілочка!

Ведуча. Так, це вона до Яринки поспішає.

Білочка. Хто-хто в хатинці живе, хто-хто в невеликій живе?

Яринка. Тут я, Яринка, живу. А ти хто?

Білочка. А це я, Білочка-Умілочка. Тобі, Яринко, горіхів та родзинок принесла, щоб пасочка була смачна. Хочу теж тобі подякувати за те, що ти цінуєш дружбу нашу, завжди в перестрибки граєшся зі мною, допомагаєш гриби та ягоди збирати.

Ведуча. Ну, тепер паска вийде смачною – Білочка горіхів та родзинок торбинку принесла!

Ось скільки у Яринки друзів, ось скільки гостинців Яринка отримала за свої добрі справи – і яйця, і борошно, і сметану, і масло, і цукор, і горішки, і родзинки. Як ви, діти, думаєте, що можна з цих продуктів спекти?

Так, правильно, паску та ще й писанки розмалювати. Ось бачите, діти, доброта – це якість, без якої світ не може існувати.

Яринка зі всіма "звірятами" танцюють "Кривий танець".

Яринка накриває великодній стіл. Збігаються дівчата й хлопчики.

Хлопчик. А давайте яйця будемо катати!

Гра "Чиє яйце спритніше".

Правила гри: по трьох доріжках діти котять яєчка. Чиє далі прокотиться, той і виграв.

Дівчинка. Ми танцюєм і співаєм,

Весну жартами стрічаєм:

Дай нам, доле, кожен рік

Веселитися повік.

Танець-гра "Топчу, топчу ряс".

Ведуча. Великий день!

Великий день!

Який великдень на землі!

Багато радості й пісень

Приніс нам янгол на крилі...

Веснянку діти хороводять.

Христос воскрес! Христос воскрес!

Сьогодні й сонце не заходить,

А сяє й сяє із небес.

Ведуча. Діти, вам сподобалась нова казочка про теремок? Якою була дівчинка Яринка? Чому ви так думаєте? Як ви вважаєте, чому доброта необхідна кожній людині?

1-а дитина.

Нам з добротою не буває тісно,

Нам з нею жити гарно, звісно.

Вона бабусі допоможе

І дідусю з ремонтом в гаражі.

Вона будь-що зробити може –

Коли ми маємо її в душі.

2-а дитина.

Сестрі казки читати любить,

Навчає посміхатись нас,

Собаку завжди приголубить!

У доброти розписаний весь час.

3-я дитина.

Вона примирить тих, хто посварився,

Образи всі і пустощі простить,

До тих, хто в скруті опинився,

Примчить на допомогу вмить.

4-а дитина.

У будь-якій родині необхідна.
Щодня багато в неї справ.
Вона теплом зігріє квітку
З ім'ям чудовим – *Доброта*.

5-а дитина.

Назустріч радо їй серця відкріймо
І двері відчинімо, і віконця,
І разом з нею *Добрий* вечір стрінємо,
І *Добрий* день зустрінемо разом з сонцем.

Ведуча. Діти, а ви робите добрі справи? Можете їх пригадати? Ось у нас є таке незвичне дерево. Але на ньому немає плодів. А хочете дізнатися, які плоди будуть на ньому? На ньому, діти, будуть ваші добрі справи. Хто пригадає та розкаже про свої добрі справи, той розмістить плід на дереві. Чим більше в нас буде добрих справ, тим більше чудових плодів буде на дереві.

Мирна Юлія Володимирівна,

музичний керівник дошкільного навчального закладу

(ясла-садок) комбіновано типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Сценарій свята до 8 Березня (середня група).

Діти заходять до музичної зали. Звучить пісня "Дівчина-весна".

Ведуча. Вже тихі кроки чути весняні,
Стоять найперші березневі дні.
Природа прокидається поволі,
Немовби відчуває день святковий.

Діти виконують хоровод "Навесні..." (муз. А.Філіпенка, сл. Г.Бойка).

Дитина. Яюсь я спитала у Весни:
– Ти чому приходиш, поясни?
І Весна мені сказала прямо:
–Поспішаю я на свято мами!

Діти виконують пісню "Матінко моя, матуся" (муз. та сл. Тетяни Гроссу).

Дитина. Мама – то сонечко рідне,
Сонечко, хоч і земне, –
Слово її заповітне
Гріє і живить мене.

Дитина. Прихились, моя матусю,
Прихились близенько –
Я скажу тобі на вушко:
Ти моя рідненька!

Дитина. Рідна мама – наймиліша
І найкраща в світі,
Я тебе, матусю, буду
Берегти й любити.

Дитина. Ми, діточки, ще маленькі,
Голосочки в нас гарненькі.
Любій мамі заспіваєм –
Дороженьку привітаєм.

Дитина. Мамині руки все вміють робити.
Як же ці руки та й не любити,
Як же ці руки не цінувати?
Будем про них ми пісню співати.

Діти виконують пісню "Мамині руки" (муз. та сл. В. Ведмедері).

Ведуча. Вже сонечко дужче пригріло,
Сніжинки розтанули вмиль.
Надворі уже потепліло –
І зимонька стала тужить.
Прощається з нами, малята,
Відходить в далекі краї.
То ж будемо Весну вітати,
Гукати у гості її.

Діти. Кучерява. Запашна в гості йде до нас весна!

До зали заходить Весна у вінку.

Весна. Знаю, ждуть мене усюди –
Виглядають із вікна.
Я приношу радість людям,
А зовуть мене Весна!

Діти. Ой, Весно-Весно! А що ти принесла?

Весна. Я вам принесла веселий струмочок,
А ще, звичайно, зелений листочок.
А ще квіточок весняних багато,
Щоб привітали ви маму зі святом!
Бачу, бачу і ви готувались,
Так гарненько усі повдягались.
В сорочки вишиті, та у віночки,
Матусині синочки та дочки.

Дівчатка виходять, стають в рядок.

Ведуча. Так, так, Веснонько! Готувалися,
У вишиті сорочечки повдягалися!
Вивчили віршики, співали пісні,
Щоб рідні матусі раділи усі!

Дитина. А ще до матусиного свята
Ми рушнички вишивали завзято.

Дитина. Вишили мережечку, як у полі стежечку.

Дитина. Вишили ще квітоньки вам маленькі дітоньки.

Діти сідають на стільці, імітують вишивання. Дівчатка ідуть до стільців, беруть складений рушничок, сідають. Звучить пісня "Рушник" (муз. і сл. І. Білик).

Дитина. А ще, матусі рідній таночок подаруєм,
А потім, дороженьку, міцненько розцілуєм.

Діти виконують танок із рушничками.

Діти. Ой, Весно-Весно, а що ще принесла?

Весна. Я принесла день весняний

І, звичайно, свято мами!

Дитина. Чудові, милі і рідненькі

Бабусі дорогі і неньки!

Сьогодні, любі, ваше свято,

Ми будемо вас всіх вітати.

Дитина. Ми будемо вас вітати!

А ще будем жартувати,

Щоб сьогодні разом з нами

Ви раділи, наші мами.

Пісня жарт-хоровод "Що на нашій вулиці!".

Хлопчик. Що на нашій вулиці побиті кілочки,

А на вашій вулиці вередливі дочки.

Дівчинка. Що на нашій вулиці побиті пеньочки,

А на вашій вулиці шкодливі синочки.

Хлопчик. Що на нашій вулиці зелена діброва,

А на вашій вулиці сміття та полова.

Дівчинка. Що на нашій вулиці барвінок послався,

А на вашій вулиці парубок злякався.

Діти. Що на нашій вулиці хлопці та дівчата.

Ой, думалося-передумалося.

Хлопчик дівчинку бере та й за ручку веде.

Діти проходять через струмочок, сідають на місця.

Ведуча. Ох, і жартівники наші малята. Любі матусі, бабусі і ти, Веснонько, не думайте, що наші діточки вередливі і шкодливі. Ось наші дівчатка, хоч і маленькі, а вже такі вправні господині! Хочете послухати?

Звучить українська народна пісня "Чом я не хазяйка".

Дівчатка. А ми пожартували!

Мами. А!...Пожартували!

А то ми вже злякалися!

Ведуча. А вони у нас такі, маленькі козаки і україночки.

Пісня-хоровод "Український козачок" (муз. Є. Льонко, сл. народні).

Ведуча. А ще, малята, тут присутні ваші дорогі бабусі, і вони також чекають від вас теплих слів вітання.

Дитина. Ми всіх бабусь вітаємо,

Здоров'я їм бажаємо.

Ви частіше посміхайтесь,

Молодими залишайтесь.

Дитина. Дорога моя бабуся,

Добра, моторненька.

Ти у мене найкращая,

Рідна, дорогенька!

Діти виконують "Пісню про бабусю" (муз. та сл. Ж. Калюжної).

Дитина. У нашій дитсадочку – немовби у віночку,
Всі гарні тут малятка – і хлопчики, й дівчатка!

Дитина. Дівчатка наші милі і ніжні, і вродливі,
У них рум'яні щічки, заплетені косички.

Дитина. А ще всі наші хлопчики – жвавенькі, як горобчики,
І сильні, і міцненькі, завзяті, веселенькі.

Дитина. Ми привітати хочемо всіх працівників садка.
Ми вам бажаємо здоров'я, бо в вас робота нелегка.

Дитина. Дорогі вихователі, ми вас всіх вітаємо
І веселу пісеньку зараз заспіваємо.

Діти виконують українську народну пісню "А я молода..."

Весна. Мої любі діточки, ви так гарно вітали своїх мам, бабусь, працівників садочку, такі виступи були у вас чудові. Тож, маленькі мої козачата, я хочу, щоб ви привітали своїх подружок ось цими квіточками, адже в них теж свято.

Хлопчики вітають дівчаток, даруючи їм квіти.

Ведуча. Дякуємо тобі, Веснонько, що ти завітала на свято до наших діток, їхніх мам і бабусь.

Уже закінчується свято,

Час усім відпочивати:

Виконавцям, глядачам.

Хай щастить усім-всім вам!

Звучить пісня "Мама і я" (муз. О.Якушкевич, сл. Ю.Гудзенко). Діти вітають мам та бабусь зі святом, вручаючи їм подарунки, виготовлені власними руками.

Мирна Юлія Володимирівна,

музичний керівник дошкільного навчального

закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка"

Гаврилівської сільської ради Вишгородського району

Тема. Сценарій свята "Обряд закосичення" (старша група).

До музичної зали заходять діти, а за ними – мами. Звучить українська народна пісня "Веснянка".

Вихователь. Бачу, що ви до зустрічі готувалися
Так гарненько усі повдягалися
У сорочки вишиті та у віночки,
Матусині сини й дочки.

Сьогодні до нас у гості, діти, завітали ваші мами з гостинцями.

Мама 1. Даруємо вам ці квіти, щоб діткам у садочку було весело жити.

Мама 2. А ще принесли вам мішечок гречки, щоб між дітками не було суперечки.

Мама 3. А ще ми принесли мішечок вівса, щоб садкова родина була здорова уся.

Мама 4. Даруємо підкову на щастя, на долю, щоб весело жилося в цьому домі.

Мама 5. А ще даруємо хліб і сіль, щоб усе було у вас добре.

Музичний керівник. Щиро дякую за ваші побажання та щедрі подарунки. Сьогодні я розповім вам про старовинний український обряд – "закосичення".

Коли в сім'ї народжується маленьке, любе, миле дитятко – це справді чудо. От в одній родині народилася дівчинка. Мама турботливими руками колихала свою донечку, тремтячими пальцями гладила голівоньку, шовкове волоссячко. Ніжне, лагідне, мов пух, волосся стане густим і пишним, коли дівчинка виросте, воно спадатиме товстою косою на спину.

Доки дівчинка малою була, тільки й турбот, що радіти сонечку, матусиній ласці, тільки й справ, що рости здоровою, набиратися розуму. І в цей період свого життя дівчинка носила вільне, розпущене волосся, прикрашене віночком.

Отак піростала дівчинка, настав той час, коли вона стала помічницею. Їй довіряли якусь роботу, залучали до родинних справ, турбот. Допомогала дівчинка матусі, але заважало їй розпущене волосся. Тому треба було підбирати його, а точніше заплітати.

Та не міг наш народ не відзначити такої події в житті дівчинки, тому і народився гарний, ніжний обряд першого закосичення. Він був дуже важливий для духовного розвитку кожної дівчинки 5-7 років. От і ви, дівчатка, вже піросли. Час і вас закосичувати, щоб помічницями для родини були.

Матусі, ви згодні закосичити своїх донечок? Адже вони запам'ятають це свято на все життя! Але чи готові наші дівчатка? Чи справді вони помічницями стали?

Дівчинка. Ми справді стали помічницями, а от якими ми зараз вам розкажемо!

Діти виконують українську народну пісню "Чом я не хазяйка".

Мами. Оце так помічниці!

Дівчата. Та ми пожартували!

Вихователь. Ох, і жартівниці ви малі! Мами аж полякались! А до свята ви щось готували?

Дівчата. Готували!

Вихователь. А що готували?

Дівчата. Рушнички вишивали!

Діти виконують пісню "Я вишиваю рушничок" (муз. В.Рождественського, сл. Г.Демченко).

Вихователь. А ще наші дівчатка іграшки самі складають, ліжечка застеляють і на кухні мамі допомагають.

Музичний керівник. Молодці, дівчатка, справжні помічниці. Отак дівчинка росла для своєї мами справжньою помічницею. Настав час вбирати волоссячко, а закосичувала дівчинку її мама, яка ще з дитинства дбала про волосся своєї донечки. Адже гордість і окраса дівчинки – це її коса – довга, густа, блискуча, шовковиста.

А щоб вона виросла така, дівчаток з річного віку не стригли, а ретельно стежили за волоссям: щоденно розчісували, змивали в пахучих травах, прикрашали стрічками та квітами.

Вихователь. А наші дівчатка знають, чим потрібно мити волосся, щоб воно було густе, пишне та блискуче.

1-ша дівчинка. Нехай волосся пахне м'ятою і чебрецем.

І пам'ятаєм правило таке:

Щоб коса була густа та пишна,

Мий її в барвінкові та вишні.

2-га дівчинка. Блискучою косу зробить звіробій,

Лушпиння із цибулі, ромашка і шавлій,

А щоб була вона міцна й красива –
Шукай поради вжалючої кропиви.

3-я дівчинка. Купай її в любистку й м'яті,
Щоб була пишна та густа.
Піклуйся ти про неї довго –
Це не позичена краса.

4-та дівчинка. Коса завжди була в пошані.
Її носитиму і я.
Вона, як чисті в полі роси,
Вона, як співи солов'я.

5-та дівчинка. Ой, не ріж, матусю, коси,
Я тебе ріднесенька прошу.
Будуть коси підростати,
Будуть хлопці клопіт мати.

Музичний керівник. Які чудові вірші про дівочу красу ви розповіли! А ще корисно полоскати волосся у відварі звіробоя, деревію та нагідок. Також можна мити волосся яєчним жовтком та втирати в голову кисле молоко чи квас.

Дівчинка з коротким волоссям. А я знаю, що коротке волосся розчісують від коренів до кінців.

Дівчинка з довгим волоссям. А довге волосся навпаки, починають з кінців і поступово, не смикаючи, піднімаються до коренів.

Дівчинка. А ще гребінці раз на тиждень обов'язково миють милом.

Вихователь. Молодці, дівчатка. Також росту волосся сприяє настій кореня лопуха, який утирають у корені волосся. Відвар із рівних частин шишок хмелю, кореня лопуха, волошки, любистку, деревію та софори японської, який заливають на 2 години окропом.

Музичний керівник. Матусі, ви все взяли на заміточку? Скільки корисних порад ми тут почули від ваших донечок!

Вихователь. А наші діти знають ще народні приказки та прислів'я.

Діти розповідають приказки та прислів'я.

Дівчина з косою, як трава з росюю.
Яка коса – така й краса.
Нема коси – нема краси.
Коса – дівоча краса.
Дівка без коси, що кінь без гриви.
Де дівка з косою, там хлопці юрбою.
Косу збережеш – щастя знайдеш.
Не вари борщу, поки не заплетеш косу.
Подивись на косу, а подумай про господиню.

Музичний керівник. Так правильно, молодці. Існував звичай: прокинувшись, дівчина мусила, перш за все, навести лад на голові. Вважалось найбільшим нехлюйством братися за будь-яку роботу з розпущеними косами. Про таких казали: "У неї на голові ворона гніздо звила". Отож, щоб про наших дівчаток так не говорили, то почнемо вже закосичення. Матусі, донечки ваші прийшли?

Мама. Прийшли!

Музичний керівник. А ви новий гребінчик принесли?

Мами. Принесли!

Музичний керівник. Матусі, а ви про дочок дбали?

Мами. Дбали!

Музичний керівник. А рушнички для них вишивали?

Мами. Вишивали!

Музичний керівник. То ідіть же, дівчатка, дозволу питати.

Дівчинка. Благослови, мати, косу заплітати,

Косу заплітати, у стрічку вбирати,

Щоб виросла довга, густа та красива.

І раніше своїх годочків щоб не була сива.

Мами. Благословляємо вас, донечки!

Мами дають рушники, дівчатка виконують ходу з рушниками, сідають в коло на стільчики.

Вихователь. Дівчатка, а закосичуватимуть вас ваші матусі. Бо хто ж, як не матінка рідна, благословляє на довге, добре, щире життя в достатку і праці. Тож ставайте матусі у велике коло за своїми донечками, закосичимо дівчаток.

Мами заплітають і промовляють: "Плетися коса, розумнішай голова, родися краса, добрішай душа!"

Звучить українська народна пісня "Мені матуся косу заплітала".

Вихователь. А тепер, матусі, візьміться за руки і тричі обійдіть дівоче коло, щоб захистити своїх донечок від усякого лиха, напасті, щоб відвернути від них нудьгу і страждання. Нічого немає сильнішого за материнське благословення. А тепер поцілуйте своїх донечок, привітайте з важливою подією.

Мами вітають донечок, дарують гребінці, стрічки, віночки.

Вихователь. А ще дівочі голівки з гарно заплетеними кісками прикрашають віночком. І він був не тільки для краси, а й служив як оберіг: у ньому була чаклунська сила, що біль знімає та здоров'я береже. Уплітали до віночка багато квітів: ружу, калину, безсмертник, деревій, незабудки, чорнобривці, любисток, волошку, ромашки та маки.

Хлопчики розповідають про значення кожної квітки у вінку.

Деревій називають у народі деревцем. Де б ця квітка не проросла, вона завжди цвіте. Тому люди і вплели її до віночка як символ нескореності.

Барвінок уплітають як символ життя.

Безсмертник уплітають, щоб була дівчинка здорова – це символ довголіття.

Цвіт вишні і яблуні – символ материнської любові.

Незабудка – це символ хорошої пам'яті.

Ружа, мальва та півонія – для краси. Вони у віночку поєднують віру, надію, любов.

Волошка – це символ кохання.

Любисток і васильки – це символ відданості.

Калина – символ краси та дівочої вроди.

Ромашка для ніжності і краси.

Мак нагадував кров – це символ родини.

Діти виконують танок із вінками.

Вихователь. А ще є такий звичай: хлопчики сіпали дівчаток за кіски та дарували їм різні подарунки. Ну, дівчатка, готуйтеся!

Хлопчики сіпають дівчаток за коси.

Хлопчики. Рости коса до пояса,
Від пояса до п'яти,
Щоб була така, як ти!
Дівчинка дякує.

1-ший хлопчик. Косички у дівчаток, щоб смикати за них –
Так думав я спочатку, та виявилось – ні!
Вони ростуть для того, щоб заплітати довго,
Щоб хтось про них казав: "Ах, ах, яка краса!"

2-й хлопчик. Погляньте на наших дівчаток,
Їх так багато, як курчаток.
І всі вони красиві і хороші,
Не віддамо їх ні за які гроші!

3-тій хлопчик. Вони для нас неначе рідні,
Хоча від них буваємо бідні:
То першими їх пропусти,
То захисти, а то й додому потрібно провести.

4-й хлопчик. Ви співайте голосніше
І поведіться сміливіше.
Ну, а ми вже допоможемо,
Як зуміємо й чим зможемо.

Дівчинка. Ах так! Ну, тримайтесь.

Пісня-хоровод "Що на нашій вулиці побиті кілочки".

Вихователь. Затанцюйте ж бо, малята,
Український наш танок.
Отже, друзі, ширше коло,
Не жалійте чобіток!

Музичний керівник. Ось і закінчилося наше свято. Пам'ятаєте, дівчатка, що від сьогодні ви для своїх матусь – справжні помічниці. А також ростіть, шануйте свої коси, свою вічну красу. Дякуємо мамам, що завітали до нас у гості в дитсадок та взяли участь у важливій події своїх дочок. Ми вам дуже вдячні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. кер.: А.М. Богущ, дійсний член НАПН України, проф., д-р пед. наук ; авт. кол.: Богущ А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л., Гавриш Н.В., Долинна О.П., Ільченко Т.С., Коваленко О.В., Лисенко Г.М., Машовець М.А., Низковська О.В., Панасюк Т.В., Піроженко Т.О., Поніманська Т.І., Сідельнікова О.Д., Шевчук А.С., Якименко Л.Ю. // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С. 4–19.
2. Вистави для малят / авт.-упоряд. Г. В. Заренок. – Тернопіль : Мандрівець, 2011. – 80 с.
3. Дитина : Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна. – 3-є вид., доопр. та доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2012. – 492 с.
4. Затія-дивоглядія : як зробити ляльковий театр другом кожної дитини / авт.-упоряд. : О. О. Тимофєєва, О. В. Борисенко. – Вид. 2-ге, зі змін. та доповн. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 176 с.
5. Котляр В. П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей : навч. посібник / В. П. Котляр. – К. : Кондор, 2006. – 200 с.
6. Куфко Н. Театралізовані ігри з дітьми дошкільного віку / Н. Куфко // Бібліотечка вихователя дитячого садка. – 2000. – № 19–20. – С. 3.
7. Макаренко Л. В. Все про театр і дитячу театралізовану діяльність / Л. В. Макаренко. – К. : Шкільний світ, 2008. – 128 с.
8. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / авт.-упоряд. А. П. Бурова. – Вид. 2-ге, зі змін. та доповн. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 296 с.
9. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" (нова редакція) / наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. – У 2 ч. – К. : "МЦФЕР-Україна", 2014.
10. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку "Впевнений старт" / авт. кол. : О. О. Андрієтти, О. П. Голубович та ін. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 104 с.
11. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник / [Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А] ; за заг. ред. Г. В. Сухорукової. – К. : Видавничий дім "Слово", 2010. – 376 с.
12. Українська мозаїка : книга для читання в дошкільному закладі і родинному колі / упоряд. : Н. І. Вакуленко, Л. В. Гураш, О. П. Долинна, О. В. Низковська. – Тернопіль : Мандрівець, 2013. – 512 с.
13. Українське дошкілля. Програма для дошкільних закладів / укл. О.І.Білан. – Тернопіль : Мандрівець, 2012. – 229 с.
14. Шевчук А. С. Дитяча хореографія : навч.-метод. посібн. / А.С. Шевчук. – 2-ге вид. – К. : Шк. світ, 2011. – 128 с.

ПРО АВТОРІВ

1. Корж Тетяна Михайлівна, координатор обласного опорного закладу освіти, методист відділу дошкільної освіти Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради "Академія неперервної освіти".
2. Нельзіна Марія Дем'янівна, керівник обласного опорного закладу освіти, завідувач дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
3. Бабейкіна Тамара Петрівна, завідувач дошкільного навчального закладу №3 "Сонечко" Ірпінської міської ради.
4. Батуринець Алла Михайлівна, вихователь-методист дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
5. Господарчук Тетяна Яківна, завідувач дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу № 6 "Радість" Ірпінської міської ради.
6. Гаврилова Наталія Миколаївна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
7. Давиденко Наталія Володимирівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка" Гаврилівської сільської ради Вишгородського району.
8. Дивинська Тетяна Володимирівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
9. Калинюк Ірина Василівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
10. Коваленко Ганна Олександрівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
11. Коцар Юлія Олексіївна, вихователь дошкільного навчального закладу №10 "Любавонька" комбінованого типу м. Переяслава-Хмельницького.
12. Лаврентьєва Людмила Прокопівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
13. Лазаренко Аліна Миколаївна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
14. Мирна Юлія Володимирівна, музичний керівник дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка" Гаврилівської сільської ради Вишгородського району.
15. Осипова Лариса Леонідівна, завідувач дошкільного навчального закладу (ясла-садок) №5 "Віночок" Ірпінської міської ради.
16. Пендюренко Валентина Болеславівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
17. Радкевич Тетяна Михайлівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Сонячний" Бучанської міської ради.
18. Роговченко Юлія Григорівна, логопед дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №6 "Радість" Ірпінської міської ради.
19. Романенко Наталія Василівна, вихователь дошкільного навчального закладу №10 "Любавонька" комбінованого типу м. Переяслава-Хмельницького.

20. Сіра Олена Валентинівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №1 "Лісова пісня" Ірпінської міської ради.
21. Третяк Валентина Григорівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Теремок" Макарівської селищної ради.
22. Ширяєва Олена Іванівна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №3 "Козачок" Бучанської міської ради.
23. Шубка Ніна Віталіївна, вихователь дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка" Гаврилівської сільської ради Вишгородського району.
24. Якубчик Ніна Опанасівна, вихователь-методист дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу "Веселка" Гаврилівської сільської ради Вишгородського району.

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку

Методичний посібник

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців
ДК №4830 від 14.01.2015 р.

НАВЧАЛЬНО-ВИДАВНИЧИЙ ПІДРОЗДІЛ
КВНЗ КОР "АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ"
м. Біла Церква, вул. Ярослава Мудрого, 37
Тел. (04463) 5-04-24, 5-04-22
E-mail: [http: //академія.com. ua](http://академія.com.ua)